Fantastic Club

HORIA ARAMĂ

VERDE AIXA

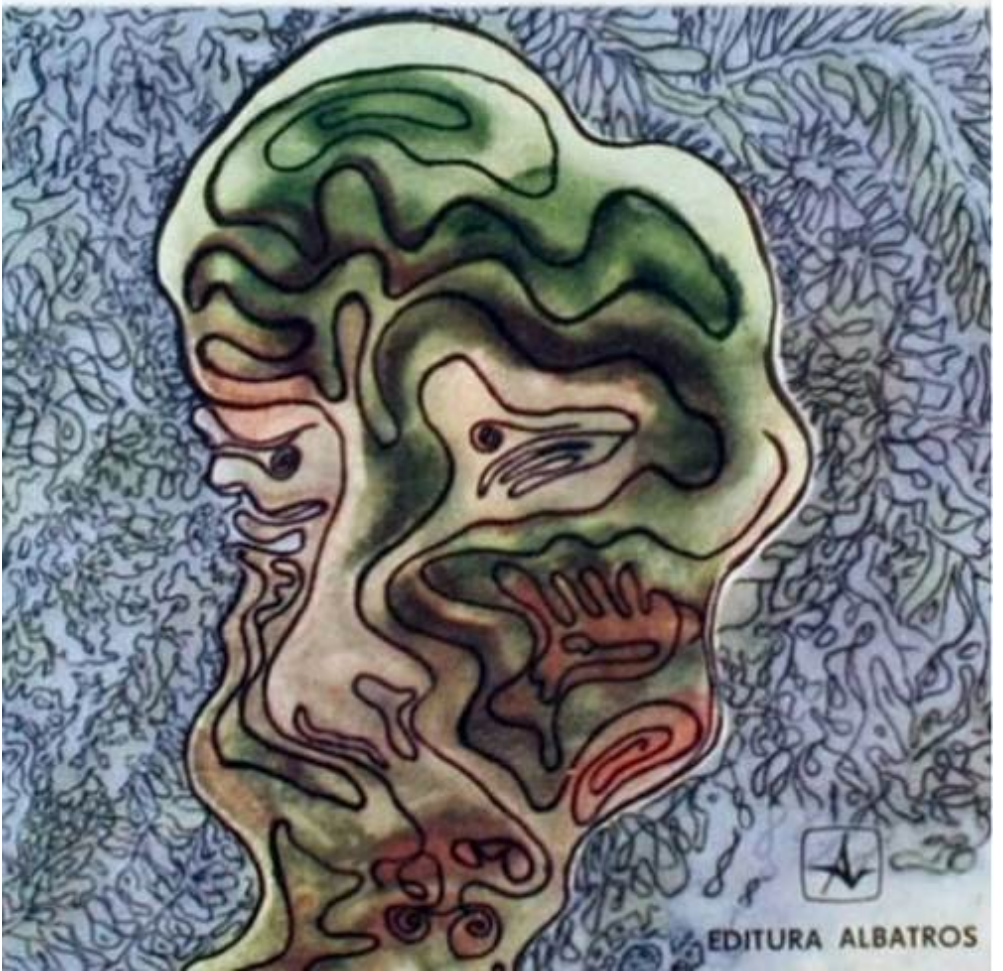

EDITURA ALBATROS

Horia Aramă

VERDE AIXA

- Proză scurtă -

Editura ALBATROS
Colecția Fantastic Club
București, 1976

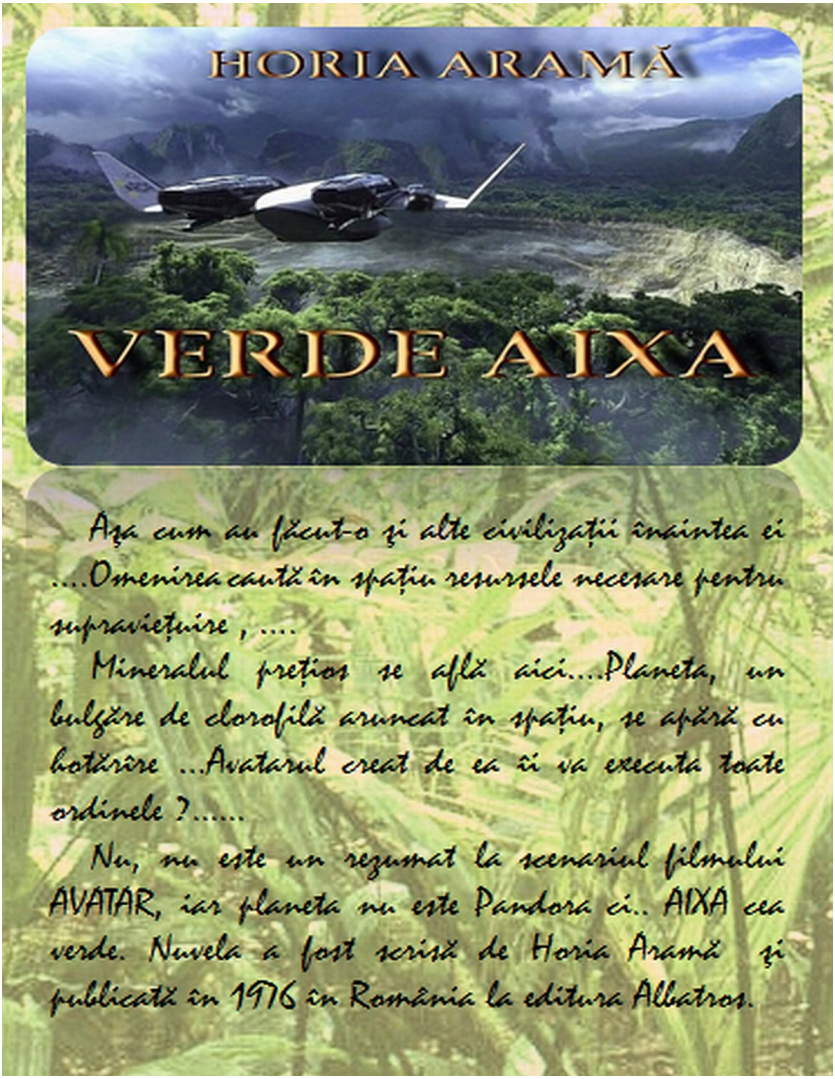

Așa cum au făcut-o și alte civilizații înaintea ei ....Omenirea caută în spațiu resursele necesare pentru supraviețuire , ...

Mineralul prețios se află aici....Planeta, un bulgăre de clorofilă aruncat în spațiu, se apără cu hotărâre ...Avatarul creat de ea îi va executa toate ordinele ?.....

Nu, nu este un rezumat la scenariul filmului AVATAR, iar planeta nu este Pandora ci.. AIXA cea verde. Nuvela a fost scrisă de Horia Aramă și publicată în 1976 în România la editura Albatros.

Horia Aramă

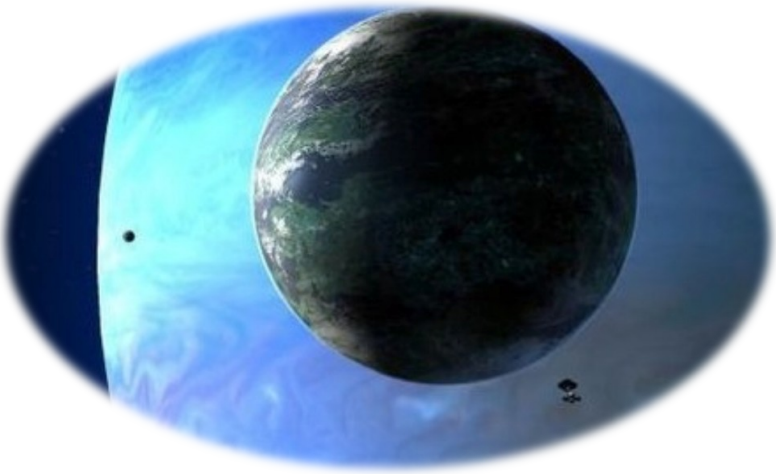

VERDE AIXA

Spațiul*:* un loc liber. Cel mai întins dintre ele. Nici îngrădire, nici limită. Locul în sine. O scenă imensă. O vastă sală de bal. Atât de vastă că, atârnând pretutindeni, candelabrele nu ajung să facă lumină. O rază a soarelui alb ar putea să valseze ani lungi și să nu întâlnească pe nimeni. O rază care nu luminează nimic - ce poate fi mai trist? Când nu mai suportă, se îndreaptă către planeta verde.

Așadar, soarele alb și astrul verde. Atunci de unde bucata de tinichea, ca o cutie de conserve care a încasat un picior și a fost proiectată în spațiu? E o creație stranie, compusă prin vivisecție. De la o insectă s-a luat o jumătate de cap cu ochi și antene. Picioarele dinapoi, răschirate asimetric, provin de la alta. Mai multe aripi desperecheate apar de sub elitre de varii forme și dimensiuni. Rezultatul nu are nici o noimă, dar, ca să fie ceea ce este, autorii nu s-au sfiit să-l facă urât și nici să-l etaleze în fastul sălii de bal.

În perimetrul stelar s-a infiltrat o navă. Un fir de praf. De unde temeritatea cu care se aventurează în inima neantului? Poate știe că orice astru e anonim, că orice astru are complexe de inferioritate. Aștrii nu sunt reali până când, într-o zi, nu apare de undeva, dinspre halourile care încețoșează vederea, de dincolo de aurorele galactice, o replică liliputană a soarelui alb, a planetei verzi. Astrul microscopic are puterea să confere planetei substanță, soarelui consistență. Superioritatea lui izvorăște din faptul că vine de undeva, se îndreaptă către ceva. Are un sens. Are un scop. Așadar există. Raportate la el, înregistrate de

el capătă contur și soarele, și planeta. Cum să faci abstracție de o prezență atât de vitală și, între noi fie vorba, cum să nu-i porți pică?

Și astfel de soarele alb, de planeta verde se apropie impetuos dipterul metalic. Principiul secret al Cosmosului e statornicia. Orice intervenție îi tulbură pacea olimpiană. Dar cuplul astral ignoră apariția intrusului. Numai, adânc, în materie, nerăbdarea vibrând neștiut în atomi și molecule. Orbita corpurilor celeste a fost curbată de masa infimă care vine vertiginos. Trecând prin preajma cutiei de tinichea, raza soarelui alb își arcuiește lumina.

1

O săptămână pe orbită. După sâcâitoarea monotonie a drumului. După sobrietatea vieții pe navă, între carturile de o liniște înșelătoare și odihna sufocantă a cușetelor. În locul evadării, al aerului necondiționat, al unui pas în afara metrilor prescriși.

O săptămână pe orbită. Nava taie cercuri în jurul planetei - o țeastă păroasă și verde rotindu-se în spațiul ars de soarele ca oțelul. O sferă îmbrăcată în pâsla de clorofilă. Un continent fără munți, fără ape și fără țărmuri. Un astru fără hărți. Nu și fără mistere.

O săptămână pe orbită. Cu ochii la pândă. Ochi de hublouri, de telescoape, ochi electronici. Observații directe, fotografii mărite în cascadă, imagini stereoscopice, analize spectrale, curbe de luminozitate, factori de reflexie. Martori: ochii stelelor privind țintă, inexpresiv.

Sunt opt pe navă. Opt oameni. Opt universuri. Fiecare dintre ei a pornit spre Aixa repetându-și că avantajul de a nu fi cel dintâi compensează regretul de a fi al doilea. Setea de glorie vizitează somnul oricărui muritor, dar o

face cu atât mai confortabil dacă riscurile sunt eliminate.

Singuri în Cosmos, au navigat multă vreme. Automatele corectau fără compromis direcția. Sistemele de orientare palpau neobosit axele Universului. Se aflau pe drumul cel bun.

Și astfel au atins distanța de la care ar fi trebuit să-i recepționeze pe cei de pe planeta făgăduită. Erau mereu mai aproape, dar nimeni nu le ura bun venit. Au lansat mesaje către globul necrezut de verde, invitându-i pe înaintemergători să dea un semn de viață. Cum nici o voce nu se făcea auzită, au inventat una. I-au atribuit, rând pe rând, un timbru de crainic, lustruit și alert, unul de băiețandru, fericit și plin de mirare, timbrul dezabuzat al unui alcoolic. Fiecare avea hazul său și fiecare putea fi unda purtătoare a speranței. Dar nimic nu venea să confirme primirea mesajului. Nava gonea spre Aixa, ținându-și respirația. Să fie o pană minoră sau catastrofă?

Zile și nopți lângă butoanele încinse. Priviri asasine spre cerul complice, opac. Insomniile lor însumate voiau să oprească vălul morții și al uitării, să cadă peste lumea care tăcea. Pumnii strânși, albi de mânie, se prefăceau în torțe, împiedicând noaptea veșnică să-și instaureze regatul pe Aixa. Iar nava zbură cu viteza maximă, alerga cu sufletul la gură în sprijinul celor care nu puteau să cheme în ajutor.

În lipsă de informații lansau ipoteze. Dicționarul cataclismelor era curând epuizat. Atunci și-au amintit de micile neplăceri care în spațiu pot să aibă repercusiuni scandaloase. Ce poate fi mai sensibil decât aparatura electronică! O simplă defecțiune... Și ce poate fi mai sensibil ca omul! Un simplu virus...

Păcătos obicei - să faci presupuneri. În timpul liber dormi. În loc să te macini, dormi. Conservă-te pentru înfruntarea reală. Acumulează forță. În fiecare por. În fiecare fibră. În fiecare cută a scoarței. Adună și așteaptă. Fii gata. Se apropie clipa.

Drumul spre Aixa este o curbă în forma semnului de întrebare. Fiecare manevră oferă prilejul de a porni înapoi. Unde-i muzica sferelor? Totul e mut. Înaintează prin liniște ca printr-o apă. Ca printr-un acid care atacă decizia lor.

Să meargă înainte? Sunt argumente pro și contra. Să se întoarcă acasă? Acum, când mai e de parcurs a cincea, a șaptea, a noua parte din drum?

În sfârșit. Scena e vizibilă cu ochiul liber. Iată soarele alb. Iată planeta verde. Lumina celui dintâi arde retina, trepanează creierii, oprește nava din drum. Dulceața celei de-a doua e negrăită: un bob de smarald cât jumătate din Terra.

Scarabeul de tinichea se apropie lansând zi și noapte mesajul de recunoaștere. Nici un răspuns? Misiunea e să nu dispere. Nava se plasează pe o orbită circumplanetară și așteaptă.

Și-au acordat o săptămână. Șapte zile de observații, de pândă. Șapte zile pentru a găsi o explicație. După ani lungi de zbor, care i-au dezvățat să umble, după luni de frânare în care au suit un arpegiu al spaimei - o săptămână în infern, o săptămână oferită așteptării fără nădejde, ipotezelor fără temelie, prăbușirilor fără luptă.

Între prudență și temeritate, între dorul secret de a rămâne sub carapacea navei și promisiunea verde a pădurilor fără capăt, săptămâna s-a scurs. Și acum? Intrăm în cușca fiarelor sau ne întoarcem? Odisei legendari sau personaje de foileton?

Pe „Abisal” - acesta e numele navei - opt oameni dezbat o situație fără ieșire. Opt oameni normali. Tot ce există între salahor și savant. Nici un aventurier. Nici un erou.

Înainte? Sau înapoi? Câtă justețe și câtă descreierare în ambele alternative! Între atâtea ispite și riscuri, nici o minte nu poate discerne și nici un calculator nu știe să socotească. Informațiile? Par selectate anume ca să facă imposibilă orice alegere. Argumentele? Nu fac decât să

ridice pereți de obstacole.

Numai atunci când rațiunea obosește, când logica cedează, când nimic nu se mai opune subiectivității, atunci, din cenușa în care au ars toate sperietorile, renaște, simplă, dar vie, neabătută, dorința de a merge acolo și a vedea.

Orice răgaz are un sfârșit. Acesta nu a făcut excepție.

Un deget slab, ca sculptat în fildeș, apasă un buton. Resortul e dur. Butonul ezită înainte de îndeplini un ordin atât de grav. Dar operatorul este Urun, comandantul. Nici o eroare nu e cu putință. Executarea!

De pe navă a pornit spre Aixa nu un modul încărcat cu oameni, ci un obuz. Linia lui amintește vag linia navei, încât pare că „Abisal” și-a trimis înainte umbra, și-a trimis înainte sufletul alcătuit după chipul și înfățișarea ei.

Obuzul cade, taie adânc aerul compact al planetei, grăbit să-și încheie cursa înainte de venirea nopții, înainte ca temperatura în creștere fulgerătoare să-i zădărnicească misiunea. Viteza lui atinge cote record. Sub ochii care îl urmăresc de pe navă, proiectilul se aprinde, o cămașă de foc flutură în jurul său.

Lumina curmă reculegerea înserării și rumenește arhipelaguri de negură. Căderea urmează, nimic nu o poate întrerupe. Întunericul sporește cu cât ne apropiem de Aixa. Ceața nocturnă se trage apoi la o parte. Bulgărele incandescent presară aur pe creștetul marilor arbori. Domurile vegetale apără solul. Amenințate să se prefacă în torțe, nu dezertează. Meteorul piere în labirintul pădurii.

Restul se petrece într-o fracțiune de secundă. Noaptea plesnește în torente de lavă. Planeta cască o gură imensă. Ca o tornadă urcă un strigăt de groază. Iadul se revarsă circular, oprind viața în loc. După care tăcerea, surdă și stearpă. Nici măcar un incendiu. Doar, sumbră, o picătură de ulei pe marea verde.

2

Ultima noapte pe navă e cea mai lungă. Somnul chemat refuză să se arate. Veghea obligă timpul să meargă la pas.

„Abisal” nu e decât o ureche ciulită. Ce se întâmplă în bezna planetei? Fără îndoială, acolo se pregătesc represalii. Perfect, dar cine le pregătește? Dacă este cineva pe planeta asta blestemată, de ce nu s-a arătat până acum, de ce se ascunde? Și de ce nu apar cei opt de pe Terra?

Au plecat cu doi ani înaintea lor. Ovaționați. Invidiați. Au poposit cu nava „Fabulos” pe Aixa, de unde au trimis știrea debarcării victorioase. Alte mesaje nu s-au făcut auzite. Pământul nu putea să renunțe însă la galactitul stabil, elementul-cheie al celei de-a treia ere cosmice. Cercetările de la distanță indicau prezența lui masivă pe Aixa. Riscul de a trimite o nouă expediție se justifica. Acum e aici. Masivul zid al spațiului a căzut. De ce tac „fabuloșii”, de ce nu se arată?

Peir colindă nava. Nu are liniște. Aruncă o privire pe un hublou orientat spre Aixa, care nu e decât o pată neagră pe cerul înstelat, o pată sumbră, neliniștitoare, un gol care îi soarbe încet, neștiut. Golul pare să crească. Cerul fixat prea intens începe să joace dinaintea ochilor.

— Hm, nevricale! își adresează Peir o admonestare și întoarce spatele discului întunecat.

Intră peste Jaap, care se răsucește în așternut. Toate înregistrările sunt vechi, iar astăzi sună mai prăfuit ca niciodată. Să ia un narcotic? Nu, astă seară nu. Filmele sunt și mai demodate. Au rămas gândurile. Dar nu cu gânduri se alungă demonii.

Ainen fixează plafonul deasupra cușetei în care stă întins. Pupilele lui emit raze laser. De mirare că nu pătrund în sala comenzilor, care se află peste creștetul său. Masiv, neclintit, l-ai putea crede o statuie.

Aparență. Fiu al nordului terestru, caută pretutindeni Steaua Polară. Cum nu o găsește, se refugiază în sine. Peir îl ninge cu fraze albe, inconsistente, clădește în zece minute un troian de zăpadă și are grijă să plece înainte de a-l vedea sublimându-se.

Gror e singurul care doarme, senin ca un prunc. Lui Peir nu-i vine a crede. Îl zgâlțâie ușor, dar omul nu se trezește. La căpătâi, scânteia verde a unui „nani-nani”. Automatul e pus să funcționeze până în zori. Nimic de făcut.

Inspectează cabina de comandă, unde, impenetrabil, stă de veghe Urun. Ca să pătrunzi aici e nevoie de un motiv. Peir îl găsește la repezeală, dar, cum nu are consistență, Urun îl expediază rapid și politicos. Neastâmpăratul iese. Fierbe de mânie. Când te gândești că era cât pe ce să capete comanda! S-au răzgândit din senin. Regretă că a avut mândria stupidă de a nu renunța la expediție. Ori totul, ori nimic e deviza vitejilor! Da, dar când ar mai fi putut prinde o ocazie ca asta? Nu mai e chiar atât de tânăr și nu în fiecare zi se dă startul către Aixa! Oricâtă demnitate ar sta la baza ei, renunțarea nu poate fi un titlu de glorie.

Pătrunde în sasul care izolează sera hidroponică. Aici trebuie să fie Vrala. Este. Sfidând ora târzie, ignorând tensiunea de pe navă, controlează distribuitorul de substanțe nutritive. Dar nu o face de nevoie, ci tocmai pentru a nu se lăsa molipsit de psihoza generală. Poate de aceea tresare și roșește când se vede surprins de Peir. Acesta se strâmbă. Vrala îl enervează. Prea multe ifose pe metru pătrat. Nu are stofă de spaceman. De acord cu lărgimea umerilor, bravo pentru performanțele la cros, înot subacvatic și botch[1], unde se știe că a primit calificative excelente, deși azi nu se mai pune atâta preț pe fizic.

[1] Un fel de *lupte*.

Ceea ce scoate din sărite la Vrala este genul fată mare. Până la el, Peir nu a întâlnit cazul decât în filme. Dar în carne și oase, în lumea lui, ba chiar în Cosmos - e de prost gust! I-a spus-o și lui Vrala, obținând ca băiatul (27 de ani, 1,89 m, 96 kg) să se coloreze în vișiniu. Din fericire, la ora aceasta plantele dorm. Lumina discretă oferă un refugiu de care Vrala profită din plin.

Peir vorbește. În aventura lor fiecare act a fost o eroare: expediția pe Aixa, selecția echipajului, alegerea momentului, lipsa de receptivitate în fața primejdiei. Eroare plasarea pe această orbită. Eroare lansarea proiectilului de defrișare. Eroare, mâine, în zori, coborârea.

Să ne înțelegem: Peir nu este un laș. Carnetul său de astronaut poate fi consultat de oricine! În echipaj se află și camarazi din alte misiuni. Ei pot depune mărturie oricând. Iar cârcotaș nu a fost de când se știe! Dar nu admite incompetența, nici riscul gratuit.

Aici, calamitate: înainte să-și dea seama ce face, fără să lase timp sistemelor sale de avertizare să aplice o elementară cenzură, Vrala observă cu inocență că aceste nenorociri au o singură alternativă: întoarcerea pe Terra.

Vizitatorul sare în picioare, cu o mișcare demnă de un atlet. Culoarea lui tinde să bată recordurile lui Vrala. Strigăte de indignare indescifrabile fac tomatele să tresară și transmit vibrații nefaste vrejurilor de castraveți. Băiatul a realizat ce sinistră enormitate a putut să rostească, a ajuns de un vinețiu închis, dar înainte ca procesul să atingă apogeul tânărul rămâne singur, să-și macine regretul de a fi în asemenea măsură lipsit de tact.

Furios, Peir se retrage cu zgomot în cabina lui. A picat la vreme dacă are de gând să mai recupereze ceva din bunătățile puse la păstrare în containerul din perete. Hay se află tocmai pe punctul de a încheia inventarul, întoarce spre el doi ochi cărora le e străină până și noțiunea de

culpă. Mestecă neobosit cu fălcile cât un dulap.

— Unde ai fost? întreabă cu gura plină. Voiam să-ți cer ceva de rontăit. Eu când sunt nervos trebuie să rontăi...

Nici un surâs. Omul e sincer. Peir trântește capacul containerului, gata să fractureze oaspetelui nedorit degetele de la mâna dreaptă.

— Ieși afară!

Un glas răgușit, alterat de starea de spirit. Cu atât mai rău dacă Hay înțelege greșit. Peir se trântește pe cușetă.

— Știi, zice Hay, mâine primim arme.

— Serios? mârâie Peir și se întoarce cu fața la perete.

— Urun spune că e posibil ca pe Aixa să avem nevoie de ele.

Gazda revine cu fața spre interlocutorul său. Înghițindu-și primele vorbe care i-au venit în minte, se reculege o clipă și adoptă un ton patern:

— Da, Hay, nu e deloc exclus. Dar dacă nu tragi un somn zdravăn nu ai să fii bun de nimic. Așa că ia-ți tălpășița, du-te la tine, culcă-te și numără până faci un scurtcircuit.

— Numai un lucru, începe Hay o ultimă frază.

Dar nu e nevoie s-o încheie.

— Bine, bine, suspină Peir, ia ce a mai rămas și șterge-o.

Neal nu doarme nici el. Trece pentru a zecea oară în revistă posibilitățile existente. „Fabulos” a coborât cu bine pe planetă. O confirmă știrile transmise pe Pământ. Un al doilea raport nu a mai fost primit. A fost el trimis? Ori s-a întâmplat ceva îndată după coborârea pe Aixa? Și ce anume?

Putem presupune că au ajuns cu bine, că primele zile s-au scurs în pace. Observații preliminare atente au confirmat că planeta e integral acoperită de păduri, că nu există mări, că atmosfera prieste omului. Cauze necunoscute să fi falsificat rezultatele? Nu e o imposibilitate.

Dar soarele? Radiația lui violentă nu pare nocivă, însă

cine poate să știe ce se întâmplă după o expunere prelungită? Desigur, aparatura specializată ar fi trebuit să-i avertizeze pe „fabuloși”. Și dacă nu a făcut-o? Dar, bine, aparatura de pe „Abisal” dă indicații la fel de liniștitoare!

Imaginația prodigioasă a lui Neal naște variantă după variantă. O face ca într-un pariu cu sine însuși. Mâine, după primul contact cu Aixa, va fi în măsură să verifice în ce măsură a avut dreptate.

Unu:

Coboară înspre planeta verde. Primii zeci de kilometri sunt parcurși în condiții de calm plat. Deodată, ca scuturată de un braț gigantic, „Abisal” trece într-o mișcare aberantă. Curenți la care nimeni nu s-a așteptat o poartă cu violență pe un traseu imprevizibil. Orice manevră e de prisos. Direcționalele sunt incapabile să redreseze nava, care se rostogolește anarhic. În interior tot ce nu e fixat de structură cade, lovește, ucide. Întâii răniți, întâii morți. Ceea ce ajunge pe sol nu e decât o ladă cu informe deșeuri umane.

Doi:

Au ajuns foarte aproape de sol. Între ei și planetă, pădurea. Întinsă. Nesfârșită. Continuă. Nici un luminiș. Nici un petic de teren în care nava să-și poată înfige „picioarele”.

Dar cu numai câteva ore în urmă, un proiectil anume lansat a defrișat locul! De piatră să fi fost pădurea, și nu ar fi rezistat! „Abisalii” dispun de numeroase date despre arena pe care o caută: dimensiunea probabilă, forma, culoarea și modul de cristalizare a crustei, spectrul radiațiilor. Mai puțin unde se află. Descriu cercuri largi peste un ocean de verdeață. Nici un semn că cineva ar fi despicat-o, cu sau fără baston magic.

Inexplicabil! Nu, de ce? Explicații sau, dacă nu, ipoteze se mai găsesc. Zburăm peste o pădure despre care nu știm nimic. Și dacă șocul irezistibil al exploziei nu a făcut decât

să aplece niște arbori senzațional de elastici? Și dacă, mai acceptabil, o vitalitate dincolo de imaginație, dar în acord cu universalitatea pădurii pe Aixa, i-a permis acesteia, după distrugerea suferită din ajun, să se refacă, în sens literal, peste noapte?

Fantastic? Poate. Dar nu epitetul contează. Unde vom coborî? Vom atinge vreodată solul acestei planete?

Iar dacă vom defrișa din nou și vom ateriza la limita radiațiilor înainte ca pădurea să se refacă, nu ne vom trezi peste alte douăsprezece ore în mijlocul unei jungle? Înlănțuită de arbori, legată de liane, strivită de îmbrățișarea unor boa vegetali, „Abisal” expiră. Bun venit pe Aixa!

Trei:

Dar nu, fără îndoială, focul și-a făcut datoria, iar astronava se va plasa lin pe o tipsie de zgură neagră. Pe ultima treaptă a scării a apărut Urun. Încă un pas și vor depinde în exclusivitate de planeta verde.

Nu, solul nu se scufundă sub greutatea bocancilor lui - ce tablou ar fi fost înecarea navei cosmice „Abisal” într-o mlaștină camuflată artistic de o pădure plutitoare! Primii pași, chiar și următorii decurg firesc. Astronauții respiră ușurați, cu sau fără mască de oxigen, detaliu momentan lipsit de importanță. Primele cercetări decurg senin. Oamenii se destind, se adaptează locului, altminteri feeric. Pornesc în recunoașteri care nu relevă nimic de speriat. Dar tocmai când lucrurile par să meargă mai bine...

Pe alese: ori pădurea se dovedește a nu fi pădure, ci un monstru carnivor, dacă nu un vampir care se dedulcește la pământenii nesperat de apetisanți. Ori, mai verosimil, aceeași misiune este îndeplinită de o faună odioasă. Reptile serpentiforme, animale cu trei capete și nouă cozi, înzestrate cu colți de oțel, cu ventuze, cu arme chimice, pseudomaimuțe răsărind nu se știe de unde și foreze vii care țâșnesc din sol în cele mai neașteptate locuri, păsări

cu sau fără aripi, cu zbor biomecanic sau balistic, viermi de proporțiile unui expres ori crocodili cât o muscă se adună, mii, de pe toată suprafața planetei să adulmece, să vadă, să pipăie, să guste bunătățile picate din cer și care miros atât de aț̦âț̦ător. Frumos...

Patru:

Dar oamenii, ori cel puțin hominizii? Asemănători sau nu, de o talie dublă (posibil dacă se are în vedere forța de gravitație a planetei), drepți și arătoși, cu pielea de culoare plăcută, sau cocoșați, coșmaruri pe două sau mai multe picioare, înzestrate, vai, cu inteligență, cel puțin atâta cât să știe să captureze și să ucidă, dacă nu să și tortureze, cu sau fără intenție. De ce în acest caz nu știm nimic? De ce primii expediționari nu au raportat? Poate pentru că atunci când au aflat s-au văzut în imposibilitate de a mai comunica ceva. Poate pentru că de cum au descins pe planetă au și căzut pradă curiozității sau foamei semenilor noștri care ne seamănă atât de puțin.

Și dacă, mai puțin simplist, contaminați de aerul special de pe Aixa, de o aromă nedefinită, dar cu o acțiune precisă, de apa inofensivă în aparență, în ei s-a produs o transformare care i-a trecut de cealaltă parte a baricadei? Dacă, atingând solul Aixei, cei de pe „Abisal” vor fi întâmpinați de focul încrucișat al unei alianțe de monștri sau sufocați de îmbrățișarea fatală a foștilor lor coplanetari? O intoxicație lentă poate provoca pe nesimțite denaturări esențiale. În cazul acesta, cum nimic nu poate să-i prevină, „abisalii” ar fi definitiv pierduți.

Neal nu are nici un moment în vedere o civilizație avansată. De ce? Din prejudecata că ea s-ar fi trădat de mult prin defrișări vizibile, prin construcții bătătoare la ochi. Dar cetățile monumentale pot fi clădite la fel de bine în subsol ca și în marile spații libere. Energia? În anumite condiții ar putea fi captată cu ajutorul antenei fără sfârșit care este pădurea. Dacă nu cumva avem de-a face cu ființe

de consistența duhurilor, a norilor, cristale fluide a căror viață nu are nici un punct de contact cu a noastră. În cazul acesta, nici o garanție pentru oamenii care sosesc pe Aixa...

Urun face o muncă asemănătoare. Înregistrează la secretomat situația așa cum se prezintă și măsurile luate în vederea coborârii pe solul Aixei: ora, numărul oamenilor, al armelor, modul de organizare a grupelor, însărcinările lor într-un caz, în al doilea, al treilea... Ipotezele sale sunt concepute după altă formulă. Atât formația pozitivă a lui Urun cât și temperamentul sobru îl privează de un zbor prea liber al imaginației, și el o știe. Totuși rareori s-a întâmplat ca un eveniment să-l găsească nepregătit. Înlocuind fantezia prin calcul, Urun selectează de la bun început, acceptând riscul de a se înșela, posibilul de probabil, improbabil, imposibil. În final, variabilele se reduc la un număr foarte rezonabil. Cel mai adesea, pentru întâmpinarea acestor eventualități este omenește cu putință să te pregătești.

Moleculele fine ale secretomatului înregistrează jurnalul de bord și ideile pe care le avansează Urun. O fac la fel de impersonal ca și autorul lor. Dacă în cursul încercărilor de mâine blindajul aparatului va rezista, memoria lui va face un bun serviciu.

3

Noaptea de coșmar a trecut, cedând locul unei dimineți despre care nu se știe nimic.

Pe „Abisal” toată lumea se agită. Atmosfera e febrilă, dar, așa cum se cuvine, emoțiile se consumă fără cuvinte.

Apariția soarelui alb marchează ca un gong debutul efectiv al zilei hotărâtoare. Urun trece la comandă.

Desprinzându-se de pe orbită, nava începe să coboare. O întrecere stranie se desfășoară între lumina care pogoară spre Aixa și „Abisal”, curând pierdută de acesta. Bolidul e leneș. Dă întâietate soarelui, care vine din spate, o ia înainte, alungă negura, deschide drumul.

Descensiunea durează enorm, dar în cele din urmă ia sfârșit. Zona defrișată, circulară și netedă, îi așteaptă. Ultimii metri sunt parcurși în multe zeci de minute. Jeturile flagelează manejul negru de parcă ar vrea să-l purifice în flăcări înainte de a-l împinge în adâncuri.

Dar platoul de bitum rezistă. De pe platforma lustruită nu se ridică nici un fir de praf. Urun pune cu hotărâre nava pe sol, taie contactele și motoarele amuțesc. Metalul mai vibrează câteva clipe, fără noimă, apoi încremenește. În tăcerea care s-a instalat, se aude suspinul de ușurare al echipajului. Actul întâi s-a încheiat cu bine. Să mergem mai departe.

Atmosfera a fost reanalizată de mai multe ori în cursul nopții. Rezultatele sunt analoge cu cele anterioare. Nimic nu se opune părăsirii rachetei.

În ordinea stabilită, cei opt se îndreaptă spre sasul de evacuare. Nici unul dintre ei nu a mai pus piciorul pe Aixa. Trag deci cu emoția de rigoare prima gură de aer, după care se bat pe umăr, bucuroși. Pe fiecare îl așteaptă un scafandru - „cel mai perfecționat și cel mai ușor din lume”. Ce fericire totuși să nu ai nevoie de el! Se înghesuie pe scara îngustă și sar cu bocancii lor blindați pe crusta calcinată care pardosește luminișul.

Bomba care i-a precedat a curățat locul pe o suprafață cu un diametru de aproape un kilometru. Cercetează în jur, spre granița spațiului liber. Surâsul piere de pe fețele bronzate artificial. Au senzația că sunt împresurați. Peretele de un verde închis al pădurii fără capăt, înalt de treizeci-patruzeci de metri, pare că nu așteaptă decât un semn ca să se pună în mișcare și, înaintând impetuos,

irezistibil, un tsunami nemăsurat, să ocupe la loc insula neagră care i-a fost smulsă.

Nimic nu se clintește, însă asaltul mut, încremenit, amânat este impresionant. Oamenii se mută de pe un picior pe altul. Ar vrea să examineze mai îndeaproape un bulgăre de pământ, un arbore, o frunză, dar prima grijă rămâne dușmanul necunoscut. Acesta poate răsări de oriunde, sub orice formă, poate plonja distrugător asupra lui „Abisal”. De ce nu a făcut-o până acum? Poate pentru că nu a prins de veste unde se va produce debarcarea. Poate pentru că nu a știut să deducă rostul bombardamentului de aseară. Nu înseamnă că este un adevăr neglijabil.

Mica trupă instalează în grabă, cu mișcări de o precizie cazonă, știute pe dinafară, sistemul de apărare a navei. Un cerc impenetrabil cu mijloacele cunoscute pe Pământ. Cât valorează pe Aixa? Rămâne de văzut.

Eliberați de prima lor îndatorire, cei opt își îndreaptă spinările și privesc în jur. Liniștea e materială. Neal și Urun, urmați de Vrala, de ceilalți, fac doi-trei pași către marginea poienii. Acest verde rar, cu mult albastru, dar și cu roșu parcă, un roșu vag, tulbure, care mai curând se ghicește în carnea frunzișului fastuos, aceste siluete amețitoare și armonioase. În sfârșit frunzele, căci frunze sunt emisferele striate, lucioase pe o parte, poroase pe cealaltă, schimbându-și poziția după a soarelui alb și în care o clorofilă care nu e clorofilă alimentează, printr-o alchimie indescifrabilă o viață inedită.

Aerul de taină strânge ușor beregatele[2], dar oamenii ridică din umeri și pornesc la treburile lor. Apărați ca de o platoșă de un echilibru interior fără cusur, nu-și pot permite să asculte avertismentul pornit de nicăieri.

Grupurile de lucru au fost hotărâte, fiecare își cunoaște

[2] Beregățile.

misiunea. Pe baza datelor cartografice prelevate automat, au fost identificate mai multe locuri în care impenetrabila pădure a cedat. Poiene naturale, fose de respirație sau luminișuri defrișate de „fabuloși”, toate trebuie vizitate neîntârziat dacă țin să dea de urma acestora. Nu sunt mai mult de zece. La drum!

Jaap a și extras din buzunarele secrete ale navei una din tanchetele de explorare. Instalat în fața bordului de comandă, întreprinde un control sumar și dă semnalul de îmbarcare. Gror și Ainen fac celorlalți un semn de adio și pătrund în vehicul. Jaap trage un levier și închide orificiul de acces.

— Gata? întreabă.

Nu așteaptă răspuns. Formează programul. De cum ridică arătătorul de pe ultima cifră, tancheta se pune în mișcare, apropiindu-se de zidul verde. Un jet de aer hipercomprimat deschide drumul retezând pădurea, hăcuind-o, pulverizând-o. Tăiați din rădăcină, arborii gigantici, crescuți dintr-o horă de trunchiuri solidare, fac un salt grotesc, după care, sub forma unei ninsori de celuloză, se așternpe solul poros. Aceeași soartă o au iederile filiforme, lianele care aruncă poduri la toate etajele junglei, tufișurile și arbuștii de o șchioapă. Reptila mecanică înaintează pe un covor alb de materie vegetală.

Gror chicotește:

— La plecare nu uită niciodată să ne spună: „Fiți atenți, utilizați forța numai în cazuri extreme, infiltrați-vă subtil, nu tulburați ecosistemele...”

Jaap nu-i acordă nici măcar o privire:

— Nu suntem la plimbare. Trebuie să vedem ce s-a ales de ai noștri înainte de a o lua pe urmele lor.

— Și atunci de ce nu dăm foc? De ce nu pârjolim?

Japp nu se intimidează:

— Inutil. Jeturile sunt mai rapide. Focul n-ar face decât să trădeze prezența noastră. Din același motiv n-am luat

nici aparatele de zbor.

— Și bomba de aseară?

— Indispensabilă. Doar n-ai fi vrut să ne trezim în vârful unui copac?

— Puteam să coborâm pe terenurile pregătite de ceilalți.

— Habar n-avem cum arată și cine e acolo. Ar fi fost o aventură. Și tu o știi foarte bine. Dar, dacă vrei să mă sâcâi, nu te sfii, dă-i înainte.

Jaap și-a regăsit echilibrul dintotdeauna. Nici o ironie nu i-ar putea umbri strălucirea ochilor. Ce poate fi mai înălțător decât să taie un drum prin pădurea virgină! Rafala transparentă, mai eficace decât un aruncător de plasmă, își face datoria în mod exemplar. Nici o abatere. Nici o șovăire. Imperturbabila ei înaintare conține un element estetic.

Drumul tanchetei e riguros rectiliniu. În dreapta, în stânga domnesc haosul și dezastrul. Tunelul se deschide însă neted, curat, fără surprize.

Jaap își pune problema dacă însoțitorii lui sunt în stare să guste măreția clipei. În ceea ce-l privește, ar suferi dacă ar trebui să predea comanda. Nici Ainen însă, nici Gror nu țin să i se substituie. Cei doi contemplă fără cuvinte priveliștea și nu e chiar atât de sigur că intuiesc sensul ascuns a ceea ce văd. Operatorul este foarte mulțumit. Nu de dragul unor hamali cosmici ca Gror și Ainen s-a străduit să prefacă trasarea drumului într-o operă de artă. Să pretindă aplauze? Nonsens. Are publicul său credincios: el însuși.

După cinci ore de drum, tancheta spulberă ultimele resturi de vegetație și frânează în preajma unui luminiș identic până la confundare cu cel părăsit. Jaap oprește motorul. Cei trei se instalează în fața ambrazurilor și scrutează cu inima strânsă împrejurimile.

Oricât de minuțios este acest prim examen, el nu relevă nimic neobișnuit. Realizată evident cu aceleași mijloace ca

și aceea în care tronează propria lor navă, poiana se deschide în fața lor, un talger zgrunțuros și rotund. Zidul verde o încercuiește la fel de strâns ca și pe sora ei mai tânără, dar, după ceasurile lungi în care au străbătut pădurea fără hiaturi, meterezul nu mai apare atât de amenințător.

Jaap îi consultă din ochi pe cei doi. Aceștia ridică din umeri. Levierul acționat în sens invers decât la urcare face să se deschidă blindajul. Ies la lumină privind cercetător în jur. Poartă combinezoane de luptă universale și căști sferice de protecție. În dreapta strâng pistoale cu kaser, în stânga au grenade cu crom.

Pădurea îi întâmpina foșnind calm. Sub arcadele suple ale ramurilor domnește răcoarea. Liziera poienii este și ea verde. Urmele pătrunderii brutale a omului s-au vindecat. Arborii din linia întâi, foarte tineri, întind brațe zvelte către golul negru, într-un gest de conciliere. Nici o pasăre, nici o insectă și nici o aromă care să le îmbie ori să le alunge. Numai pădurea însinguratâ, superbă.

Echipajul ascultă ordinul fără cuvinte al lui Jaap și avansează. Sub tălpile de aliaj dur, bulgării calcinați scrâșnesc, sfărâmându-se. În prima clipă, zgomotul îi face să se oprească, să adulmece, dar nimic nu-i îndreptățește să se teamă.

Gror ocolește poiana, Ainen studiază centrul. Aici se mai văd urmele celor trei picioare de mamut ale navei, iar la mijloc, între ele, amprenta jetului reactiv. Aici a staționat „Fabulos” înainte de a porni spre locul în care a fost identificată.

Un semnal: adunarea! În câteva clipe, cei trei se află iarăși la bordul tanchetei. Ainen își face de lucru cu aparatele sale, raportându-i lui Urun roadele primei cercetări. Jaap nu așteaptă sfârșitul comunicării. Ascultând îndemnul secret al unui sentiment de urgență, trage la refuz manșa vehiculului, înfigându-l în trupul moale al

pădurii.

4

Fermecător și dezolant - așa se înfățișează peisajul Aixei în ochii tereștrilor. Au uitat viziunile sumbre ale nopții lăsate la mii de kilometri în urmă. Impresiile proaspete îi solicită integral.

Văzută de la nivelul solului, pădurea ciclopică și neîntreruptă impresionează și convinge. Asemenea cascade de viață nu s-ar fi putut dezvolta decât în lipsa factorilor perturbatori. Un puternic argument pentru absența oricărei civilizații, ba chiar a oricărei specii înzestrate cu inteligență.

Dar cu un raționament nu se spulberă o îngrijorare de mare calibru. Insolitul planetei verzi asociat enigmei care planează asupra expediției „Fabulos” face ca sosirea pe Aixa a noului echipaj să fie un act de zece ori temerar.

Comportamentul individual merită aprecieri la fel de generoase. Premisele oferite de negurile unei nopți de tensiune sunt infirmate, așa cum era de așteptat din partea unor încercați navigatori astrali. Dar impresionează stilul, simplitatea și reținerea, pudoarea manifestărilor, demnitatea cu care au pornit să înfrunte forțele malefice.

Sunt conștienți că pădurea, despre care nu știu nimic, dispune de un arsenal de mijloace pentru a reteza în față intențiile lor. Primul arbore mai șubred, clintit dintr-un echilibru precar, ar putea strivi tancheta care își face drum prin țesătura verde a codrului, tăind pentru vecie firul nevăzut care îi leagă pe intruși de lumea lor aflată dincolo de soarele alb. Prima prăpastie bine ascunsă ochiului, prima mlaștină deghizată astfel încât să nu fie detectată de aparatura de ghidare, prima stâncă prăvălită asupra lor

din înălțimi nemăsurate ori primul plafon carstic prăbușindu-se sub acțiunea vibrațiilor produse de trecerea lor poate deveni o capcană.

Înaintarea continuă însă și nimic nu se întâmplă. Mai mult: pe măsură ce kilometri noi se adaugă celor parcurși, iar privirea se familiarizează cu lumina zgârcită din tunelul verde, în ochii celor trei pădurea își pierde atribuțiile extraordinare, identificându-se treptat cu vechea, binecunoscuta, universala pădure de acasă și de pretutindeni. Trebuie ca la fiecare pas rațiunea să le aducă aminte că, departe de a-și încredința soarta vastului codru străin, au datoria să suspecteze fiecare siluetă și fiecare umbră pentru a nu cădea pradă răului care i-a lovit pe predecesori.

Sentimentul acesta de comuniune cu pădurea, ținut în frâu, dar imposibil de spulberat, explică mișcarea retractilă a lui Jaap și a oamenilor din subordinea lui în momentul în care, îndreptându-se către a doua poiană artificială înregistrată pe hărți, dau peste zonele distruse. Pare că o putere imbatabilă, cu care nimic nu se poate măsura, însă dementă, a ciopârțit pădurea. Nici o urmă nu indică intenția unei tăieri raționale, și de altfel înzestrarea unei expediții cosmice nu poate decât să excludă folosirea lemnului ca mijloc de procurare a energiei sau ca materie primă. Stricăciunile atât de haotice lasă mai degrabă impresia că nu au alt rost decât amuzamentul pur, dacă nu sunt rodul unei crize de beție a puterii căreia i-a sucombat un spirit slab, copleșit de grandoarea spațiilor împădurite, atunci când s-a trezit în mâini cu un instrument de tipul celui care tăie și astăzi drum tanchetei.

Descinzând fără veste într-o imensă peșteră verde, presărată cu arbori frânți, Jaap a tras instinctiv mânșa, oprind înaintarea. Locul e ideal pentru o ambuscadă. Încercatul exploatator nu ar fi trebuit pentru nimic în lume să facă o asemenea manevră. Ainen și Gror sunt însă

departe de a-l cenzura, fie și mental. Panorama e descurajantă, dar atât de convingătoare! Pornirea pe care o simt cu toții este să coboare, să-și treacă palmele peste rănile fără îndoială încă pline de sevă, să se convingă de veracitatea imaginii pe care și-au format-o despre modul în care s-a produs incidentul și să aducă celui lovit o consolare problematică.

Nu părăsesc însă tancheta. Își lipesc de ambrazuri căștile, iar atingerea ține locul unui contact omenesc.

Apoi Jaap își amintește că el are o funcție, iar grupul o misiune și smucește furios manșa. Micul blindat face un salt peste obstacolele din calea sa și lovind, la rândul lui, în cel căzut, își reia mersul.

Sunt vizitate astfel câteva circuri artificiale defrișate inutil, prea aproape unele de altele și complet nefolositoare. Devine limpede într-un fel că explorării cu miniaparatele de zbor, cu tancheta și pe jos predecesorii i-au preferat marile incizii, nu întotdeauna cele mai profitabile pentru știință, dar la prima vedere mai puțin periculoase. Rămâne de văzut în ce măsură s-au înșelat.

E după-amiază târziu când, în sfârșit, grupul ajunge în pragul poienii pe care o domină turnul de catedrală al lui „Fabulos”. Bine disimulat, șocul întâlnirii rămâne violent. O copie fidelă a „Abisalului”, încremenită, fără viață, într-un spațiu mort. Un braț întins către cer, un strigăt, un avertisment. Așa simte Jaap, așa simt Gror și Ainen, fiecare în izolarea lui.

Câteva minute de pândă la marginea luminișului. Trei perechi de ochi cercetează aspectul cabanei care se ridică față în față cu astronavă. Edificiul, pe deplin familiar noilor veniți, este baraca prefabricată, multifuncțională, aflată și în dotarea lor. Analizarea pereților metalici, a pantei acoperișului, a ferestrelor, a terenului înconjurător nu relevă nici un element alarmant în afară de absența, menită să ridice oricui părul măciucă, fie și a celei mai

neînsemnate urme de viață. În lipsa oamenilor, locuința e un cuvânt gol, o formă fără conținut, ceva monstruos. Și dacă nu astfel este înregistrat spectacolul pe care-l oferă această a cincea sau a șasea poiană vizitată pe Aixa, cauza rezidă în sănătatea de invidiat a membrilor avangărzii. Chiar și așa, atunci când, considerând că prelungirea observațiilor nu poate duce la nimic, cercetașii își părăsesc ascunzișul, fiecare dintre ei trage cu ochiul către semnul de exclamare pe care îl reprezintă nava, ce pare că, privind în urma lor, se rotește în jurul axului său.

Sub acoperirea lui Jaap, Ainen și Gror se apropie de cabană, ferindu-se din dreptul ferestrelor. Dar sunt numai ei și scrâșnetul încălțămintei pe zgura care podește luminișul.

Se opresc de o parte și de alta a intrării. Așteaptă. Nici un sunet, nici o mișcare. Atunci trag, cu bruschețe, ușa de metal a barăcii. Muchia se izbește de perete. Brațe puternice se întind ca tot atâtea săbii. Degetele crispate pe arme strâng nervos trăgaciul, gata să declanșeze un foc mortal asupra oricărui nepoftit care s-ar fi aflat înăuntru.

Însă baraca e goală. Sasul scos din uz, prezența ferestrelor arată că ocupanții se considerau în deplină siguranță. Altminteri ar fi montat o altă variantă a cabanei ori ar fi modificat-o pe aceasta.

Baraca nu spune mare lucru. Aspectul ei este atât de liniștitor! Înconjurată de dulapuri încastrate în structura de rezistență a construcției și care formează un adevărat blindaj suplimentar, cu plafonul etajat, menit să izoleze interiorul de excesele de temperatură, e o construcție de tip tradițional, croită pe gustul pionierilor Cosmosului, care întotdeauna au pus nevoia de societate înaintea confortului. Locatarii au preferat să trăiască într-o încăpere unică și mare, semn că se simțeau bine împreună și că, mărturisit sau nu, sufereau de singurătate.

Jaap și oamenii lui se împrăștie prin căminul spațial.

Gror deschide un dulap. De pe un raft privește cu orbite goale o cască identică celei pe care o poartă el însuși. Dedesubt - combinezonul respectiv. Pe piept în stânga, o etichetă: Lars. În alte dulapuri, costumele celorlalți.

Ainen trage un pled. Așternutul este ușor îngălbenit. Ridică o pernă și extrage de sub ea un tricou de dimensiuni neverosimile și un pantalon de aceleași proporții. Le arată celorlalți. Aceștia se apropie. O monogramă înlătură orice confuzie: aici a dormit Kox.

Flegmaticul Jaap își pierde sângele rece. Zvârle în primul pat arma nefolositoare și-și smulge casca. Gâfâie, cu părul vâlvoi, într-o revoltă fără obiect. Deși uimiți, ceilalți îl imită. Jaap trage aer în piept și profită de clipă de confuzie ca să-și vină în fire.

5

Dormitorul e tocmai atât de mare cât să vezi dintr-o ochire dacă înăuntru se află sau nu cineva. Desigur, au răscolit păturile, au deschis dulapurile, însă au făcut-o în căutare de indicii.

E mai mult decât limpede că nu există nici un supraviețuitor. Dar Ainen nu a terminat să desfacă paturile. Meticulos, el strânge metodic fiecare pled electric și ridică fiecare saltea pneumatică. Dacă nu desfundă pernele este numai pentru că, privite în transparență, nici una nu pare să ascundă ceva. Gror s-ar afla în deplină legitimitate dacă ar lua peste picior apucăturile lui Ainen și poate că ar face-o dacă aceasta nu ar implica oarecare primejdie. Cât despre Jaap, ar avea tot dreptul să-și iasă din minți, dar în ultimele ore nervii lui au fost solicitați prea intens ca să mai aibă reacții. Ajuns la capătul puterilor, preferă să ignoreze obtuza insistență a

scandinavului și să-i întoarcă spatele. Ceea ce și face. Dar numai pentru o clipă. Gesturile mecanice ale lui Ainen, el însuși lipsit de orice iluzie, exercită o anume fascinație, căreia Jaap nu i se poate sustrage. Și astfel e martor la surpriză camaradului său, care, dislocând ultimul pled, rămâne cu mâna în aer, incapabil să articuleze un cuvânt.

— Ce-i? șoptește, sufocat, Jaap.

— Ai găsit ceva?

Nici glasul lui Gror nu este mai muzical. Tăcerea lui Ainen sugerează un răspuns. Colericul și sanguinicul se apropie de flegmatic.

Și văd: în colțul cel mai ferit se află un schelet, mai exact - un cadavru. Dar atât de descărnat, în asemenea hal de epuizare că, așa cum zace, fără viață, în patul a cărui curățenie lasă de dorit, pare mai curând un vrej adus de vânt. Măsurând arătarea îngropată în cearșaf, au înțeles de ce pledul care-l acoperise nu-i trăda în nici un fel prezența.

Ainen dezgolește corpul necunoscutului. Asistenții întorc a dezgust capul. Mortul nu e frumos. Nu se ostenesc să-l întrebe pe Ainen ce are de gând. Cu un cap pătrat nu discuți decât strictul necesar.

S-ar părea că rezervele voinicului sunt departe de a se epuiza. Omul ghețurilor își vâra brațele adânc sub corpul celui găsit, îl ridică ușor, ca pe un fulg, și-l depune pe un pat situat în vecinătatea unei ferestre. Apoi, fără să trădeze nici o repulsie, își lipește urechea de pieptul străinului și ascultă.

Ceilalți nu mai pot suporta. E prea mult. Ainen dă locului și orei o coloratură prea extravagantă ca să nu riște sancțiuni. Jaap și Gror nu mai sunt în stare să se stăpânească. Protestează printr-un hohot de râs cel puțin deplasat.

Ainen se ridică imperturbabil. Camarazii îl cunosc îndestul ca să prevină o mișcare de natură să-i pună pe

amândoi la podea în cincisprezece secunde. Se trag înapoi, trecând instinctiv în apărare.

— Ce-i cu tine, bravează Gror, vrei să-l înviezi?

— Nu se știe niciodată, spune Ainen, obscur ca Pitia.

Cei doi luptători în gardă simt ace de gheață pe șira spinării. Strângând pumnii în continuare, întreabă stupid:

— Cum așa?

Dar septentrionalul nu le mai acordă nici o atenție. Revine asupra celui întins. Acesta nu oferă nici o bază optimismului său, dar cuvântul lui Ainen nu este dintre cele care pot fi puse la îndoială.

Sub ochii neîncrezători ai celorlalți, temerarul Ainen începe o dificilă operație de reanimare. Un instinct îl face să aleagă nu aparatura de salvare de pe tanchetă, nici pe a gazdelor, ci o veche tehnică a strămoșilor săi din tundră, care asociază masajul unui boxer de categorie grea cu gimnastica unui dansator de samba, totul condimentat cu palme energice și dușuri scoțiene.

Rezultatele nu sunt din cale-afară de strălucite. Perseverent și egal, Ainen se dovedește însă inepuizabil și de nedescurajat. Ore lungi trec fără să se înregistreze nici un progres. Gror, apoi Jaap ies la aer, făcându-și de lucru. Conducătorul grupului cheamă baza și raportează. Între timp Gror vizitează nava care i-a precedat, sperând zadarnic să afle o cheie dispariției echipajului.

Pe Aixa se înserează. Gror nu a găsit pe „Fabulos” decât cele necesare pentru pregătirea cinei. Acționează în consecință. Îi aduce și lui Ainen o gustare copioasă și o cafea fierbinte. Corpul neînsuflețit nu arată mai bine ca la început, dimpotrivă, tratamentul violent l-a desfigurat definitiv, în orice caz i-a învinețit figura. Dar Gror nu ține în mod special să-l contemple și nici nu tânjește după un schimb de amabilități cu masivul atlet. Acesta a lepădat el însuși cea mai mare parte a îmbrăcămintei și pentru prima oară arată istovit. Cu atât mai grăbit părăsește Gror

cabana. Știe din experiență că oboseala nu face decât să ascută susceptibilitățile.

Pe Ainen îl așteaptă o noapte grea. Dar ceilalți nu au nici un motiv să vegheze. Urcă pe nava părăsită. Jaap ia din nou legătura cu „Abisal” și îl cere la aparat pe Urun. Acesta se prezintă. Ascultă veștile fără să comenteze. Ia notă de găsirea cadavrului. Întâlnire radio a doua zi. Jaap își azvârle cât colo costumul și se trântește într-o cușetă. Gror i-a luat-o înainte. Pleoape de plumb le obturează privirea. Înainte ca încercații expediționari să-și dea seama, cad într-un somn adânc și binefăcător. Nu au luat nici una dintre măsurile de securitate obligatorii într-o împrejurare ca aceasta. Dezarmați și neputincioși, sunt la cheremul forțelor obscure care bântuie planeta. Ele îi ignoră însă, din cine știe ce tainice motive, și astfel noaptea se scurge lin, fără evenimente.

Nava lucește stins în ceața alburie a stelelor. Cei doi au revenit pe Terra. Planeta natală își exercită inflexibil monopolul asupra viselor celor care au părăsit-o.

S-a luminat. Jaap sare în picioare, îl trezește pe Gror, dar nu așteaptă ca acesta să fie gata, ci coboară de pe navă, îndreptându-se către cabană.

Nici o mișcare, nici un semn de viață, Jaap trage ușa, intră și-i caută din ochi pe cei doi. Aceștia zac, două cadavre, pe două paturi identice. Jaap este izbit de izul de asemănare care unește cele două corpuri. Ce anume a putut face ca strigoiul aproape imponderabil și atletul de clasă, care până ieri cu greu ar fi fost admiși în același spațiu logic ca ființe cu drepturi egale, să aibă un aer atât de înrudit? Sfrijitul nu arată să-și fi revenit. Mai curând s-ar putea crede că neașteptatul tratament l-a ajutat pe Ainen să dea jos câteva kilograme bune. Contrastul ar fi rămas considerabil dacă Jaap s-ar fi rezumat la compararea ponderii lor. Ceea ce-i apropie este altceva. Pe

Jaap evidența îl izbește ca un pumn: cei doi au în aceeași măsură aerul că dorm.

E prea mult. Jaap năvălește asupra lui Ainen, scuturându-l cu violență. Acesta se deșteaptă cu greu. Este morocănos și are cearcăne vinete. Înțelegând, în sfârșit, cine și de ce îl trezește, cască îndelung, apoi întinde mâna spre patul alăturat.

— Îl cheamă Stracco.

Și se întoarce pe partea cealaltă.

— De unde știi?!

Jaap are buzele albe și genunchii moi.

— L-am întrebat, încheie Ainen discuția, cu tonul unuia care nu vede ce ar mai fi de adăugat.

Noutatea nu poate fi trecută sub tăcere. Dar Jaap nu are curajul s-o comunice. Curând Stracco deschide ochii. Este prea slab ca să coboare din pat, dar e cât se poate de viu. Luat prin surprindere, Gror, care vine cu de-ale gurii, e cât pe ce să scape proviziile pe jos.

Necunoscutul este unicul supraviețuitor al primei expediții. Greu de recunoscut, firește. Prin câte nu a trecut! Boală, nebunie, izolare, a gustat din ele până la sațiu. A rezistat însă, ceea ce este o minune.

Cum au pierit ceilalți? Unde se află cadavrele lor? Și ce s-a întâmplat la urma urmei? Imposibil de aflat. Pur și simplu, la un moment dat au început să dispară. Unul câte unul. Apoi nu mai știe. A fost extrem de bolnav. Fotografia din carnetul de zbor nu are nimic comun cu stafia palidă care abia își trage sufletul.

Jaap meditează cu glas tare:

— Ar trebui urcat în rachetă și trimis pe Pământ.

Ochii lui Stracco lucesc. Dar proiectul este irealizabil. Ar fi extrem de imprudent să supună un organism atât de traumatizat la suprasolicitările inerente unui zbor cosmic îndelungat. Și, chiar dacă ar aștepta să se întremeze, să-și revină în puteri, cine și-ar asuma riscul de a reduce echipa

tocmai acum, când ies la iveală pericole necunoscute? Decizia o va lua comandantul expediției, dar opinia celor trei e formată: Stracco trebuie să se încadreze în grup.

Jaap s-a împăcat cu ideea, ba chiar îi va face plăcere să-i comunice lui Urun vestea resuscitării lui Stracco. Un laconic mesaj radio este lansat către „Abisal” cu intenția expresă de a provoca senzație. Cum operator de serviciu este Hay, în mai puțin de două minute toată suflarea de pe Aixa e la curent. Formulările lui Jaap își fac efectul. Sute de întrebări bombardează aparatura de pe „Abisal”. Jaap se prăpădește de râs.

— Nu, isteților, nu e o farsă. Eu unul mă laud cu o imaginație mai puțin macabră. Ar fi trebuit să băgați de seamă, bombănește în chip de încheiere și sucește butonul aparatului. „S-a zis cu liniștea de pe Aixa” - își spune. A uitat că ieri încă, la aceeași oră, numele planetei era Teroare.

6

Vestea că există un supraviețuitor a electrizat expediția. Măsuratul Urun se dovedește incapabil să opună rezistență nevoii oamenilor de a-l vedea pe Stracco și a sta de vorbă cu el. Hay este pentru transmiterea unui mesaj către Pământ, dar Urun consideră că ar fi mai util s-o facă după ce vor fi în posesia răspunsurilor la întrebările rămase în suspensie.

Se înghesuie cu toții în cea de-a doua tanchetă și pătrund în tunelul croit în ajun. Peir ține cu mâini ferme comenzile jetului de aer, gata să intervină dacă ar apărea fie și cea mai neînsemnată mișcare suspectă. Dar tunelul e pustiu. Farurile puternice nu izbutesc să spulbere penumbra de sub arbori, însă nici un obstacol nu se opune

înaintării.

Vizitează astfel, în goană, locurile a căror priveliște i-a zguduit pe camarazii lor. Cum însă astăzi dominanta e alta, impresia diferă. Privesc distrugerile fără sens, dar nu le înregistrează ca atare și sunt departe de a simți în carnea lor tăișul absurd care a ciopârțit pădurea.

Ajunși în poiana cea neagră, tresar, pătrunși cu bruschețe de realitate. Măsoară o clipă silueta lui „Fabulos”, tulburați, la rându-le, de asemănarea cu propria lor navă și trec mai departe.

În pragul barăcii a ieșit să-i întâmpine Jaap.

— Unde e? întreabă Urun.

— Înăuntru.

— L-ați pus pe picioare?

Jaap e primul care se miră:

— S-ar părea că da!

Grupul intră fără ceremonie. Stracco a părăsit patul. Șade la masă înconjurat de băieți. Jaap face prezentările:

— El e. Îl cheamă Stracco.

— Omule, se minunează Peir, ești tu sau umbra ta?

Râsul expediționarilor e zgomotos.

— Ehei, exclamă Gror, să-l fi văzut ieri pe vremea asta...

Urun pune întrebările cele mai raționale cu putință, iar Stracco dă lămuriri.

Hay, Gror și ceilalți comentează în șoaptă evenimentul. Sunt impresionați, dar nu peste poate. Ceea ce îi mișcă mai mult ca orice pare a fi starea fizică a lui Stracco. Punctul lor de vedere debordează de bun simț; prea firav pentru a face vreo ispravă pe Aixa.

Aspectul lui Stracco pare să le dea dreptate. Arată întocmai ca tipii aceia a căror simplă prezență te face să te simți mătăhălos și deplasat. „Încă unul care o să trăiască pe seama noastră” - își spun cei mai vindicativi dintre titularii echipei, ca și cum printre ei s-ar mai afla vreun asemenea specimen. O sentință fără drept de apel, întărită

de autoritatea experienței unor veterani ai spațiului.

Urun ar vrea grozav să-l aibă pe Stracco numai pentru el măcar o jumătate de oră. Dar mai curând ar putea să pretindă o coridă pe Aixa.

— Eu sunt șeful, precizează pentru lămurirea străinului. Cum ziceai că te cheamă?

— Stracco.

— Ce știi să faci când ai greutatea normală?

— Montez case. Dar mă pricep și la instalații. Dacă aveți o baie de oxigen, v-o pun pe picioare cât ai bate din palme.

Întrebările sunt lipsite de sens, arhiva de pe „Fabulos” conține, desigur, datele complete ale omului, până la testele private ale bunicilor. Dar benzile nu au nici un haz când poți să te informezi direct de la sursă. Dacă întâlnești un om, se cade să afli chiar din gura lui ce hram poartă.

— Ești însurat? Ai copii?

Stupid. În acest caz ar fi căzut de la prima selecție. Stracco răspunde însă cu simplitate: nu, e celibatar, de altfel nu are pe nimeni, își poartă singur de grijă, nu iar plăcea să trăiască pe seama altuia, nici dădăcit prea îndeaproape.

Asistența schimbă priviri nerăbdătoare: până când o să mai batem câmpii? Urun e impenetrabil.

— Ești singurul supraviețuitor de pe „Fabulos”. Ce s-a petrecut aici?

Forfota a încetat brusc. Fiecare încremenește pe locul unde se află, să nu scape un cuvânt.

Stracco închide ochii. Se reculege o clipă. Vorbește:

— E îngrozitor. Nu am ce să vă spun. Nu știu aproape nimic. Într-o zi, Lars a dispărut. Pur și simplu. Am crezut că s-a rătăcit. L-am căutat, l-am așteptat. Nu s-a mai întors. A urmat Kox. Apoi altul și altul. Au pierit fără urmă, rând pe rând. Nu s-a găsit nici un indiciu, nici măcar corpul vreunuia dintre ei.

— Cum așa? întreabă Hay. Glasul lui exprimă revoltă.

Adică s-au evaporat?

Urun intervine:

— Lasă-l să vorbească. Omule, te ascultăm.

— Eram derutați. Nu știam ce să credem, încotro să ne îndreptăm. Am căutat la întâmplare. N-am găsit nimic. Apoi am vrut să anunțăm Pământul. Însă radioul amuțise. Când am rămas patru, am vrut să plecăm. Dar „Fabulos" nu mai răspundea la comenzi. Eram condamnați.

— Și nimeni nu a văzut ceva suspect niciodată?

— Ne-am gândit la niște ființe agile. Un fel de cimpanzei. Dar pe Aixa nu există așa ceva sau nu am descoperit noi. De oameni, nici vorbă. Am ocolit de zeci de ori planeta cu „sfârleaza". Așa îi spunea Kox biloculului nostru.

— Așa îi spunem și noi, precizează Urun. Și continuă: Aixa asta e numai pădure, așa cum pare? Nimic altceva? Nici animale, nici păsări?

— Nici măcar insecte. O pădure și atât.

Slăbănogul se gândește un moment și rectifică:

— Nu e o pădure oarecare. Arborii ăștia nemaipomeniți comunică între ei printr-un sistem comun de rădăcini atât de complex că nu poate fi descris. Fiecare copac e un individ, însă pădurea e un întreg. Nu am pretenția să înțeleg, dar e măreț.

— Și înfricoșător, completează Neal.

— Într-un fel.

— Dar tu? Cum ai plecat?

— Eu? Ce s-a întâmplat cu mine? De ce sunt aici, așa prăpădit cum sunt, și nu acolo unde zac ceilalți? Frumoasă întrebare! De unde vreți să știu? Habar n-am. Tot ce pot să vă spun este că într-o bună zi m-am trezit singur. Atunci mi-am adus în cabană proviziile, armele și am început să aștept. Pe urmă m-am îmbolnăvit și nu mai știu nici atât. Dacă nu veneați voi...

Stracco strivește în pumn adversari nevăzuți. O face furiș, cu o violență abstractă, vrând parcă, în același timp,

să șteargă orice urmă a ei, ca și rușinea de a fi cedat.

— Dacă v-ați fi grăbit, dacă veneați mai devreme...

Ascultătorii tac. Tace și Urun. Să-i aducă aminte că nu au făcut decât să urmeze programul stabilit, că nimeni pe Pământ nu bănuiește ce se petrece pe Aixa, că atunci când tăcerea lor i-a neliniștit se aflau de multă vreme pe drum și că, pregătindu-se în vederea întâlnirii de azi, și-au perindat prin minte sute de explicații, care de care mai fanteziste? N-ar avea nici un rost. Urun se preface a nu fi observat clipa de slăbiciune a lui Stracco.

— Eu sunt și medicul expediției, reia cu tonul cel mai neutru. Aș vrea să te consult. De acord?

Pe Stracco schimbarea subiectului îl bucură.

— Băieți, zice Peir, și un pigment de ironie alterează firescul scenei, medicul vrea să fie singur cu pacientul. Haideți afară, să admirăm peisajul.

În timpul interogatoriului, Ainen a stat deoparte, absent. Urun îl cunoaște destul de bine pentru a nu-l jigni prin vreo remarcă nelalocul ei la adresa generoasei sale încăpățânări. De altfel, herculeanul personaj a ieșit împreună cu grosul expediției.

Odată încheiată vizită medicală, comandantul se retrage. Consultația nu a dezvăluit nimic ireversibil. În cazul dat, epuizarea fizică nu prezintă importanță. Iar dacă Ainen se consideră implicat în recuperarea lui Stracco ar fi de-a dreptul deplasat să-și facă griji. Iar să dai sfaturi ursului polar e chiar mai puțin recomandabil decât să-i mulțumești. Ainen are vocația răspunderii. Știrbindu-i inițiativa, nu ai face decât să-i retezi elanul. Un tact înnăscut îl ferește pe Urun de una ca asta.

Atitudinea prevenitoare față de pacient merge până la detaliu. Bolnavul refuză sucul de fructe natural, scos din rezervele cele mai prețioase ale echipajului, și cere o insipidă apă minerală? Preferă, de asemenea, fripturii în sânge pe care i-o recomandă Ainen proteinele fade din

frigiderul cabanei, pe care l-a garnisit el însuși? Cuvântul celui aflat în suferință e ordin. Halterofilul se execută fără a clipi. Ceremonia mesei are și ea loc fără martori, Ainen preferând să nu fie stânjenit de spectatori atunci când are de lucru.

Câteva zile trec astfel fără ca vreunul dintre, „abisali” să se apropie de Stracco dincolo de invizibila barieră pe care a ridicat-o, inconștient, Ainen. Și numai Stracco este în măsură să nu țină seama de ea.

Evenimentul are loc de îndată ce omul se reface suficient ca să iasă la soare. Deșiratul supraviețuitor de pe „Fabulos” închide ochii, orbit de lumină. După ce trage cu voluptate aer în piept, pornește alene către un accident de teren ascuns între arbori. Peste câteva minute revine ducând un fel de sac de voiaj format dublu. Și l-a ridicat pe umăr și îl poartă vitejește spre baracă.

De pe acoperiș, căruia îi întăresc legăturile, Peir și Hay privesc în urma lui: Ăsta și-a cărat după el o adevărată zestre, o garderobă de teatru, are de gând să dea gata frumoasele ținutului. Ba nu, trebuie să aibă romane, baloturi întregi de romane, capsulă lângă capsulă. Așa arată numai un tip care nu se desparte de biblioteca lui, pentru ca după lucru să se retragă într-o splendidă izolare populată de vise romantice. Un pariu se încheie într-un timp record.

— Amice, ia inițiativa Peir, care s-a lăsat să lunece jos, dă-ncoace pachețelul, să nu-l scapi.

Stracco se oprește, se întoarce spre cei doi. Să protesteze? Să mulțumească? Peir se apropie decis. Hay, care l-a urmat, îl sprijină din flanc.

— Ce cești ochii? O mână de ajutor - n-ai mai văzut așa ceva?

A văzut. Peir saltă pe umăr sacul. E al dracului de greu. Sub povară, se îndoaie ca trestia. Pe deasupra e zadarnic: nici cântărit în mâini, nici pipăit fără ocolișuri, sucit în fel

și chip, coletul nu-și trădează conținutul. Stracco și Hay vin pe urmele lui Peir, care se poticnește de mai multe ori. În sfârșit hamalul voluntar se oprește, pune sacul jos și întreabă, cu fruntea umedă de transpirație:

— Ce naiba ai înăuntru?

Stracco preia sacul fără efort.

— Nimic deosebit. Mâncare.

— Zău? Pufnește în râs blondul. După greutate, s-ar zice că mănânci bolovani!

Nici o reacție. Spirit prea diluat.

„Omul ăsta strică prețurile” - își spun cei doi, în consens. E bine stabilit că aprovizionarea rămâne treaba administrației. În ce privește bagajul unui muncitor spațial, din el nu vor lipsi, desigur, niște haine care să țină la tăvăleală, o pereche de foițe, un set de fotografii „speciale” și, bineînțeles, unicul articol interzis cu desăvârșire. În Cosmos - ceva tare. Or, naivul ăsta a cărat după el un magazin de conserve.

În baracă, Stracco, mereu însoțit de umbrele sale, desface coletul. Nicicând un fluierat de admirație nu a sunat mai convingător.

— Afurisitul! sare în sus Hay. Numai delicatese!

Într-adevăr, nu în fiecare zi se întâlnesc pe Aixa icrele negre, fie și sintetice, și somonul afumat, chiar dacă produs din gaz metan.

— Așa se trăiește, băiete, joacă Peir comedia convertirii, nu cu galeți[3] și apă rece!

Stracco întrerupe o clipă așezarea cutiilor în frigiderul barăcii ca să arate într-o direcție neclară:

---

[3] *Galét, galeți*, s. m. 1. Fragment dintr-o rocă sau dintr-un mineral, șlefuit și rotunjit prin acțiunea mării, a torentelor, a ghețarilor etc. 2. Rolă care permite o mișcare prin rostogolire. 3. (Text.) Piesă de la mașina de filat mătase artificială care întinde firul la ieșirea din baia de filare. 4. (Tehn.) Bobină inelară. 5. (Tehn.) Secțiune a unui comutator rotativ.

— Este pentru toată lumea.

Un minut mai târziu fac împreună cale întoarsă. Urmându-l pe Stracco, pătrund într-o peșteră artificială nu prea înaltă, în schimb adâncă și rece. Pe zid, o perdea de cristale de gheață răspunde cu miriade de focuri lanternei lui Stracco. Pretutindeni, baloturi masive cu alimente clădite ordonat.

— O parte din proviziile de pe „Fabulos”, precizează Stracco. După scoaterea din funcțiune a navei, am hotărât să ascundem alimentele în mai multe locuri. Erau suficiente pentru cincisprezece ani. N-o să se supere nimeni dacă vă invit la masă.

— Aici, pe loc? se miră cei doi, încântați totuși.

— De ce nu? Doar dacă nu vă e frig...

Mândria unor lupi ai spațiului nu admite una ca asta. Un mic festin este improvizat. Cu gura plină și ochii sclipitori, Hay și Peir privesc plini de admirație către Stracco.

— E dat naibii, nu crezi?

— Categoric!

Peir ține să guste și o felie de jambon. Se servește singur, oferind și celorlalți. Stracco refuză. Hay ridică din umeri. Peir însă pornește o pledoarie în favoarea proteinelor superioare.

— Inutil, întrerupe Stracco. Nu te contrazic. Dar eu nu mănânc niciodată carne.

Comesenii rămân cu îmbucătura în gât. Cum adică?! Ce vrea să spună? De ce? În ce scop?

Abundența întrebărilor nu duce la clarificarea lucrurilor. Nu există nici un motiv special: pur și simplu, ca un om liber ce se află, Stracco refuză acest aliment. Fără comentarii.

Teorii? Argumente? Câte poftiți. Orice vegetarian vi le poate repeta până la intoxicare. Nici Hay, nici Peir nu duc ideile lor despre cumpătarea filozofică până la abolirea bifteculuiui, dar nimic nu-l poate împiedica pe Stracco s-o

facă.

— Lasă omul în pace, își revine Peir. E dreptul lui.

Vorbește în fraze scurte. Între timp își linge degetele. Șterge de haine ce a mai rămas și întinde brațele către Stracco.

— Bate laba, slăbănogule! Ești un aiurit, dar îmi place ideologia ta!

Stracco zâmbește pe sub mustață. Peștera orbitoare e un loc foarte potrivit pentru spargerea gheții.

8

Până la un punct e firesc: după zborul atât de lung, orice figură nouă ar fi binecuvântată. Un chip căruia să nu-i cunoști fiecare trăsătură și fiecare grimasă. Un temperament capabil să-ți rezerve surpriza unei reacții neprevăzute. Un caracter care să-ți ofere o enigmă de descifrat. Un om căruia să nu-i știi pe dinafară ticurile și anecdotele, căruia să nu-i poți ghici opiniile, ba și cuvintele în care își vor găsi expresie, și asta înainte ca el să deschidă gura. Stracco a picat într-o sahară însetată de inedit. Nesperat de original, cuceritor de simpatic, necontenit activ, niciodată posac, reprezintă însuși tipul camaradului. Este compania preferată a fiecăruia și muritorul cel mai lipsit de fasoane.

Urun încă nu i-a stabilit un program rigid, însă omul se alătură fără invitație grupelor de lucru și nu are nevoie de îndemn ca să arate ce este în stare.

În orele libere, își face viața mai frumoasă. Supranumerar în dormitor, de îndată ce s-a văzut pe picioare, expediționarul nr. 9 și-a amenajat o cușetă suplimentară.

De când a ieșit din refacere, forța și îndemânarea lui

Stracco au stârnit admirația camarazilor săi, îndeobște puțin aplecați spre idilism. Discreția și firescul slăbănogului se asociază în chip fericit calităților amintite. Un om care nu se vârâ în sufletul nimănui, dar nici nu evită pe nimeni. Nu ține să fie vioara întâi în necurmata competiție în care se transformă până la urmă orice tip de conviețuire între bărbați, dar nu din slăbiciune de caracter, nici din lipsă de personalitate. Timpul care pe Aixa trece la fel de repede ca pretutindeni în veacul acesta vertiginos a și oferit destule prilejuri pentru a o demonstra.

Fiecare dintre „abisali" a înțeles că reticențele față de Stracco nu au nici o noimă. La lucru valorează cât oricare din ei, cu un plus de ingeniozitate și suplețe. Adevărul este că, să se ia la trântă, nici Ainen, cât e el de impunător, nu l-ar doborî cu una, cu două. După ce au lucrat vreme de o lună la punerea în funcțiune a sondelor de explorare a subsolului, după ce au instalat minicentrala energetică, între cei nouă s-a încheiat o alianță de cea mai bună calitate.

Unicul domeniu în care Stracco își păstrează ideile este hrana. Nimic nu-l convinge să pună gura pe carne ori pește.

Vegetarianul e un animal destul de rar în Cosmos. Totuși specia a fost omologată.

Cum poate fi însă calificată evitarea vegetalelor? Căci și acestea lipsesc de pe masa lui Stracco.

Desigur, în cămara omului modern mineralele ocupă un spațiu aproape egal cu al celorlalte regnuri. Opozanții la introducerea largă în hrana oamenilor a preparatelor minerale sunt niște conservatori. Ultimii disidenți, adversarii alimentației bazate pe triunghiul regnurilor, au un statut special, de curiozități amuzante, pitorești. Mulți îi ascultă, dar nimeni nu-i ia în serios.

Ridicolul acestor inși plini de prejudecăți nu-i saltă în mod automat într-un plan superior pe partizanii exclusivi ai

preparatelor minerale. De altfel, inconsecvenți, aceștia din urmă împrumută paleta gusturilor de la hrana patriarhală. Neînțeleși sau extravaganți? Stracco ne-ar putea lămuri dacă nu ar fi atât de tranșant. Dar este.

— Mi-ar fi mult mai ușor să vorbesc despre asta, zice, dacă aș avea talentul oratorilor de odinioară. Numai că nu simt nevoia să mă justific în fața nimănui, nici să fac prozeliți.

Echipa sfidată astfel ar fi în drept să se supere. Ar face-o dacă Stracco nu i-ar fi cucerit de mult. Argumentele împotriva interpretării greșite a mofturilor lui Stracco sunt la fel de inconsistente ca problema însăși.

— Cu ce ai de gând să trăiești? îl apostrofează Gror. Aici, pe Aixa, nu e grădină de copii. La intrare scrie, chiar dacă n-ai băgat de seamă: rezervat pentru bărbați! Asta înseamnă o mulțime de lucruri, dintre care nu lipsește o friptură de două palme cel puțin o dată pe zi.

— Și eu care voiam să vă invit la un vin mineral primit în ultima clipă! replică Stracco. Anticii ziceau că gusturile nu se discută. Sau asta era pe altă planetă?

Asemenea dispute joacă însă mai curând rolul de divertisment. S-au convins de mult că blândul Stracco este inflexibil. Și apoi detaliile de acest fel nu sunt de competența nimănui.

Slăbănogul se alimentează numai cu lucruri bune, de calitate superioară, deși sintetice. Faptul că nu mănâncă aceleași feluri îi poate jigni pe unii, dar omul e prea de treabă ca să i se poarte pică. În definitiv, dacă s-a adaptat atât de bine alimentelor sintetice, nu e decât în avantajul lui. Pentru un vagabond al șantierelor cosmice este capital să aibă un stomac de struț.

9

Stracco și-a improvizat un culcuș sub cerul liber și în unele seri înnoptează afară. Urun a fost destul de nemulțumit. Isprava e împotriva instrucțiunilor, dar, cum Stracco este veteranul grupului, nimeni nu are destulă autoritate ca să i se opună și nici nu încearcă s-o facă.

Vrala, cel mai tânăr de pe planeta verde, e cucerit de idee. Admonestat în fel și chip, în seara asta profită de o inspecție a comandantului pe „Abisal” pentru a se furișa afară din cabină. La drept vorbind, sub acoperișul ei aerul climatizat e mai răcoros, dar nu orice plăcere se împacă și cu logica.

Stracco nu este singur. Alături de el tace Ainen. Vrala e ușor intimidat. Forța pe care o emană scandinavul are întotdeauna darul să-l impresioneze. În secret a făcut mari eforturi să-și dezvolte musculatura, sperând să devină un Ainen, dar nu a reușit decât să crească mare și voinic, un adolescent mărit la scară. Arcticul a rămas un ideal intangibil.

Tac în trei. Pe cerul fără lună al Aixei au răsărit stelele, fiecare înconjurată de un halo violet. Privesc fără cuvinte constelațiile necunoscute, încercând să improvizeze o mitologie.

— În ce parte e Pământul? întreabă Stracco.

Vrala tresare. Dincolo de un anume prag, neobișnuitul însuși ajunge familiar. Sub aștri cu cearcăne vinete s-a instaurat intimitatea unui cămin. Întrebarea a provocat o fisură. În contextul insolit, șocant este numele Terrei.

Ainen pare să nu fi auzit, Vrala însă e un tânăr ager.

— Tocmai în cealaltă jumătate a cerului. Dar nu se vede, vă dați seama, e atât de departe!...

Continuă astfel câtăva vreme, apoi cedează iarăși tăcerii.

— Pe vremea asta la noi, pe Pământ...

E Stracco. Se întrerupe. Rămâne pe gânduri. Și iarăși Vrala se simte obligat să întrețină conversația.

— Sunteți european, așa e? Mi-a spus Hay. Din peninsula italică. Ce vreme splendidă trebuie să fie acolo! Au înflorit portocalii, iar pe plajele care se țin lanț oameni de pretutindeni se bucură de soare...

Fraze stereotipe, vibrând însă de substanță emotivă. Căci Vrala e un sensibil.

Nu îndestul pentru a-și da seama că începe să-l calce pe nervi chiar pe adoratul său Ainen. Acesta i-a iertat infidelitatea, dar pare hotărât să nu tolereze o insomnie. Se întoarce demonstrativ cu spatele la vorbitor. Operația presupune deplasarea celor aproape o sută de kilograme cu dislocarea unui volum de aer corespunzător. Ceea ce sfârșește prin a atrage atenția până și unei ființe eterice ca Vrala.

Liniștea nu e pe Aixa mai puțin sonoră ca în altă parte: un echilibru delicat între zgomotele nopții și absența unor sunete specifice zilei. Cuvintele au murit. Ainen doarme profund. Stracco și Vrala sunt numai urechi. Are cuvântul pădurea.

De pretutindeni se aude foșnetul aspru al vegetației. Nu e o șoaptă. Nimic moale, catifelat în atingerea frunzelor cu schelet viguros, elastic. Un fâșâit ca de mătase, mai curând neplăcut, înmulțit de mii și mii de ori, împletit și suprapus, întrerupt și reluat după legile întâmplării. Când și când, un trosnet ușor. Un nod care se destinde. Un ram care se dezmorțește. O rădăcină care iese la iveală pentru a se întoarce în adânc. Un trunchi care se răsucește din mijloc pentru a-și contempla steaua preferată. Într-un cuvânt: viață.

Stracco a adormit și el, fără îndoială. Vrala e singur. Întins pe spate, se simte căzând în marele gol al cerului. Vede gonind spre el, din ce în ce mai accelerat, galaxiile pierdute în imensitatea Cosmosului și e copleșit de

conștiința nimicniciei sale. Părăsit în spațiu, lipsit de substanță și realitate, imponderabil interior, e la cheremul tuturor monștrilor care bântuie Universul. Pradă acestei stări, nu se poate opune senzațiilor scăpate de sub control. Pădurea încetează de a mai fi o prozaică alcătuire forestieră, dimensionată oricât de generos, și capătă proporții metafizice. Sunetele vagi, zgomotele nesemnificative prin care se delimitează de neființă devin manifestări voluntare al căror sens pare cu atât mai profund cu cât scapă înțelegerii. Fosforescența nopții trasează o graniță fluidă între pădurea ca un perete de sulițe negre și oaza inversă a locului pârjolit în care tânărul Vrala stă de veghe. Lumina dozată subtil favorizează jocul de umbre. Cercul care înconjură luminișul pare că palpită, gata să sucombe tentației de a da năvală, de a ocupa teritoriul răpit, de a-i goni pe intruși. O rațiune obscură se opune gestului pe cale de înfăptuire. Arborii au și ridicat un picior noduros, dar și-l înfig înapoi în sol, neîmpăcați. Senzația e atât de puternică, de materială, că pe Vrala îl trec nădușelile.

Adierea nopții îl aduce la realitate. Ca să se încredințeze că lumea e la locul ei, se ridică din așternut și, temerar, pornește spre meterezul de arbori.

Ajuns la el, tresare. Ar putea să jure că l-a atins înainte de vreme. Pentru el faptul că pădurea înaintează e demonstrat. Așadar să cheme, să avertizeze, să dea alarma!

„Nu suntem doriți pe Aixa!” - strigă cu fiecare por. În același timp dinții îi sunt încleștați. Un singur sunet și va fi mai părăsit ca niciodată, sub dușul înghețat al ironiei celor surzi și orbi. Năprasnicul Ainen, capabil de cele mai demente isprăvi, nu va putea să accepte că există ceva care i se opune. Nici mlădiosul Stracco nu e atât de fin încât să citească semnele înainte de a se arăta. Cât despre ceilalți... Vrala ar fi în stare să reziste, cu mâinile goale,

presiunii continentului de arbori în mișcare, dar nu vrea să plonjeze într-un ocean de ridicol.

Soarta lui e pecetluită. Nimic de făcut. Prăbușit, revine spre cei doi camarazi și se trântește cu fața în jos pe așternutul tare.

— Nu-ți fie teamă de Aixa, aude ca prin vis glasul stins al slăbănogului.

Ori i s-a părut? Se întoarce brusc spre acesta, dar omul doarme cu brațul stâng abandonat pe solul negru.

10

Stracco le-a promis lui Neal și Hay să-i însoțească în patrulă. Așa numesc „abisalii” misiunea care le revine periodic de a face incursiuni în pădure. Cei trei sunt bucuroși. Înarmat fiecare cu kaserul său, trec pe sub construcțiile sofisticate în care se împletesc aerian pilonii și traversele vegetale plasate ca după un calcul ingineresc.

Aceste însărcinări s-au prefăcut cu vremea în ore de relaxare. După excesul de prudență din primele zile, când, aflați încă sub impresia inexplicabilei dispariții a celor șapte predecesori, li se părea că văd sub fiecare creangă o ceată de năvălitori și în fiecare umbră un animal mitic, a urmat destinderea. Stracco nu a întâlnit niciodată pe Aixa o ființă vie? Cu atât mai bine pentru noua expediție. Treptat, pasul atent, privirea ageră, alarma trupului, gata, la cel mai mic indiciu, să sară, să se întoarcă fulgerător, să se ascundă, au fost înlocuite de o promenadă semituristică, semiștiințifică, în care gustarea pitorescului alternează cu observația mai mult sau mai puțin pertinentă. Ținute la început în poziție de bătaie, armele au încetat să mai fie în orice moment pregătite să tragă, sfârșind prin a nu mai ieși din toc.

Aerul de vacanță binemeritată îl stimulează pe Neal. Fără a fi un limbut, acesta are momente în care îi place să dezvolte un subiect sau altul. Fire contemplativă, apt de asociații neașteptate, e un vorbitor plăcut. Un motiv în plus pentru a-l prefera ca tovarăș de patrulă pe Stracco.

Ceea ce îl intrigă este prezența pe Aixa a unei singure forme de viață. Tema are oarecare stagiu, dar Neal știe s-o prezinte cu prospețime.

— Pădurea asta e mai exclusivistă decât un club englezesc.

Valoarea remarcii stă mai ales în extravaganța ei, și Neal o știe. De altfel, cluburile închise au supraviețuit numai în romane.

Dar Stracco nu face obstrucție. Onorează provocarea:

— Simt clătinându-se monopolul uman asupra snobismului. Dar asta nu mă îngrijorează...

Hay apreciază mai puțin păsărească lui Neal, pentru care nutrește un dispreț ascuns. Datorită zelului său, patrula nu slăbește alura, deși solul e frământat la tot pasul de rădăcini care torturează încălțămintea.

— Este posibil, reia Neal, ca pădurea să fi trebuit să reziste unei presiuni din partea altor forme de existență.

— Posibil este și, contrarul, replică Stracco.

Neal se încălzește.

— Fără îndoială. Totuși, în mod spontan viața e anarhică. Știu, sună paradoxal, nimic mai organizat în natură ca viața. Dar, odată declanșat, fenomenul vital urmează un itinerar care desfide orice regulă. Principiul ordinii naturale este forța, iar agentul ei - selecția. Ce nu rezistă va fi înlăturat. Neîndoielnic, regnurile depind enorm unul de celălalt, însă relația lor e o luptă, de acord? Iar această luptă nu pare deloc facilă. Victoria categorică a unei părți, nimicirea fără urme a celeilalte ar ține mai degrabă de insolit.

— Și dacă ceea ce pare anormal unui fiu al Pământului

în Cosmos nu e decât cel mai obișnuit lucru?

Stracco are o replică vie și promptă. Fără să fie un spirit universal, omul demonstrează o inteligență foarte ascuțită. Neal o apreciază în mod special.

— Desigur, ideile noastre despre normal poartă pecetea educației pământene. E o realitate.

— Optica terestră ne-a jucat atâtea renghiuri! amintește Stracco. Fiecare pas în pădure a fost pentru noi un prilej de uimire. Faptul că acoperă întreaga planetă, că e alcătuită dintr-o singură esență arată limpede că avem de-a face cu un caz de excepție.

— Asta nu ne-a împiedicat să ne facem loc, râde cu toți dinții Hay. Fiuuuu - bum!

Evocă onomatopeic primul gest al omului pe Aixa. Soții lui Hay se simt stânjeniți, de parcă ar putea să-i audă cineva, dar tânărul bărbat nu bagă de seamă. Încântat de sine, e mereu cu un pas înainte, veritabil deschizător de drumuri în junglele Aixei.

— De fapt, mare lucru nu știm despre planeta asta, recunoaște Neal.

— De acord, adaugă Hay clipind șmecherește. Nu se va lăsa intimidat.

— Cu atât mai liberi suntem s-o percepem, s-o inventăm fiecare în felul său, reia Stracco. Pentru mine, pădurea e o imensă ființă solidară, unică, practic fără limite. Legată de sol, e mai liberă decât noi și mai mobilă, pentru că se află pretutindeni în același timp. E invincibilă, pentru că se hrănește printr-o infinitate de canale, imposibil de distrus. Ce ar putea-o desființa?

— Nimic, dacă nu te înșeli, ceea ce nu avem cum să aflăm, recunoaște Neal. Dar ipoteza ta, dacă se confirmă, îmi dă dreptate. Într-o pădure de tipul celei pe care o descrii, chiar dacă fiecare arbore e normal, ansamblul nu mai este. Mai-mult-ca-normalul e o anomalie.

Hay nu-și poate stăpâni o strâmbătură văzând cum

strălucesc ochii lui Neal. Caraghiosul: parcă ar fi la un meci!

— Noi considerăm că acolo unde e loc pentru viața vegetală pot să apară nenumărate forme de viață. Ei bine, de ce nu ar fi așa? E drept, nu știm dacă bacteriile sunt admise pe Aixa. Dar fără ele cum se hrănește pădurea asta? Așadar, există? Atunci de ce nu păsări și animale? De ce nu râme și cârtițe? De ce nu cari și ciocănitoare, veverițe și pantere? Nu știu dacă e legic ca formele existenței să se ia una după alta. O sare în minus în compoziția solului, o radiație minoră în plus, una inofensivă pentru noi, pot împiedica dezvoltarea unor forme de viață și îndruma evoluția pe cele mai neașteptate căi. O modificare în sol, în aer, în compoziția luminii, și procesele de pe Aixa își pot schimba sensul. Depindem de un fir de păr.

— În condițiile astea, natura poate înnebuni în orice clipă!

— Da și nu. În ochii noștri poate oricând să pară că și-a ieșit din minți. Dar dacă am ști cum și de ce...

— Nu știm...

— Din păcate. Nu putem decât să constatăm o stare de fapt. Să fotografiem Aixa la diferite adâncimi. N-o să aflăm nimic esențial. Ne lipsește istoria ei.

Un răstimp de mers în tăcere. Apoi o inițiativă a lui Hay, dornic să se distingă.

— Eu nu înțeleg. O junglă în care nici măcar nu miroase a mucegai. Doi-trei arbori prăbușiți, ca niște fire de păr căzute, care nu putrezesc și nu împut locul. Nici o floare. Nici măcar o ciupercă.

— Într-adevăr, continuă Stracco. Nici regnul vegetal nu e reprezentat fără cusur. Unde sunt plantele de toată mâna?

— Le-a înghițit pădurea. Cu o asemenea vitalitate, nu e de mirare că a pus stăpânire pe tot spațiul, pe toată apa și

lumina și a înăbușit restul.

— Dar adaptarea? Dar plantele de întuneric? Dar fauna peșterilor?

Întrebări fără răspuns.

— Nu știu ce să spun, reia Neal. În orice caz, impresia pe care o lasă pădurea este că a gonit celelalte forme de viață. Dacă vreodată au apărut păsări, pomii au întins mii de capcane ca să le distrugă. Dacă au apărut insecte, au secretat sucuri otrăvitoare care le-au stârpit. Cât despre animale...

— Ei bine?

— Ca să reușească, ar fi trebuit să pătrundă ca noi, forțând ușa. Nu e simplu. Absența oceanului suprimă dintr-o lovitură clasicul leagăn al vieții.

— Și dacă a existat?

— Cu atât mai tulburător. Dacă a fost, cine atunci l-a umplut cu sedimente, l-a nivelat, l-a desființat? Codrul acesta de basm? Să-și fi prelucrat el însuși planeta, străpungând solul spre a croi conducte de irigație și a distribui apa în mod egal pe suprafața Aixei, mai exact în subsolul ei? Să fie oare posibil ca o ființă colectivă de asemenea proporții, fie și dispunând de o energie incomensurabilă și de un timp nelimitat, să întreprindă o astfel de operă? Nu, categoric nu, în afară de cazul în care adăugăm calităților înșirate încă una, care ar face ca hidra cu miliardele ei de brațe să aibă un sens al acțiunii, orientare, voință. Asta forțează, într-adevăr, incredibilul. Să fiu partizanul unei astfel de ipoteze, nu știu dacă aș mai rămâne o zi pe Aixa!

Stracco se oprește o clipă și aruncă o privire în jur.

— Facem un popas? Știu că e împotriva regulamentului, dar altfel ce haz ar avea?

11

— Ce s-a întâmplat?

Întrebarea e provocată de faptul că Hay a scos un strigăt și s-a oprit din mestecat. Cei trei, rămași la jumătatea câte unui gest, privesc în sus, în direcția indicată de vigilentul tânăr. Acolo unde arată Hay, nu se vede nimic.

Neal și Stracco sunt în picioare, cu mâinile pe arme.

— Ce-a fost?

— Habar n-am, gâfâie Hay, foarte excitat. Dar nu m-aș mira să fie o pasăre.

— De ce nu un leu?! ironizează Neal.

— Unde, în ce parte? se interesează Stracco.

Hay e încurcat.

— Parcă în direcția asta. Am văzut ceva galben. Ca o aripă. Ca un steag.

Jur împrejur, pe sol, gustările împrăștiate decorează în mod nedorit locul. Stracco se apleacă și începe să adune resturile într-un ambalaj.

— Dacă a fost ceva, nu se mai vede, constată Neal, flegmatic, și urmează pilda lui Stracco.

— Sunt sigur că nu mă înșel, strigă Hay ultragiat. N-oi fi eu învățat ca alții, dar știu să deosebesc o culoare de alta!

— Omule, intervine Stracco, nu e cazul să pui la inimă. Nu te ia nimeni peste picior.

— Cât despre culori, explică Neal cât se poate de neutru, intoxicați de verdele Aixei ochii noștri ar avea tot dreptul să se revolte. O picătură de galben în oceanul pădurii ar fi tipic pentru o clipă de refuz al verdelui.

Cel de dragul căruia se ridică eșafodajul acestei teorii este numai venin.

— Credeți că bat câmpii... Vă jur că am văzut!

— E-n regulă, i-o tăie Stracco, punându-i mâna, familiar, pe umăr. Ne vedem de drum, ce zici?

Hay se consideră jignit. Scutură jos mâna lui Stracco.

— Asta n-o să rămână așa, declară el răgușit de mânie.

Își smulge cu violență tunica, făcând să sară fermoarele magnetice.

— Hay, e o copilărie! încearcă Neal să-l potolească.

În ciuda protestelor, tânărul bine legat, rămas într-o bluză subțire, a și făcut un mic salt, prinzându-se de un ram gros de două palme. O figură învățată în sala de gimnastică și iată-l deasupra. Din ram în ram, urcă vioi, deși întreprinderea nu e deloc ușoară. În curând piere în penumbra coroanelor verzi. Numai zgomotul pe care îl face și câteva frunze coborând ușor, ca niște parașute, să se aștearnă pe sol, arată că ascensiunea continuă. Rămași în așteptare, Neal și Stracco înalță din umeri. Tinerețe zvăpăiată sau încăpățânare și suficiență? Se feresc să formuleze dilema în asemenea termeni, deși sunt convinși că ar avea destule motive s-o facă.

— Nu-i nimic, se resemnează Stracco. Să așteptăm.

Cei doi își reiau locurile pe torsadele rădăcinilor pe care ședeau când s-a declanșat incidentul. Neal privește cu admirație spre camaradul său.

— Sunt un om norocos, zice. Am vrut să ajung pe Aixa și am reușit. Am ținut ca nici aventura cosmică să nu mă abrutizeze. Nu mă plâng. Cu dumneata, Stracco, soarta mi-a făcut însă un dar pentru care îi voi rămâne îndatorat.

— De ce vorbești așa? se bâlbâie Stracco. Nu sunt decât un salahor. Dumneata însă ești un savant în haine de împrumut. Nu e frumos să mă faci să roșesc.

— Ba e foarte frumos, izbucnește Neal în hohote de râs. Cine mai roșește astăzi? Dintre atâtea trăsături care îmi plac la dumneata, asta e cea mai frumoasă.

Ascultă un timp în tăcere. De sus, de unde a dispărut Hay, nu vine nici un semn.

— Știi, Stracco? Era să fiu comandantul expediției.

Slăbănogul rămâne cu înghițitura în gât.

— Nu te speria, surâde Neal. Am refuzat. Le-am explicat

că până și o expediție științifică trebuie condusă de un organizator de carieră. Iar aceasta nu e de fel o expediție științifică. M-au ascultat. Atunci l-au numit pe Peir.

— Serios? Habar n-am avut...

— Da. E un bărbat plin de energie. Poate puțin cam voluntar. În ultima săptămână l-au înlocuit.

— Urun?

— Da. Un om foarte sobru. Nici o fisură. Oțel. Profunzime și neînduplecare. Greu de iubit, dar imposibil să nu-l respecți.

Stracco tace, făcându-și de lucru cu echipamentul. Strânge o curea, încheie o cataramă, și nu putem ști dacă era cu adevărat necesar.

Neal nu are vreme să adulmece nuanța tăcerii lui Stracco, deoarece urmează catastrofa. Un strigăt pătrunzător însoțit de un trosnet puternic îi face să tresară. Din cer cade, izbindu-se de ramurile din calea lui, temerarul care a încercat să aducă lumină în tainele Aixei. Se prăbușește inert și numai un reflex fără egal îl face pe Stracco să-l prindă în brațe și să se rostogolească odată cu el, ferindu-l astfel de un ultim și poate fatal impact cu solul din care ies noduri de rădăcini de tăria pietrei.

Accidentatul este întins pe jos. Hay tace, livid. Stracco îi atinge picioarele. Un răcnet îngrozitor confirmă fractură. Una sau mai multe.

Neal pune în funcțiune microemițătorul și cere ajutor. Distanța până la bază nu e prea mare, dar fără o brancardă pneumatică ar fi cu neputință să-l scoată pe Hay din pădure. Din fericire, mesajul e recepționat de îndată și o echipă de salvare se alcătuiește pe loc. Neal orientează prin radio micul echipaj, care altminteri ar putea rătăci zile întregi în căutarea lor.

Unul dintre brancardieri e Urun însuși. A venit în calitate de medic. Celălalt este Peir. Comandantul ascultă ursuz raportul încurcat al lui Neal, care încearcă să

prezinte circumstanțele psihologice ale întâmplării. În același timp îi administrează lui Hay un drog. Accidentatul arată ca un cadavru. După câteva secunde, victima poate fi ridicată și depusă pe brancardă, în structura căreia Peir a golit între timp o capsulă de gaz.

Cu aerul cel mai firesc, Stracco își trece pe după umeri unul dintre hamurile fixate central pe brancardă, în vreme ce prinde în palme cele două brațe dinainte ale acesteia.

— Nu e pentru dumneata, Stracco, intervine Urun. Hay are peste nouăzeci de kilograme.

— Aș putea să jur că e imponderabil, glumește scheletul în chip de răspuns. De fapt, spune, de astă dată fără surâs, e vina noastră. Ar fi trebuit să fim ceva mai convingători.

— Hm, își drege glasul Urun drept orice comentariu.

Peir însă pufnește în râs.

— Ar fi ceva de văzut: o repriză de botch între Hay și Stracco!

— Recunosc, admite candidatul involuntar la o evoluție pe ring, nu am veleități de sportiv, dar și eu am învățat la școală apărarea individuală. Cred că m-aș descurca.

— De unde morala, conchide Neal parodiindu-și propriul stil doctoral: nu-l pune la încercare pe cel slab - s-ar putea să ai o revelație!

Micul cortegiu se pune în mișcare. Trece pe sub cetatea suspendată a pădurii, traversează nesfârșitele ei structuri de rezistență. Au ales drumul cel mai scurt către cabană. De la distanța aceasta poiana lor pare o adevărată fortăreață. Odată ajunși, se vor simți la adăpost de orice pericol, închipuit sau nu. O demnitate despre care nu se știe cât valorează îi împiedică s-o ia pur și simplu la fugă. Așa ar trebui să procedeze dacă și-ar permite să-și ia în seamă impulsurile sufletești.

Hay nu dă nici un semn de viață. Peir, Neal, Stracco trag cu coada ochiului spre medic. Acesta e impenetrabil. Întrebările mute ricoșează pe fața lui.

Reconstituirile nu pot oferi nici o lămurire. Nimeni nu știe dacă trista întâmplare a fost urmarea nefericită a unei porniri de moment sau Hay nu e decât primul căzut din seria cea nouă. Nimeni nu pune întrebarea capitală. În aerul încărcat de amenințări vagi, simpla ei formulare ar putea fi primejdioasă.

Cortegiul se îndepărtează fără a mai privi măcar o dată spre locul nenorocirii. Poate pentru a nu surprinde acolo confirmarea unor presimțiri care nu s-au agregat încă.

12

Prin ce contorsionată legătură de idei va fi ajuns Peir să-l învinovățească pe Urun pentru accidentul din pădure nu se poate afla. Esențial este faptul că încă pe când se grăbeau în ajutorul impetuosului cățărător în copaci Peir se simțea gata să explodeze. Se stăpânise din răsputeri, încercând să coopereze, să se dovedească eficient și la locul său într-un moment atât de grav. Dar efortul de a se alinia în frontul uniform al grupului începea să-i fie nesuferit. Prea multă vreme acumulase în tăcere dovezile irefutabile ale incompetenței comandantului și îi suportase cu stoicism ifosele aristocratice. Se apropia de punctul de fierbere.

Își aminti că înainte de plecare psihologul bazei îl întrebase pe când se mai afla încă branșat la testomat dacă se simte în stare să accepte situația ori crede că, mai devreme sau mai târziu, va claca. Orgoliul îl determinase să proclame cu o convingere interioară care nu scăpase aparatelor că este plin de încredere în echilibrul său și că, bun sportiv, dacă nu a învins, recunoaște cu inima ușoară victoria celuilalt. Circuitele logice nu descifraseră mecanismul, ci se mulțumiseră să cântărească sinceritatea

și intensitatea sentimentului. Cu atât mai bine. Peir nu avea de gând să rateze voiajul spre Aixa. Debarcat din echipaj, ar fi suferit ca un câine. Orice amic ar fi putut gândi la tot ce e mai rău, iar el nu ar fi putut explica situația decât rareori, niciodată complet, nicidecum convingător.

Lungul exercițiu al conviețuirii la bordul navei, în monotonia strivitoare a marșului cosmic sau în cele câteva perioade critice, când individul pierea în fața primejdiei impersonale, a fost încununat de succes. În definitiv ce a fost mai greu a trecut. Pe Aixa este mai mult loc. Să-și revină, să se reconcilieze cu sine înainte de a se dizolva definitiv în executantul amorf pe care l-a întruchipat cu efort.

Un singur prieten la bordul navei: Hay. Poate nu chiar un prieten. Un ins apropiat. Un om care, în înțelesul cel mai propriu al cuvântului, ignorează tensiunea dintre el și Urun. O figură destul de oarecare. Prea șters ca să fie un adept. Prea redus ca să reprezinte un aliat. Un băiat de treabă, foarte necesar în spațiu, întrucât expedițiile nu sunt niște plimbări academice. Fără să fie un blazon, lipsa de strălucire nu figurează pe lista defectelor care duc la infamantul „inapt pentru Cosmos”. Un mâncau relativ bonom, nu atât de lichea încât să-l compromită pe cel care-i adresează cuvântul. Destul de onest atunci când e interesat și neîntrecut în arta de a încasa. Comod, nu-i așa? Un acolit ideal, fără pretenții.

Și iată că, din senin, omul fără imaginație vede culori care nu există și simte imboldul de a pune mâna pe o aripă de fantezie. Mai mult: pradă unui adevărat puseu de personalitate, se aruncă pe urmele iluziei, o caută ca un erou romantic, în sfârșit cade în bătălia cu intangibilul.

Destul ca să te scoată din minți de vreme ce ai crezut că știi ce e în stare și, în mod abstract, fără nici un obiectiv, dar nu mai puțin hotărât, ai contat pe el. Nu e deloc

liniștitor să-ți dai seama că de fapt nu cunoști nimic despre unica persoană în care ai avut încredere deplină.

Tulburarea și nesiguranța, întrebarea capitală: Hay va trăi sau...? Nu sunt de natură să facă din perechea de brancardieri Urun-Peir, alcătuită după capriciul întâmplării, o echipă. Și dacă în ziua tristului eveniment și în cele care i-au urmat grija pentru starea bolnavului a ocupat locul central în preocupările „abisalilor”, odată Hay în afară de pericol, prietenul și seniorul său a realizat că accidentul îl atinge întrucâtva pe el însuși. La prima ocazie, nervii prea încercați au cedat și ceea ce a rămas nespus de-a lungul întregii existențe a expediției a fost rostit într-o dimineață de proastă inspirație.

Criza lui Peir era încă în toi, acuzațiile mai plouau în dezordine asupra demnului Urun, care, oprit în vreme ce traversa poiana, asculta cu aerul că ia notă de un raport de rutină, când procurorul de ocazie și-a dat seama de situația sa fără ieșire. Se afla mai dureros ca oricând la cheremul superiorului său. Cu un Urun te cerți numai dacă acceptă și adversarul. Prelungirea clipei de ezitare, în care comandantul părea să mediteze, cu o liniște asasină, dacă să dea sau nu curs inițiativei atât de lipsite de sens, a făcut ca pe colericul Peir să-l treacă toate nădușelile. Cele mai negre presimțiri i-au fost confirmate. Atacul violent, zgomotos a rămas fără nici un răspuns. După un suspens teatral, Urun a întins către Gror mâna lui elegantă, distinsă și nesuferită, indicând subalternului o însărcinare minoră, după care și-a urmat drumul. Ignorat public, lipsit de sprijinul celorlalți, care nu uitaseră substanța incidentului, voise din răsputeri să se atomizeze acolo, pe loc. Din păcate, dorința nu i-a fost îndeplinită. Tremurând de furie și neputință, umilit, făcut una cu pământul, Peir a proferat, de formă, câteva amenințări și s-a grăbit să piară din ochii expediționarilor. Martorii au rămas o secundă sau două locului, după care, clătinând a nedumerire din cap, s-

au împrăștiat la treburile lor.

În aceste condiții rămâne inexplicabil cum de nu a fost mai curând observată absența îndelungată a lui Peir. Departe de a fi uitat, era mai prezent ca niciodată în mintea „abisalilor”. Dorința oamenilor de a nu da însă, cel puțin deocamdată, față cu el a ținut locul amneziei. Dacă adăugăm că Hay, supus unui tratament intensiv, care de altfel progresa uimitor, se afla mai toată vremea sub drog, devine poate și mai limpede cum de au trecut două zile întregi până să se observe că Peir nu a mai fost văzut de nimeni din ceasul de tristă memorie al scandalului.

Dacă descoperirea a aparținut iscoditorului Neal, bunul Ainen este cel care și-a luat sarcina de a-l pune în temă pe Urun. Spre mirarea lui, comandantul i-a declarat nu numai că este la curent cu isprava lui Peir, dar că intuiește și mobilurile care îl determină pe camaradul lor să se țină un timp la distanță. Fără îndoială că omul dă târcoale la două-trei sute de metri în pădure, fără a îndrăzni să se îndepărteze. Nu înțelege pentru ce l-ar incita s-o facă pornind cercetări cu surle și trâmbițe. Într-o zi sau două îl vor vedea revenind cu simplitate printre ei. Cel mai potrivit ar fi să se treacă peste o întâmplare atât de nesemnificativă.

Omul zăpezilor a rămas destul de încurcat. Prea multă politică atunci când e vorba de un om. Jaap însă și, alături de el, persoane atât de diferite ca Neal și Gror l-au liniștit, exprimându-și, dimpotrivă, admirația față de tactul șefului.

La căpătâiul lui Hay, Stracco dovedește o răbdare incredibilă. Robustul acrobat este departe de a fi un bolnav comod. Între două doze de tranchilizant, care-i asigură liniștea necesară pentru ca vindecarea să decurgă rapid, iar sudarea femurului dublu fracturat să se desfășoare corect, voinicul se alintă neistovit, alternând plăcerile gastronomice cu alte capricii. Preocupat de buna digestie, nu a sesizat decât într-un târziu vaga confuzie a

îngrijitorului său atunci când este întrebat de Peir. De altfel, imaginea bunului său prieten și sfătuitor pare să se fi estompat odată cu trecerea zilelor, vidul fiind ocupat de calmul acestui Stracco, slăbănogul care, fără să fie obligat s-o facă, l-a cărat prin toată pădurea și îl veghează ca o mamă.

Sfârșește totuși prin a afla, și nu numai că Peir evită tabăra, ci și pentru ce. Lăsat de Stracco de planton la căpătâiul bolnavului, Vrala își dă seama prea târziu că a vorbit mai mult decât ar fi fost indicat. Atunci când aude cele întâmplate, Hay sare literalmente din pat. Înțelege, în sfârșit, atât absența protectorului său cât și aerul încurcat, semifarsor-semicomplotist al celor pe care i-a interpelat în legătură cu acesta.

E limpede, mândrul Peir nu putea să ierte o asemenea impertinență. Iar el, Hay, are o datorie. Vociferând indefinit pe această temă, îl scoate din minți pe bietul Vrala, prea neexperimentat pentru a calma o criză de nervi. Aceluiași Ainen îi revine sarcina de a-l aduce la sentimente mai bune. Lângă cușetă a rămas, neatinsă, copioasa gustare a lui Hay.

13

Lovitură de teatru: când, a doua zi, Vrala, chestionat prin radio de Stracco asupra stării sănătății lui Hay, se apropie de cușeta „bolnavului, o găsește goală.

De astă dată e alarmant. Piciorul lui Hay s-a vindecat, dar o prudență elementară cere să nu fie solicitat prea tare. Pornind fără veste în căutarea lui Peir, Hay nu a putut decât să-și improvizeze un baston.

Obștea e tulburată. Urun vede, neîndoios, în dezertarea lui Hay o continuare a conflictului în care este parte. Că

acesta a plecat după amicul său Peir, că a făcut-o din loialitate e mai mult ca sigur. Dar se află oare grupul expediționar în situația de a-și permite luxul unei înfruntări care să-l împartă în fracțiuni? Oferă oare Aixa mijloacele de subzistență și adăpost care să facă posibilă o despărțire?

— Cum, se indignează Neal, am și uitat că ne aflăm pe planeta unde au dispărut șapte din cei opt predecesori ai noștri? Până la proba contrară, putem considera că Aixa pur și simplu i-a devorat. Și atunci noi, preveniți, cum procedăm? Ne dispersăm, dăm curs pornirilor elementare, ne lăsăm conduși de ieșiri temperamentale, făcând astfel jocul forțelor care ne înconjură și ne pândesc! În acest caz nu meritățm decât blamul celor care ne-au încredințat misiunea de a poposi pe Aixa.

Alți „abisali” nu au talentul retoric al lui Neal, dar aceasta nu-i împiedică să fie îngrijorați. Jaap nu obosește să propună cui stă să-l asculte un raid pe urmele fugarilor. Urun însă e inflexibil. O nouă divizare a grupului nu poate servi nimănui. Ainen își descleștează și el fălcile. Costumul lui Peir cuprinde și un aparat de radio. Să fie lansat un mesaj. Propunerea se aprobă, se aplică. Inutil.

Stracco ascultă, reîntors din misiunea sa, detaliile afacerii. E limpede că istoria nu-i place deloc. Modest și în definitiv tolerat într-o comunitate care se conduce după legile ei, nu-și face public punctul de vedere decât dacă e solicitat. Atunci însă tremurul glasului său, mai convingător decât logica celor spuse, transmite o neliniște insuportabilă.

Intervenția își face efectul. „Abisalii” se trezesc dintr-o dată smulși din lumea obișnuințelor pe care le-au purtat după ei de-a lungul spațiului și părăsiți în singurătatea cu adevărat cosmică a planetei necunoscute. Aici, unde toate legendele, toate vorbele de clacă, toate absurditățile și superstițiile pot în fiecare clipă să se dovedească realități

îngrozitoare, aici și-au găsit să se dezbine, să plece urechea la glasul micilor vanități, de o sută de ori puerile, aici, unde numai un echilibru extrem de precar dă omului posibilitatea de a supraviețui, aici, la granițele imposibilului, unde numai nebunia lui congenitală l-a putut face să se hazardeze?

În cursul nopții, ferestrele sunt blindate, intrarea blocată, un planton înarmat stă la pândă. Măsurile par cu atât mai lipsite de sens cu cât nu sunt îndreptate împotriva unui dușman declarat. Nimeni nu a îndrăznit să se opună însă, atât e de necesară pentru liniștea celor din cabană de metal ideea că există cineva care veghează.

Lucrările în curs au fost abandonate. Abia dacă mai ies în poiană, și atunci ochii fulgeră bănuitor spre desișul de un verde adânc.

Doar Stracco a mai trecut granița poienii. A făcut-o, într-un fel, cu acordul comandantului. Acesta s-a opus, desigur, dar nu atât de ferm încât veteranul tereștrilor de pe Aixa să nu înțeleagă că, dacă se simte ispitit să încalce consemnul, are libertatea s-o facă. Slăbănogul a făcut înconjurul taberei la un kilometru de fruntariile ei fără a găsi nici un indiciu asupra celor dispăruți.

Starea de asediu se prelungește vreme de cinci sau șase zile. În cele din urmă învinge nerăbdarea. Inactivitatea e un virus la fel de sâcâitor că oricare altul. Mai întâi Ainen, apoi Jaap și-au reluat obligațiile. În a șaptea zi de la dispariția lui Peir, lucrurile au revenit la normal, deși la fiecare foșnet suspect mâinile se încleștează pe kaser.

Lipsa celor doi nu este de natură să fie uitată pur și simplu. Revenind în baracă, expediționarii tresar văzând iarăși cușetele părăsite și nu o dată se trezesc adresându-se, din obișnuință, celor absenți.

O cercetare cu „sfârleaza” pe o rază mare în jurul cabanei rezidențiale, precum și în celelalte luminișuri nu s-a dovedit mai edificatoare. A făcut-o Urun fără nici un

însoțitor la bord, în permanent contact radio cu Ainen, pe care-l înconjura toată suflarea de pe Aixa. Glasul lui Urun descria cu precizie și răceală peisajul binecunoscut care se perindă pe sub aparatul de zbor. Tradusă în limbaj de cifre și unghiuri, priveliștea de o expresivitate fără egal se prefăcea în anatomia unui schelet. Pe ascultători nu i-a frapat însă estetica singulară a reportajului, iar fiorul în șira spinării pe care l-au simțit la încheierea lui puțin încurajatoare a fost pus pe seama eșecului misiunii. Concluzia se impunea de la sine: voluntară sau nu, plecarea celor doi era definitivă.

14

Fără această calitate, Urun ar fi un ins oarecare, foarte bine pregătit pentru misiuni spațiale de tipul expediției pe Aixa, capabil să conducă o namilă ca „Abisal” oriîncotro și s-o pună pe orice planetă care are o palmă de uscat, dar nimic mai mult. Urun are însă un al șaselea simț. Prevenit de el, știe atât de bine ce se petrece în mintea oamenilor încât niciodată nu rostește un cuvânt nepotrivit, care să rănească felul de a gândi ori de a simți al celorlalți.

Datorită lui, revenirea la normal a vieții pe Aixa s-a putut întreprinde fără declarații solemne. O înțelegere subterană i-a unit pe cei șapte în singura hotărâre indicată de bunul simț.

Înfățișându-se astfel, în toată vulnerabilitatea lor, acolo unde îi solicită activitățile începute, rămân în alertă: nu e deloc sigur că nu se află pe un câmp de luptă. O indispensabilă dedublare facilitează această performanță. Sub haina cercetătorului pașnic, netulburat, fiecare poartă, ca pe o căptușeală, un războinic decis, dacă va fi nevoie, să-și apere pielea și să nu-l menajeze pe inamic.

Mai multe zile, reluarea forajelor va pretinde un efort general. În consecință, cabana a fost lăsată fără pază, brigada cosmică deplasându-se și lucrând laolaltă. Lipsa unei santinele face necesară, la întoarcere, cercetarea minuțioasă atât a barăcii cât și a terenului înconjurător. Aceste manevre nu au scos la iveală nimic neliniștitor, transformându-se după două-trei zile în exerciții de rutină.

Iată însă că, într-o pauză de masă, Vrala, care șade pe sol sprijinit de trunchiul unui arbore, înalță brațul drept, arătând fără o vorbă un punct la limita dintre pădure și cer. Ceea ce îi determină pe cei prezenți să ridice privirea spre zona indicată este expresia feței lui Vrala. Tânărul pare că a văzut un demon.

Locul se află împotriva luminii, încât observarea lui nu este de la început edificatoare. Câteva clipe mai târziu însă, obștea a încremenit. Undeva, la douăzeci-treizeci de metri înălțime, în vântul ușor al amiezii flutură, la capătul unei crengi răschirate, o zdreanță de culoarea apusului de soare.

Neal a uitat să respire. Se simte smuls cu brutalitate din prezent, proiectat, fără veste, înapoi în ceasul nefast în care un spectacol identic a declanșat nenorocirile lui Hay. Un instinct îl îndeamnă să privească spre Stracco, tovarășul și martorul său. Acesta își mușcă buzele, copleșit, fără doar și poate, de același stupid sentiment de vină. Nimic nu sugerează ce semnificație poate să aibă fâșia de țesătură sfâșiată de vânt și nimic nu vine să alunge ideea că, dacă ei ar fi fost mai receptivi, sărmanul Hay ar fi avut altă soartă.

De altfel este inexact că nu se știe ce reprezintă mica flamură portocalie. O uniformă de aceeași culoare apare în inventarul fiecăruia. Încă nu se poate preciza cui a aparținut combinezonul din care s-a desprins peticul descoperit și ce caută acesta acolo unde se află. Pentru așa ceva există însă oameni de acțiune. În două sau trei

minute, Jaap și Ainen doboară arborele cu pricina și, totodată, obiectul incriminat. Este, într-adevăr, un fragment de costum, grav atacat de soare și vânt, pe care se vede monograma lui Kox, al doilea om în echipajul „fabuloșilor”.

Toți sunt impresionați, dar paloarea lui Stracco bate recordul. Unicul supraviețuitor al nefericitului echipaj abia se ține pe picioare. În curând nu o mai poate face și se lasă, discret, să alunece pe sol, căzând, neașteptat, într-un leșin. Din fericire nu l-a observat decât Vrala, pe care o inexplicabilă repulsie îl împiedică să se alăture cercului din jurul crâmpeiului de material. Călcându-și pe inimă, se apropie totuși de Stracco. Acesta își revine. Vrala nu e surprins de slăbiciunea lui. Înțelege sentimentele celui care a scăpat, deși ar fi putut să se afle în locul lui Kox.

Îl ajută să se ridice. Stracco primește sprijinul fără un cuvânt și se apropie de ceilalți. La apariția lui, toți se dau deoparte. Cu degete uscate, omul apucă bucata de țesătură pe care nimeni nu a atins-o încă și pe care inițialele camaradului pierit strălucesc discret. Orice întrebare ar fi de prisos. Zdreanța portocalie refuză să-și facă datoria de corp delict, refuză să vorbească. Sau mai degrabă vorbește într-o limbă pe care nimeni nu o înțelege.

Un văl se ridică însă de pe ochii „abisalilor”. Dacă până acum cele întâmplate recent pe Aixa puteau să pară cuiva urmarea prozaică a vreunui conflict mai mult sau mai puțin personal, a unor împrejurări în limitele normalului, a devenit dintr-o dată limpede că aceasta a fost cu putință numai datorită complicității inconștiente a martorilor. Simpla prezență a bucății de mânecă pune deodată în lumina crudă a adevărului inconsistența oricăror subterfugii. Grupul de pe „Abisal” simte strânsoarea unui pumn de fier. Acum e limpede că Peir și Hay sunt victimele acelorași forțe obscure care i-au exterminat pe „fabuloși”. Mai este limpede că știau asta dintotdeauna, că nici o clipă

nu au făcut abstracție de amenințarea pe care o ascund cerul fără pată al planetei, candoarea pădurii nemărginite. Și panica, o panică grea ca un beton lichid coboară în ei, înțepenindu-le membrele, împiedicându-i să fugă, să strige, să cheme în ajutor.

15

Rămas de pază, Gror și-a expediat micile obligații matinale și a ieșit la aer. Astăzi va rămâne singur până târziu. Ordinea a fost instaurată. Cabana beneficiază de pază armată. Dușmanul, oricine ar fi, nu are decât să poftească dacă ține să primească o lecție.

Cu mâinile în buzunare, Gror privește poiana ca un stăpân. Tihnă și pace. Omul ascultă liniștea duminicală animată de vântul ușor, de viața nevăzută a vegetației. În arbori suie ritmul senin al sevei care i-a făcut pe savanții grupului să cadă pe gânduri. Pădurea pare un animal imens, dar blând, supus, un urs domesticit, un gigantic urs cu blana verde, naiv și neajutorat. Un tovarăș ideal pentru o zi de calmă destindere, binemeritată după atâtea emoții. Perdelele verzi ale frunzișului, aproape opace, mari suprafețe de globuri verzi taie în două, înconjură aria în centrul căreia sclipește baraca. Un tunel vertical, generos croit în substanța pădurii, se îndreaptă, ca un obiectiv de lunetă, spre cerul alb-albăstrui.

Fără treabă, Gror simte imboldul de a lua legătura prin emițătorul de buzunar cu grupurile de lucru. Din păcate nu are nimic de transmis.

— Ainen, tu ești? Ați luat probele alea sau nici n-ați început încă? Nu-l lăsa pe Jaap să te țină de vorbă, că ăsta când începe...

Râde imaginându-și mutra pe care ar face-o scandinavul

dacă ar primi un asemenea mesaj.

— Hay? Aici centrala intergalactică. Ia spune tu: ce mâncam astăzi? Să nu spui că nu mesteci ceva! Am ghicit?...

Din păcate, Hay se află în imposibilitate de a aprecia un spirit.

Nu are pe cine să sune. Revine spre baracă. Intră. Iese din nou cu gustarea pe care și-a preparat-o din timp. Mănâncă și bea fără să se așeze. Când a terminat, zvârle ambalajul în cutia de lângă ușă. Apoi își freacă palmele una de alta, mulțumit de ceea ce are de gând, și se îndreaptă spre garajul gospodărește întocmit. Gror are aerul pașnic al unui fermier de odinioară. Cu gesturi molcome, fără grabă, ridică aripile tanchetei rămase acasă și eliberează de sub elitrele impenetrabile terminalul mașinii de defrișat. Aduce din magazie o conductă flexibilă de metal și o adaptează la ieșire. Lucrează îndelung, migălos, plin de răbdare. După care apasă butonul galben. Jetul de aer, ca o lamă de ghilotină, mușcă o felie adâncă în zidul pădurii, spre care este orientat. Retezătura cade plat, fără grație. Gror aruncă o privire în jur, se proptește zdravăn pe picioare în mijlocul poienii și acționează mașina. Deplasându-se circular, decupează în masivul forestier un motiv geometric. Jumătăți de arbore se prăbușesc în aschii, nori de frunze bat aerul înainte de a se așterne la pământ.

O vreme, zgomotul trunchiurilor care se frâng, trosnetul crengilor spulberate acoperă șuierul aerului comprimat. Apoi vaierul pădurii se stinge. Tăcere. Dar un nou impuls înfige tăișul nevăzut în uriașul gard viu. Cu un talent pe care nu și l-a bănuit, Gror tunde artistic pădurea de pe Aixa. Făcând această operație, este atât de fericit că-i vine să zburde. În focul inspirației mai găsește o clipă să se întrebe cum de nu a descoperit mai devreme plăcerea pe care o poate ascunde o asemenea ocupație nevinovată.

După o simplă combinație de drepte, Gror a trecut la o

linie mai liberă. În curând e destul de expert ca să încerce o broderie complicată. Îndrăznește. Insistă. Ratează. Dar nu se supără. Jocul e mult prea încântător. Materia verde în care ține să se exprime se arată la fel de ascultătoare ca lutul. Admiratorii micilor lui modelări din vremea școlii erau puțini, dar constanți. Poate în el a murit un artist.

Din păcate, căzăturile se aglomerează, împiedicând realizarea finală a operei. Sunt necesare măsuri energice de curățire a poienii. Gror le ia. Nu e omul care să lase lucrurile la mijloc.

Acum știe ce vrea: o să facă o sculptură. O să ia arborele acela care se remarcă prin masivitate și o să-i dea înfățișarea lui Stracco! Nu e prea greu, slăbănogul e croit din câteva linii. Ce mutră o să facă atunci când se va întoarce văzându-se reprodus la scară!

Lucrul începe. Fără proiect. Fără o schiță măcar. De-a dreptul în marmură. Așa, deșirat, rigid și dezarticulat, cu capul prelung și urechile infinite. Ușor stilizat, simplificat, caricaturizat. Mâna artistului nu e chiar atât de sigură. Totuși opera prinde contur, încă o linie. Un retuș. Un punct pe *i*. Sfârșit.

Dar figura se pierde în haosul dimprejur. Îndrăzneț, Gror eliberează fundalul. Decupează un semicerc vast. În centru apare totemul creat de el, o statuie într-o nișă. Terminalul jetului este animat de o mișcare ondulatorie. Tunse, crestele pădurii înfățișează creneluri de cetate, binecunoscute amatorilor de capsule cu povești pentru copii.

Revenind la prânz, Urun, apoi Jaap sunt izbiți de aspectul jalnic al poienii. Frumoasa linie care o delimita nu mai este decât o bâlbâială aberantă. O crestătură stângace de ferăstrău vrea să amintească zidul de apărare al unei fortărețe. Lateral, într-un gol inform, o sperietoare scheletică zgârie cerul. Munți albi de spărturi și rumeguș blochează accesul.

— Gror, exclamă Urun, ce-i asta?

Nici un răspuns.

— Gror, nu face pe nebunu'! strigă Jaap, contând pe forța convingătoare a limbajului familiar.

Urun escaladează movilele care depășesc un stat de om și se apropie de cabană. Pare intactă. Dar e pustie.

— Să așteptăm, zice Urun. Nu poate să fie prea departe.

— Numai dacă nu a înnebunit, gândește cu glas tare Jaap. Nu-mi place deloc ce a făcut aici.

Peste un timp, grupul e complet, dar Gror nu a apărut. Începe o muncă grea. Sfărâmăturile de lemn sunt scoase din luminiș. Un dispozitiv simplu le depune la vreo zece metri în pădure. Dislocarea se face cu mâna: s-ar putea ca Gror să fie dedesubt. Sunt mutate astfel câteva tone de material lemnos. Nici urmă de Gror. Cei șase gâfâie, frânți de osteneală, cu umerii distruși de neobișnuitul exercițiu, cu palmele îndurerate. Dar mai ales furioși de neputință. Nu le place să se simtă depășiți. Și încă de ceva care se ascunde.

Urun își păstrează cumpătul. Împarte oamenii în echipe care pornesc prin pădure. Iarăși. După o zi de muncă. Pe jos. Pe nedefrișate. Lanternele puternice și armele de buzunar li se lipesc de palmele asudate. Ainen cu Neal. Jaap cu Stracco. Urun a suit la bordul lui „Abisal”. Face un control fulger. Nava e neatinsă. Revine la cabană, de unde va dirija cercetările.

Șase ore de căutări. Printre rădăcinile groase de un metru ieșind la suprafață numai ca să se întoarcă în sol. Pe sub ramurile joase ale arborilor care nu au avut șansa de a cuceri înălțimile și s-au consolat cu spațiul orizontal de sub coroanele celor mari. Puternice, încâlcite. De neclintit. Peste trunchiurile celor căzuți. Fiecare pas cere un antrenament de alpinist. Din fiecare loc se deschid zeci de unghere care ar putea să-l adăpostească pe Gror, viu sau mort. Lămpile de buzunar cotrobăiesc atent, îndelung,

obositor înainte de a se resemna.

E noapte târzie când Urun dă semnalul de încetare. Cele câteva tentative de a pune capăt cercetării în mod unilateral au fost reprimate cu hotărâre. Dacă la prima încercare grupul se descompune, nu rămâne decât să plece. Învinși. Stigmatizați. Nu e cazul. De altfel, Urun nu va permite.

Revin pe rând, frânți, trași la față, cu îmbrăcămintea sfâșiată. Când nu privesc în gol, cântăresc pe furiș starea de spirit a comandantului. Impenetrabil, Urun tace. Nu e nimic de spus. Dacă Gror a plecat și ține să rămână ascuns, cine îl va putea găsi în pădurea de dimensiunile unei planete? Așteptarea este singura ieșire. O antisoluție.

Oamenii își trag sufletul. Încep să se schimbe, dornici de un ceai fierbinte și un somn fără vise.

— Trei, se aude într-un timp glasul uscat al lui Neal.

Ainen ridică ochii de pe încălțămintea desfigurată.

— Ce spui? îl chestionează placid.

— Număr, îi răspunde Neal în vreme ce se luptă cu o capsă înțepenită.

16

De astă dată nu mai este nici un dubiu. Dacă orgoliul unui Peir și loialitatea unui Hav au putut să pară un timp, în ochii naivilor, motive destul de solide pentru ca numiții s-o ia razna, la întâmplare, pe o planetă ostilă, zilele care s-au scurs de atunci, absența oricăror indicii și, în sfârșit, dispariția lui Gror au spulberat orice iluzie. Indiferent cum este interpretată devastarea poienii, ca o dovadă peremptorie a faptului că aici s-a petrecut o adevărată bătălie, în cursul căreia Gror s-a apărat cu ajutorul jetului, după încheierea ostilităților unul dintre învingători

încercându-și talentul de sculptor, sau ca efect al unei crize demențiale, nimic nu sugerează dorința omului de a părăsi tabăra. Și pare neverosimil ca prozaicul Gror, altminteri un camarad cumsecade, să fi pierit în cursul unei dezlănțuiri temperamentale, fie ea sau nu artistică.

Să fi pierit? Foarte probabil. Ce altă soartă putea să-i rezerve misteriosul adversar, care se disimulează atât de bine, este atât de iscusit și prudent că scapă oricărei observații? Nenumăratele ocoluri ale planetei în „sfârleaza" zburătoare, la bord cu zestrea electronică necesară pentru a detecta orice sursă de energie, s-au soldat cu o ridicare din umeri. Dacă ar fi existat undeva pe Aixa o baterie de buzunar, aparatele ar fi înregistrat-o.

Răpitorii să fie persoane care nu folosesc energia? Atunci nu au o civilizație și poate nici oameni nu sunt. Primitivi? Posibil. Dar atunci ignoră focul, uneltele, locuința și nu văd soarele niciodată decât dacă se cațără în vârful marilor arbori. Dificil de acceptat.

Să fie animale? Posibil iarăși. Dar parcă stabilisem că pe Aixa nu există nici un fel de faună. Și apoi ce inteligență e aceea care permite unui animal să vâneze fără a lăsa nici un fel de urme, făcând să dispară zece tereștri, dar nu se dovedește capabilă să-l ridice pe purtătorul ei la o condiție superioară?

Mai rămân pădurea, planeta etc.

Desigur, nimic nu trebuie exclus apriori. Dar, dacă sprintenele animale prezumate sunt excluse din lipsă de urme, cum ar putea fi mai subtilă pădurea, prin definiție de o mie de ori mai greoaie?

Cât despre Aixa... O planetă carnivoră? De ce nu! Doar că structura solului, aspectul suprafeței de la poli la ecuator și jur împrejurul acestuia nu încurajează avansarea ipotezei altfel decât în glumă. Un sol în limitele normalului, ape subterane, incapabile să formeze râuri și fluvii, să aibă ele voință, personalitate? Haida de!

Altceva? Nimic. Rareori o planetă a fost mai pauperă. Nici mări, nici gheizere, nici vulcani. O grădină bine întreținută, fără buruieni, fără bolovani, întreținută de cine? Tăcere.

În acest văl de tăcere a intrat Vrala într-un ceas de neatenție a grupului. Vinovații sunt ecranul de zgomot al forezelor, uitarea sub farmecul înșelător al luminii generoase, al verdelui universal.

Au trecut ore până ce „abisalii” au realizat că veșnicul adolescent nu se mai află printre ei. Prea fin, prea modest, nu se număra printre aceia care te obligă să le suporți prezența corporală, olfactivă, acustică în fiecare moment. Avea delicatețea de a te lăsa uneori să uiți că există, că respiră, lucrează, trăiește în preajma ta. De obicei, aceștia cad primii. S-a întâmplat altfel. Dar s-a întâmplat.

Nu se poate stabili nici măcar cu aproximație când s-a petrecut nenorocirea. În pauza de masă, când mașinile au stat, iar oamenii s-au apropiat unii de alții, așezându-se direct pe solul negru al poienii, una dintre cele defrișate cândva, la începuturi, cineva observă absența unei tanchete. Până să-și formuleze cu glas tare nedumerirea mai durează o vreme. Poate că vehiculul a fost trimis undeva cu Vrala cu tot. Ia cele din urmă, omul riscă o întrebare. Stupoare generală. Prânzul a rămas neterminat. Pare incontestabil că băiatul a șters-o cu ajutorul tanchetei.

Din poiană încep două tuneluri. În ce direcție să caute? Folosind cea de-a doua tanchetă, Jaap și Ainen inspectează mai întâi calea tubulară care duce spre baracă. Destul de lung, drumul nu relevă nimic, înaintează cu viteză redusă, concentrați, să nu scape nici un indiciu.

Baraca e pustie, așa cum au lăsat-o. Ștergerea lui Gror de pe listele „abisalilor” a făcut ca luxul unui planton la cabană să devină inacceptabil.

Reîntorși la ceilalți, pornesc de îndată pe ruta către

„Abisal”. La circa zece kilometri au surpriza să vadă tunelul bifurcându-se. După o clipă de șovăire, o apucă pe drumul abia defrișat. Nu au mult de mers. După câteva cotituri fără sens, tunelul se înfundă. Ultimii metri sunt ocupați de tancheta pierdută.

Jaap a stopat brusc. Lipiți de ambrazuri, cei doi ascultă și privesc amurgul de sub copaci. Nici o mișcare. Atunci părăsesc, la rându-le, tancheta și se apropie, observând pas cu pas terenul, pe care îl scormonesc cu lumina crudă a lanternelor. În jur, curățenia de pretutindeni a pădurii fără pădurari de pe Aixa, tulburată de reziduurile pătrunderii tanchetei lui Vrala, ele însele, proaspete și curate.

O privire în interiorul mașinii îi lămurește: nici urmă de tânărul lor camarad. În jur nici atât. Nu se vede nici măcar urma unui pas. Instinctiv, Ainen privește în sus: doar nu s-o fi cățărat într-un copac?! Nu, desigur. Pădurea, cel puțin, este perfect normală.

Și atunci cum rămâne cu Vrala? De ce a oprit, de ce a părăsit vehiculul? Și pe urmă? A făcut un pas în cer? A pornit agale prin aer, la umbra codrului, să se plimbe?

Să se întoarcă atât de slab edificați ar fi exclus.

Jaap și Ainen pornesc să cerceteze desișurile din jurul punctului în care se află tancheta părăsită. Caută o amprentă cât de ușoară, o mănușă pierdută, o frunză strivită de un pas neatent, orice pentru a ieși de sub imperiul imposibilului.

Zadarnic. Revin la tanchetă istoviți, descurajați. Jaap urcă în mașina lui Vrala. Probează comenzile. Sunt în perfectă stare. Ainen suie în tancheta cu care au venit. Un mic viraj și iată-i. Trist cortegiu lipsit de elan, făcându-și intrarea în poiana în care Urun, Neal, Stracco se macină fără sens. Un schimb de priviri ține loc de raport. Comandantul strânge pumnii. Nu a fost pregătit pentru neputință. Lucrul nu mai este reluat. Cei cinci suie în

tanchete și pornesc înspre cabană.

Dispariția lui Vrala îi afectează mai mult decât ar fi fost de așteptat. Băiatul nu era simpatizat în mod special. Astronauții cu pedigree îl priveau ca pe o dulce calamitate, care prin cine știe ce manevre a obținut să fie admis la bord. „Abisalii” mai cumsecade erau sensibili la fragilitatea lui și astfel în măsură să-i surprindă forța interioară, pasiunea discretă, personalitatea. Tuturora le-a fost însă ușor indiferent.

Asta ține însă de trecut. Mâniei lui Urun i se adaugă acum revolta lui Neal, tulburarea vizibilă a lui Ainen și durerea sinceră a celorlalți. Desigur, acest sentiment e străbătut de o bună doză de îngrijorare, legitimă de altfel, pentru soarta proprie. Totuși omagiul, fie și tardiv, rămâne valabil.

17

Cabana de metal și-a pierdut strălucirea inițială. De parcă un agent chimic necunoscut atacă plăcile inoxidabile. De parcă soarele Aixei și-ar fi schimbat gama de radiații. De parcă limpezimea aerului nu ar fi aceeași ca în prima zi. Atunci febra începutului, simțurile ascuțite de iminența primejdiei i-au făcut pe „abisali” să perceapă formele și culorile cu o acuitate neobișnuită. Au urmat o liniște dulce, o pace trecătoare, care au înlocuit înregistrarea primă, acută a frumuseții locurilor cu o placidă obișnuință. Acum însă, din grandoarea priveliștii nu a mai rămas decât apăsarea. Creasta ciopârțită a pădurii închipuie o gură știrbă în care lucește rece și desperecheat metalul calp al barăcii.

Sub acoperișul ei, cinci oameni stau pe gânduri. Au întors de prea multe ori lucrurile pe o față și pe alta ca să

nu epuizeze tot ce ar fi putut fi spus. Nu mai e nimic de așteptat: nici o idee nouă, nici o soluție salvatoare.

— Șefule, de ce nu plecăm?

Nici aceste îngrijorătoare cuvinte nu sunt rostite pentru întâia oară. Cu o altă intonație, mai timidă, în fața altui public, mai eterogen, într-o situație mai puțin disperată, întrebarea s-a mai făcut auzită, iar scandalosul ei mesaj, îndemnul de a se lua în considerare și eventualitatea abandonării a ceea ce nu se lasă cucerit, a dezertării, a supraviețuirii, a mai cutremurat inimile.

— De ce nu ne îmbarcăm și nu ne ducem de aici?

Vorbește Ainen. Un om căruia trebuie să i se răspundă. Urun își asumă riscul:

— Unde să plecăm?

— Acasă. Oriunde. Pe Aixa nu e de noi.

— Crezi?

Întrebarea nu e o întrebare, nici o exclamație ironică. E doar o clipă de meditație, una în plus, la fel de inutilă ca vremea irosită pe planeta aceasta.

Jaap începe să-și piardă răbdarea. Nu este diplomat, nici savant, nu are de pierdut prea multe pene. Așa că formulează mai energic, mai bărbătește:

— Urun, de ce nu vrei să vorbim ca oamenii? Hai să renunțăm la tactici și manevre. Ce mai sperăm? Pe ai noștri n-o să-i mai găsim. Pe „fabuloși” cu atât mai puțin. Și atunci? Așteptăm să ne decimeze pe toți?

Vine un moment în care și cel mai tare se dă bătut. Urun a suportat asalturi mai violente și mai greu de respins. De astă dată însă cedează. Poate din pricină că nevoia de a vorbi a devenit imperioasă. Poate din cauză că omul care a redeschis discuția e Ainen. Atunci când până și descendentul vânătorilor polari susține retragerea, conducătorul nu trebuie să tacă. Poate și deoarece problema a fost pusă în termeni dezarmant de simpli, și asta în anumite împrejurări obligă.

— Am să-ți răspund, Ainen, spune Urun cu glasul său neutru de zile mari. Am să vă spun tuturora. Nu e mult de zis: nu avem cu ce ne întoarce pe Pământ.

— Cum? strigă Jaap și sare de la locul său, dând buzna spre Urun. Avem două rachete, nu una!

Informația nu pare să-l tulbure pe comandant.

— Din păcate, amândouă sunt impracticabile.

Uluire. Jaap își revine însă cât ai clipi.

— Ți le pun eu pe picioare într-un timp record! se agită mecanicul atât de talentat. E ceva la motoare? La comenzi?

— Nimic din ce ai putea să remediezi, Jaap. Nu mai avem combustibil. Deloc.

Se privesc între ei, palizi, pierduți.

— Cine a făcut asta?

Încă o întrebare menită să rămână fără un răspuns.

Neal încearcă să reinstaureze tonul academic.

— Suntem condamnați?

— Probabil.

Deși rostit cu degajare, cuvântul lui Urun e axiomatic. Ultimele iluzii, oricât de vagi, se spulberă, ultimele incertitudini, oricât de puțin încurajatoare, se topesc. Rămâne, dură, ineluctabilă, ideea că zilele pe care le trăiesc reprezintă finalul.

Straniu și paradoxal e mecanismul care ne animă. Pierderea ultimelor nădejdi să aibă urmări atât de neprevăzute! O adâncă tristețe a coborât în toate sufletele. Gândul că sunt legați cu lanțuri indestructibile de arborii Aixei, că planeta, refuzând să-i primească, le taie în același timp retragerea, după cele mai încercate rețete strategice, îi scoate din minți. Dorul de Pământ, de cei dragi, unii stinși între timp, alții într-o așteptare care le va fi înșelată, le topește inimile.

Și totuși ceea ce domină în starea de spirit a celor cinci supraviețuitori nu este deprimarea. Să fie de vină iminența morții? Căci, iată, la fel ca odinioară, la începuturi, fiecare

percepe mai viu peisajul, culorile. Sensibilitatea pupilei transformă vederea într-o simțire dinăuntru a materiei, de la porozitatea insesizabilă a frunzei la structura celulelor și mai departe. Fiecare pată de verde picură tinerețe în suflet și în fiecare umbră palpită răcoarea și prospețimea. Cerul e iarăși adânc și se deschide generos la zborul privirii. Însuși soarele alb pare mai accesibil.

Fraților, dragii mei, dar asta e speranța! Cea mai neașteptată, dar și cea mai dementă reacție în fața tirului strâns de nenorociri a căror țintă sunteți. Oameni buni, nu vă mințiți cu bună-știință! Nu vă lăsați induși în eroare, amăgiți, scoși din minți, pradă nălucirilor, trași pe sfoară, orbiți, legănați de himere, mistificați. Mai ales nu vă înșelați singuri!

Înțeleg, vă simțiți sănătoși, integri, plini de forță. Puși în fața unui dușman, i-ați suci gâtul cu mâinile goale. Dar tocmai asta e - inamicul nu se arată. Așadar este cazul să deznădăjduiți, să renunțați, să vă întindeți la pământ în așteptarea morții. Și nu se știe dacă sinuciderea nu ar fi o ieșire mai onorabilă.

Ei bine, toate astea și le-a spus, într-o formă sau alta, fiecare dintre oamenii care stau pe gânduri în cabana metalică. S-au pătruns până în adâncul inimii de tragedia destinului lor, au gustat întreaga amărăciunea de a pieri neștiut, inutil, poate și uitat pe o planetă mizerabilă, victimă a unui adversar nu numai nedrept, ci și laș. După această baie de suferință, iată-i însă ridicându-se, rând pe rând, greoi, încurcați, dar hotărâți, și ieșind la aer, la soare, în mijlocul vieții, al vieții ostile de pe Aixa, desigur, al vieții totuși, binecuvântat fie numele ei. Și iată-i, fără să revină la un optimism absurd, fără să nege iminența soartei, fără chiar să reia lucrul în numele vreunei îndatoriri supraomenești, lungindu-se pur și simplu la soare, cât mai comod, pentru a se bucura, ca odată într-o lume pe care nu o vor mai întâlni, de razele și căldura unui

astru al zilei, de adierea curată și limpede a vântului, de ritmul sonor al sângelui de-a lungul corpurilor dăruite luminii.

Dacă există ceva viu pe Aixa, dacă există o singură ființă, ba nu: un suflet, atunci nu se poate să nu intuiască, să nu înțeleagă să nu fie zguduit. Dar se află oare pe Aixa ceva de felul acesta? Impenetrabilă, pădurea fără sfârșit își clatină demn coroanele, refuzând să-și trădeze taina.

18

Neal se lansează în ipoteze. O ocupație cum nu se poate mai potrivită pe Aixa.

Să acceptăm premisa că avem de-a face cu un asasinat. De ce nu? Nimic nu contrazice un asemenea punct de pornire. De unde se vede că lipsa de probe are și avantaje.

Așadar, cine-i asasinul? Neîndoios, unul dintre cei de pe Aixa. Titluri de arhaice romane polițiste se ciocnesc în memorie:

„Asasinul era în grup”;

„Uciși în spațiu”;

„Moartea în pădure”.

Să vedem cine. Să vedem de ce.

Eliminat prin definiție sunt numai eu. Știu că nu eu am făcut-o. Pozitiv. Dacă nu cumva am făcut-o fără să știu...

Mai sigur e că nu aveam de ce s-o fac. Pentru mine Vrala nu există. Nu sufăr de complexe de îmbătrânire. Gelos pe vârsta și agilitatea lui nu puteam fi câtă vreme bietul băiat era departe de a fi un efeb.

Atunci Urun? Cel ce răspunde pentru viețile noastre? N-ar fi prea elegant din partea lui. Nici prea comod.

Totuși Urun e cel mai singuratic dintre noi, iar ucigașul, în cazul în care există, acționează numai când este singur

cu victima.

Bine, dar nu știm cum acționează!

Câte ceva știm totuși. Să judecăm prin prisma a ceea ce știm.

Urun e destul de subtil ca să nu lase urme. Poate și destul de ferm ca să ucidă în caz de nevoie. De unde această nevoie? Mister. Dar nu este organic incapabil de violență cum era, de pildă, Vrala. În schimb nu pare destul de puternic ca să-și transporte victima pe sus, în brațe, în spinare. Apoi Urun e un om intoxicat de tehnică modernă, nu-l văd acționând cu mâinile goale, plecând spre ascunzătoarea pregătită din vreme cu un cadavru pe umăr.

Autoritatea nativă însumată cu a funcției sale ar putea fi suficientă pentru ca victima să-l urmeze de bunăvoie, dacă i se cere. Valabil mai ales în cazul lui Vrala, destul de probabil în al lui Hay, dar aproape imposibil într-al lui Peir dacă nu a fost invocat un motiv absolut indiscutabil. Ei bine, nu avem nici o dovadă că un asemenea motiv nu a fost inventat. Așadar, suspect. Fără mobil? Fără. Nu suntem într-un roman polițist, ci pe o nenorocită de planetă de care nimeni nu are nevoie.

Ainen? Prea calm, prea cumpătat pentru o acțiune atât de gravă. Numai în caz de forță majoră. Ce poate justifica un omor în ochii unui lup al ghețurilor? O amenințare care i-ar pune viața sub semnul întrebării. În ce fel putea veni răul din partea lui Vrala, care își făcuse din Ainen un ideal? În nici un fel.

Ce e drept, în ultima vreme se pare că Vrala îl descoperise pe Stracco. Ainen gelos? Într-atât de gelos încât să înlăture un fir de trestie nevinovat? Flegmaticul duh al Nordului să poarte o mască? Exclus. După atâta amar de convietuire forțată mai avem oare secrete? Și, dacă nu ne-am ucis între noi în primele trei luni, mai poate fi vorba îndeobște de vreun asasinat?

Premisa noastră este însă afirmativă. Ei bine, Ainen e

destul de bărbat ca să poată face și moarte de om. O grozăvie de asemenea proporții ar pretinde numai o fracțiune din perseverența și tenacitatea demonstrate atunci când l-a smuls pe Stracco tenebrelor cărora aproape că le aparținea. Ar putea s-o facă. Rămâne de văzut ce l-ar determina la aceasta. Încă un suspect. La fel de lipsit de mobil ca fiecare. Cel puțin în aparență.

Steaua lui Stracco e în plină ascensiune. Creștea în ochii lui Vrala. De prea puțină vreme ca să se fi săturat, admițând că în această situație îți înlături admiratorii... De astă dată, forța fizică e dublată de finețe.

De ce mi se pare că nu știm totul despre Stracco? Nu-i putem ierta că ne-a tras o spaimă nemaipomenită atunci când l-am găsit? Prostii. Cel puțin așa sper. De altfel nu a fost cu noi întotdeauna? Nu a lipsit niciodată atât de mult încât să intrăm la idei. Interesant: aș vrea să văd cum arată un asasin care nu este nici măcar vegetarian, într-atât pare de pătruns de respect pentru tot ce e viu!

Jaap? Sigur că da, el este! Vampirul setos de sânge, dar înnebunit după mașinării. Scos din minți de indiferența lui Vrala față de mecanică, îl ucide! Asta ar fi singura legătură între ei, altminteri se ignorau reciproc. Cel puțin Gror i-a fost prieten! Dar în această relație cuvântul hotărâtor îl avea Jaap. Situație în care lovești în oricine, mai puțin în discipol.

Neal, băiete, sau îți lipsește cu desăvârșire talentul de investigator, sau ești vinovat. Altminteri, dacă nu ești tu, cine poate să fie?

19

Dar Neal nu e singurul care caută. Suspiciunea reprezintă ocupația principală a locuitorilor de pe salata

asta verde care se dă de-a dura prin spațiu.

Jaap nu are nimic de-a face cu finețea de spirit și gândirea speculativă a lui Neal. Fire dramatică, ia în serios trei sferturi din ceea ce îi apare în față.

Procedând prin eliminare, s-a oprit la Stracco. Tot ce ia părut straniu la acest personaj supra-numerar devine astăzi neliniștitor. În ochii lui, ciudățeniile cele mai inocente capătă un sens ascuns: apariția lui neașteptată; comportamentul ieșit din comun; obiceiurile rare. În loc să-l inhibe, lipsa probelor și a oricărei motivații temeinice îi oferă lui Jaap ocazia de a broda liber. Cum are nevoie de un auditoriu, l-a ales pe Ainen. Acesta urmărește ideile lui Jaap cu o atenție înșelătoare. Când agerul mecanic a terminat, nordicul îi declară cu hotărâre că nu crede o iotă din cele auzite. Jaap se înfierbântă, argumentează, își susține cu putere teza, care în fiecare moment i se pare mai demnă de crezare.

Ai zice că Ainen moțăie, dar în curând se va vedea nu numai că a ascultat și a doua repriză a actului de acuzare, dar că a făcut-o foarte atent. Implacabil și cu metodă ca o maree în creștere, el respinge ipoteza lui Jaap. Pledoaria lui se bazează pe sentimente. Jaap nu se lasă convins. Nici Ainen însă nu este un copil. Date fiind împrejurările, consideră și el că toate opiniile merită să fie luate în seamă. Nu crede că vinovatul ar putea fi unul dintre ei, dar e de acord că grupul nu are dreptul să riște mai mult. Nu se mulțumește cu vorbe: propune un experiment. Periculos? Nu pentru Jaap. Cu atât mai puțin pentru Ainen însuși. Doar el este salvatorul, omul căruia Stracco îi poartă un devotament nedezmințit. Și dacă nu e așa? Ei bine, cu o sfrijitură ca Stracco nu-l sperii pe un Ainen.

Esența punerii în scenă se reduce la plasarea lui Stracco într-o situație favorabilă pentru a lovi. Dacă el e ucigașul, o să profite. Și astfel se va face lumină. Cât despre Ainen, încă nu s-a născut omul care să doboare un urs ca el. Naiv?

Poate. Până la un punct.

Complotul a fost regizat de minune. Iar dacă a doua zi Jaap nu mai e chiar atât de sigur că cele hotărâte reprezintă o culme a înțelepciunii, atunci când prinde el de veste, Ainen și Stracco au părăsit baracă de două ore.

Conformându-se celor stabilite în ajun, dar și unui secret îndemn al inimii, Jaap dă de îndată alarma. Urun se stăpânește cu greu să nu izbucnească: încă un experiment sau două ca acesta și opera distructivă a adversarului va fi fost desăvârșită!

Din fericire, Jaap știe încotro au pornit cei doi. Cu kaserele în mâini, Neal și Urun îl secondează. Impracticabil pentru o tanchetă, drumul pe care nimic nu-l marchează e plin de accidente istovitoare. Defrișarea ar tăia nodul gordian, însă numai ștergând orice urmă, alarmându-l pe criminal și împiedicându-i pe detectivii de ocazie să se orienteze după auz.

Străbătând itinerarul fixat de Ainen, tereștrii pășesc pe vârfuri, cu Jaap în frunte, încordat ca o ureche ciulită. Nu o singură dată, o alarmă falsă îl determină să ordone celorlalți cu un gest să se ascundă în zgârcitele cute ale terenului. Cu o emoție dublată de suspens, Urun și Neal execută supus cazona gimnastică la care îi obligă clipa. Fruntea lor e umedă de transpirație, iar costumele de culoarea solului arată ca vai de lume. Din când în când înaintează târâș, ceea ce pentru lipsa lor de antrenament este o tortură. Deasupra capetelor, frunzișul agață draperii rare, de o grație deplasată.

Lumina filtrată, vizibilitatea slabă, tracul sunt cât pe ce să-i facă să treacă pe lângă Stracco fără a băga de seamă. Cadaveric, inert, „fabulosul” zace în despicătura dintre două rădăcini uriașe, pe jumătate îngropat între ele și numai printr-o adevărată minune lovitura care aproape ia fracturat craniul nu l-a ucis. Cercetașii se cutremură de oroare și aruncă în jur priviri îngrozite. Dar pădurea e la

fel de liniștită și egală cu sine ca pretutindeni. Ainen nu se vede nicăieri. Unde să fie?

Cei trei ar continua înaintarea, dar Jaap comunică pe șoptite însoțitorilor săi: cele convenite cu Ainen prevedeau că în nici un caz nu vor depăși locul în care tocmai au ajuns.

Urun rămâne pe gânduri.

Tentația de a dispersa forțele este mare - cineva trebuie să vadă de Stracco, alții ar putea urma traseul prezumtiv al lui Ainen -, dar îi rezistă. Dacă au de ales, rămân să încerce salvarea rănitului. Prin el vor fi în măsură să afle ce s-a întâmplat. Mai rezonabil decât să bâjbâie în continuare. Și mai uman.

Cortegiul avansează spre cabană. Uscat ca o arătare, Stracco e mai degrabă ușor. Nu și-a revenit, iar camarazii săi nu dispun de cele necesare pentru a-l aduce în simțiri. Bandajul rigid contra fracturii craniene îl face să pară o ființă astrală. Dar principalul este că omul trăiește.

Au pentru prima oară în față o persoană atacată pe Aixa. Se confirmă astfel ipoteza atentatului sângeros. Cine e autorul, cum a procedat și de ce sunt întrebări al căror răspuns nu se cunoaște. Îl vor afla prin Stracco sau rănitul își va da sufletul înainte de a aduce lumină?

Urun îl îngrijește personal. După ce aplică fără scoaterea bandajului o sterilizare prin radiații, trece la stimularea refacerii țesuturilor. În mai puțin de o oră rana este ca și închisă, dar Stracco va mai păstra casca vreme de câteva zile.

Se poate trece la reanimare. Câteva minute sub influența unei combinații alese cu grijă, și bolnavul deschide ochii. Asistența respiră ușurată. Unul cel puțin a scăpat.

Câteva ore de odihnă și refacere sub o atentă supraveghere, și primul supraviețuitor al unui atac pe Aixa poate să explice cum s-a produs agresiunea. Totul

amintește într-un chip neplăcut prima lui resuscitare. Din păcate, lipsește Ainen, omul datorită căruia cadavrul descărnat al lui Stracco a regăsit scânteia vieții.

Povestea celui salvat aduce mai puțină lumină decât ar fi de dorit. Se pare că Ainen bănuia ceva. În orice caz, ținea să-i arate un loc anume în pădure. L-a convins să-l urmeze, iar Stracco a făcut-o fără nici o reținere. Ainen i-a cerut discreție. S-a conformat. După ce a identificat cu grijă locul, Ainen i-a indicat ascunzătoarea în care l-au găsit, el însuși plasându-se în alta, pe care Stracco nu o putea vedea. A așteptat îndelung să se petreacă ceva. Nu știe când s-a produs atentatul. Fără îndoială că lovitura a fost fulgerătoare. Și e foarte probabil că el a fost primul lovit, altminteri ar fi auzit un zgomot cât de mic. Dacă a adormit în cursul așteptării? Nu crede, totuși eventualitatea nu poate fi trecută cu vederea. Dar, înainte de a merge mai departe, ce se aude cu Ainen? Se știe ceva? Vreo știre?

Întrebarea îi face pe cei trei să se simtă vinovați. Stracco înțelege. În ochii lui se citește spaima. Nu spune nimic, dar nici nu este nevoie.

Jaap își revine primul. Confirmă, cu glasul tăiat, cele spuse de Stracco. Ainen a procedat așa cum s-au înțeles. Mecanicul evită să amintească ce urmăreau, iar Stracco e prea demoralizat ca să deducă tâlcul subteran al acțiunii.

20

În sfârșit, singur. După o istovitoare zi de trândăvie în grup, fără o clipă de răgaz pentru a-și aduna gândurile în liniște, Neal deschide ochii în bezna cabanei. Ascultă. Impresia de moment este că locuința cosmică e pustie, că au fugit cu toții undeva, departe, la adăpost și numai el a rămas aici, prizonier al groazei și al neputinței.

Dar nu, respirațiile celorlalți, oricât de ușoare, se aud atât de distinct încât ar putea să indice fără greș așezarea în spațiu a celor care dorm. Neal își adresează lui însuși cuvinte de îmbărbătare. Să-și țină cumpătul. Să-și calculeze fiecare gest. Nu-și va tolera nici o greșeală. Nici una!

Întinzând cu grijă mâna spre un ungher al cușetei, scoate la iveală, tatonând, bucata de țesătură pe care a ascuns-o acolo peste zi și o strecoară sub pledul subțire. Un nou gest în apa neagră a nopții. Mâna revine cu o lanternă minusculă. Sub pătură, atent să nu lase să scape o rază de lumină, Neal apasă butonul.

Un strigăt imens, de nestăpânit, sufocant se zbate să evadeze din pieptul lui. Neal își mușcă buzele până la sânge, dar nu lasă apelul să plece. În lumina zgârcită, la câteva degete de pupilele lui dilatate de frică lucește stins o bucată de mătase portocalie.

Așadar, nu s-a înșelat. Așadar, nu a fost victima unei iluzii optice, a unei halucinații. E zdreanța informă, de o culoare frapantă, pe care a observat-o din mers în cursul ieșirii de astăzi a ultimilor „abisali” - ideea a fost a lui Stracco sau a lui Jaap? Nu-și mai aduce aminte, e prea tulburat, de altfel nu are importanță. S-a străduit din răsputeri să nu se trădeze, să nu prilejuiască celorlalți noi și dezgustătoare crize de panică. A găsit un pretext să se întoarcă doi-trei pași, să se aplece și a cules nevăzut obiectul, vârându-l adânc într-un buzunar, ca să-l examineze mai târziu, la noapte.

Să fie peticul care a fluturat o clipă sub ochii lui Hay, provocând accidentul, verigă de început a tuturor nenorocirilor? Nu se poate ști. Și dacă ar fi cu putință? Bieții băieți au apucat-o pe un drum fără întoarcere.

Neal revine asupra descoperirii sale. Este un guler. Când a avut vreme să se deșire? E totuși destul de nou. Linia croielii se distinge suficient de limpede ca să fie sigur

că face parte din costumul unui „abisal”. Cine?

Întoarce peticul pe față și pe dos. Mâinile îi tremură, dau înapoi, refuză atingerea. Neal nu cedează. Trebuie să afle mai mult. Dar fâșia de țesătură ține să rămână anonimă.

Își cufundă obrajii în gulerul nu prea curat, în porii căruia se ascund praful și pământul de pe locul de unde la cules. Și deodată, mai vie ca prezentul, amintirea momentului. Refuzul de a recunoaște obiectul. Imposibilitatea de a-l atinge. Nevoia de a arăta tuturora respingătorul trofeu. Nu era cazul. L-a îngropat adânc în buzunar, sperând să-l uite acolo. Nu l-a uitat.

Cum de nu s-a gândit? Mirosul, iată calea pe care o să-l identifice pe nefericitul proprietar al costumului. Hamalii Cosmosului sunt departe de a fi niște ființe eterice. Ei se mișcă abundent, fac eforturi, transpiră. Ia să vedem. Aspiră îndelung crâmpeiul de mătase, dar se pare că acesta a stat prea mult în aer liber. Are mai curând un iz de umezeală, de clorofilă, decât de om. Renunță dezamăgit, să mai adulmece o urmă inexistentă.

Epurarea oricărui miros îl duce cu gândul la faptul că și purtătorul costumului zace în aer liber. Cine să fie? Peir? Hay însuși? Simte limba încleștându-i-se în gură. Ca printr-un consens, aceste nume nu au mai fost rostite de multă vreme. Acum însă aerul e plin de ele. Mii de păsări au invadat baraca și fiecare din ele dă glas celor două nume. Neal își astupă urechile.

Și atunci realizează că în urmă cu numai câteva ore a trecut fără să tresară prin imediata apropiere a unuia dintre ei, poate chiar a călcat peste rămășițele lui fără să bage de seamă!

Neal cel rațional, Neal cel ironic simte că-și pierde mințile. Omul se opune. Nu, încă nu! Strânge pumnii. Strânge pleoapele. Încă o încercare. Încă una. Dar e mai mult decât poate să suporte. Cu ultimele resurse ascunde totul, după care își află refugiul într-un somn patologic,

bântuit de fantome.

În ce fel sinistra descoperire i-a minat echilibrul nu se poate ști. Cert este că persoana care în urmă cu o săptămână se amuza să facă analiza suspecților trăiește acum sub semnul terorii. Noaptea îi apare populată de umbre agresive. Dar obsesiile nu dispar nici ziua. Uneori îl torturează nevoia de a se baricada în cabană, de a bara intrarea și a desființa ferestrele. Atunci când nu mai poate rezista, blochează sasul, trage storurile fără să se sinchisească de privirile uimite ale celorlalți.

Alteori însă celula de metal a barăcii îl apasă, îi strânge pieptul, îi strivește creierul, parându-i o cursă. În asemenea împrejurări se strecoară afară. De obicei, camarazii prind de veste și îl însoțesc, cu un pas care se vrea nepăsător, supraveghindu-l însă, gata să intervină. Dacă momentul nu e propice unei promenade, Jaap, Urun, Stracco sunt obligați să se opună fie închizând orice cale de comunicare cu exteriorul, fie imobilizându-l pe bolnav, care suferă atroce, strigă, se zbate, cu ochii scoși din orbite.

Administrarea medicamentelor menite să amelioreze starea lui Neal se izbește de greutăți imense. Urun este numai rareori în stare să-l determine pe suferind să îngurgiteze drogul. Cel mai adesea trebuie introdus în alimente, ceea ce în cazul bucătăriei cosmice nu este prea simplu. Iar ca supliment starea specială a lui Neal i-a ascuțit la maximum șiretenia, drept care, bolnav și absent, „abisalul” surprinde aproape întotdeauna privirea complice sau manevra suspectă.

În ceasurile de liniște, Neal privește în gol, șezând pe marginea cușetei. Din când în când exclamă cu glasul stins: „Nu se poate!” Dificil de aflat căror viziuni le opune Neal vetoul său, dar precizarea nu ne-ar avansa cu nimic. Filmul degradării unei personalități de calibrul lui Neal este patetic, pe măsura tragediei de pe Aixa.

Inactivitatea și gândurile negre sunt istovitoare. După nopți de insomnie în ciclu, „abisalii” se refac plonjând într-un somn adânc și binefăcător. O astfel de stare fericită domnește astăzi în baracă. Filtrată în vis, catastrofa capătă dimensiuni omenești, devine suportabilă. Așadar să dormim, să visăm.

Unul din cei patru nu doarme însă. Ascultă îndelung contrapunctul respirației celorlalți, apoi, cu înmiită prudență, părăsește cușeta, își trage combinezonul și se apropie de ieșire. Străbate sasul mai ușor ca o părere, iar mecanismele, bine întreținute de un Jaap care nu are altceva de făcut, funcționează fără un suspin.

Neal se furișează înspre micul garaj, blindat și el, care ascunde singura tanchetă rămasă și micul biloc. Eliberează „sfârleaza”, atent să nu scoată nici măcar un sunet, și o trage până la extremitatea poienii. Urcă la bord tiptil, face contactul și, fără să mai stea pe gânduri, pornește. Aparatul se smulge brusc de pe sol, scoțând un țipăt prelung și vibrând asurzitor. Neal nu se mai teme de zgomot, e liber, poate să zboare oriunde, a scăpat! Părăsește cât mai repede luminișul, înainte ca, treziți de șuierul motorului, cei trei să dea năvală în poiană strigând, fluierând, făcându-i semn să coboare, să se întoarcă, să rămână cu ei.

Evadarea lui Neal îi motorizează, într-adevăr, pe camarazii acestuia. E noapte adâncă, dar cei trei „abisali”, echipați fulger, sar în tanchetă și, cu cea mai mare viteză pe care o poate atinge deschizătorul de drumuri terestru, pornesc în direcția în care a pierit aparatul de zbor. Din când în când se opresc, scot, imprudent, capul pe gura de acces și ascultă. În tăcerea nocturnă, „sfârleaza” se aude îndelung, dar foarte difuz. Încotro a luat-o? Greu de precizat. Urun își dă seama că orice tentativă de a recupera mașina e inutilă. Ce-i de făcut? Să renunțe? Atât de ușor? Inacceptabil. Să continue orbește? Să aștepte

zorile? Nu se poate decide. Amână. Câștigă timp.

Mai străbat câțiva kilometri, se opresc iarăși în ascultare, pornesc din nou. Târziu înspre ziuă regăsesc bilocul. Taie contactul și sar afară din tanchetă, încercând să deducă numai după ureche itinerarul zborului.

Dar zgomotul are ceva neobișnuit. În locul șuierului familiar, „sfârleaza” scoate sunete de orgă, care, prelucrate în cutia de rezonanță a pădurii, se transformă într-un vaier modulat, bun să zbârlească părul în creștet. Coruri de strigoi se suprapun în cascadă, asociind miorlăitul pisicii sălbatice, urletul șacalului și răgetele unei turme de bestii neidentificate, înainte ca oamenii să-și dea seama că dezlănțuirea sonoră este strigătul de moarte al aparatului, acesta, undeva, retezând în cădere câțiva copaci, se sfărâmă de sol.

Martorii nu au văzut nimic, dar nu sunt mai puțin zguduiți. Pornesc haotic, fiecare în altă direcție, să caute rămășițele, care nu se știe unde au căzut. Bâjbâiala poticnită în rădăcinile perfid protejate de întuneric și rău luminate de lămpile de buzunar care joacă în mâinile celor trei durează. Se crapă de ziuă când Stracco semnalizează scurt: „Am găsit!”

Cei trei contemplă un morman de metal contorsionat de flăcări. Este nucleul „sfârlezei” definitiv distrus. Dezmembrarea s-a produs înainte de atingerea solului. Fragmente întregi sunt risipite în jur. Urun, Jaap, Stracco întorc spatele fierăriei și pornesc în căutarea lui Neal. Cercetează arbore cu arbore, metru pătrat cu metru pătrat, dar Neal e de negăsit. Se luminează de-a binelea, lămpile de buzunar ajung inutile chiar și la umbra pădurii, dar nici un progres nu a fost înregistrat. Aixa nu vrea să-și cedeze prinsul.

21

Urun și Jaap sunt de nerecunoscut. Unde au rămas tăria lor, unde robustețea firii, manifeste la primul dincolo de platoșa de gheață, căpătând expresie la al doilea în gesturi de inventator boem, dar totdeauna impresionante? Urun are ceva de prinț al întunericului, e un portret al incertitudinii, fragil și fără substanță. Chipul lui Japp amintește coșmarurile gotice. Până de curând nedezmințită, energia lor tinde spre zero. Abia târându-și picioarele de oboseală, au revenit la tanchetă, s-au introdus în vehicul, iar Urun a tras levierul care etanșeizează interiorul. Ceva însă pare să nu fie în regulă. Trec secunde lungi până să-și clarifice impresia și să-și dea seama despre ce-i vorba. E Stracco. Nu s-a întors la tanchetă. Cum, și el? Imposibil. Trebuie să fi rămas undeva, la locul accidentului. Jaap confirmă presupunerea. De altfel, agitându-se în jurul epavei, cei trei nu au fost nici un moment laolaltă.

Ce-i de făcut? Sprintenul Jaap, ca și Urun, omul-voință, sunt la capătul puterilor. Dacă în clipa de față levierul ar fi rotit în sens invers de o mână necunoscută din afară și pe gura de acces ar intra - sub ce înfățișare? - vinovatul, asasinul, nu e deloc sigur că „abisalii” ar mai fi în stare să riposteze.

Cu atât mai puțin sunt capabili să pornească după Stracco. Au senzația că pur și simplu i-a părăsit suflul vital. Ce e drept, slăbănogul nu a fost niciodată preferatul vreunuia dintre ei. Dar frate să le fie și nici Jaap, nici Urun nu s-ar aventura într-o nouă cercetare destinată eșecului, ca toate cele care le-au măcinat zilele de când au debarcat pe Aixa.

Cu ultimele puteri, Urun lansează un apel radio. Nici un răspuns. O să revină. O să insiste. Mai târziu.

Câtă vreme relaxarea este un proces controlat, lucrurile

sunt în ordine. Excesele în cheltuirea forțelor duc însă uneori la blocarea sistemelor. Atunci destinderea se produce de la sine. Iar nevoia de repaus e infamă, trece peste deciziile cele mai ferme ale organismului ruinat și nimic nu i se poate opune.

Este ceea ce li se întâmplă ultimilor „abisali”. Profitând de prima fisură întâlnită, o istovire definitivă, o lehamite mai presus de datorie și de onoare câștigă partida. Cei doi se văd în incapacitate de a mai apăsa butonul de pornire al tanchetei, de a controla revenirea ei spre cabană. La urma urmei, acolo nu-i așteaptă nimic mai bun. Pentru moment filozofia lor se reduce la o ridicare din umeri.

Nu e însă filozofie, ci fiziologie. Asta e pe de o parte încurajator, pe de alta grav. Prezintă poate mai puțină adâncime și dispune de mai puține sensuri și semnificații, dar se manifestă rapid, imperios, tiranic. Răzbunarea organismului ultragiat e cât se poate de paradoxală și de inedită. Refuzul general se traduce printr-o irezistibilă criză de somn. Tensiunea care a scăzut brusc parcă a secat în ei înșuși izvorul vieții, lăsându-i să se prăbușească inerți în fotoliile lor. Au adormit ca sub acțiunea celor mai puternice droguri. Dorm profund, fără griji. Nici o evadare nu e mai eficace.

Trec cel puțin zece ore până ce somnul lui Urun se rarefiază destul ca omul să poată înregistra un mesaj din lumea înconjurătoare. Ceața mai persistă o vreme, apoi se destramă și astronautul face ochii mari. Se află în baracă, unde nu știe cum a ajuns și, dacă simțurile nu-l înșeală, ceea ce îl fixează de cușetă nu este fronda organismului, ci un banal cablu metalic. Întârzie o secundă sau două să precizeze diagnosticul, dar în curând nu mai e loc pentru nici un dubiu. Efectiv, este legat de mâini și de picioare, iar alături, la o distanță apreciabilă, cu un kaser la îndemână, veghează Jaap.

Situația e destul de bizară. Urun are nevoie de un timp

de adaptare înainte de a putea-o lua în considerare în toată gravitatea și cu toate implicațiile ei. Cum și în această postură ține să facă o bună impresie și să-și păstreze demnitatea, prelungește răgazul până în momentul în care consideră că nu mai este nici o primejdie că glasul să-l trădeze.

— Jaap, desfă, te rog, legăturile astea, spune Urun făcând uz de prețioasele sale rezerve de naturalețe.

Nu ar fi de mirare că, după atâtea încercări, nervii lui Jaap să cedeze. Singura speranță în acest caz este declanșarea resorturilor ascultării, în care scop apare ca necesară evitarea oricăror violențe și contraziceri.

În chip de răspuns, Jaap își trage scaunul înapoi.

— Te-ai deșteptat? se interesează omul înarmat.

Urun se sucește ușor în așternut, ca pentru a da impresia că legăturile nu-l stânjenesc până într-atât încât să renunțe la mișcarea pe care ar ține s-o facă.

— N-ai vrea să-mi explici? insistă Urun, cu stăpânirea de sine din zilele lui bune.

Nu e o tactică fericită. Va sfârși prin a-și scoate din sărite adversarul. Dar de când adversarul e Jaap?

Și deodată are o revelație: se află în puterea ucigașului! Deși prezentă în mintea lui la nivelul vag al unei reprezentări imprecise, ideea e tulburătoare. Jaap, insul capabil să asigure funcționarea a tot ce e mecanic pe o navă de talia unui „Abisal”, tehnicianul plin de talent, Jaap, băiatul săritor, tipul normal, ajutorul de nădejde, lipsit de ciudățeniile unui Ainen, de sofisticarea unui Neal, spontan, dar nu naiv, pregătit, dar nu doct, comunicativ, dar fără excese, camaradul lipsit de ambiții puerile - Jaap să fie „omul din umbră”?

Există o întrebare pe care nu poate să n-o pună:

— De ce ai făcut asta, Jaap?

— Evident, nu știi, clatină mustrător din cap cel interogat. Și cu o vagă intenție batjocoritoare: E firesc!

— Nu.

Răspunsul lui Urun este cert, simplu, direct. Jaap desface brațele în lături, excedat. Apoi își ia seama:

— Ia stai, nu cumva crezi că masacrul ăsta e opera mea?

— Aș avea motive să mă îndoiesc?

Dialogul înghețat al celor doi are un aer straniu. Între ei se simte întreaga distanță pe care au străbătut-o de la Pământ și până aici. Dispariția lui Neal s-a produs în urmă cu o eră geologică.

— Omule, se indignează Jaap, mai ai tupeul să joci teatru? După ce ai nimicit echipajul nostru, ba pe deasupra ai redus la neant și un „fabulos” de pripas? Hai, spune drept, ce i-ai făcut lui „Abisal”? Oricât am întors nava pe dos, n-am putut să dau de capsulele de combustibil. Unde le-ai ascuns?

— Nu eu am sustras combustibilul, protestează Urun, dar Jaap începe să se monteze. Îl întrerupe:

— Nu! Și trebuie să te cred? Ce țin eu să aflu este nu cum o să pui nava în funcțiune atunci când o să rămâi singur - pentru mine nu-i o problemă, dar pentru tine sunt convins că ar fi; de ce ai făcut-o însă, ce planuri ai, încotro vrei s-o apuci și prin ce te stânjeneam noi? Și mai departe: pe cine reprezinți? Cine ești?

— Sper că nu te aștepți să răspund, replică Urun. Cel puțin nu în această postură. Cele înșirate de tine sunt propriile tale închipuiri și nu au nici o valoare. Socotești că, dacă aș fi cel pe care îl cauți - dar gândești oare aceasta cu adevărat? - ți-aș destăinui tot ce-mi ceri, acuzându-mă astfel pe mine însumi. Nu-ți dai seama că ceea ce pretinzi e absurd? Ar trebui să mă întreb pe ce se sprijină eșafodajul dumitale fantezist și ce rost are să perseverezi într-o înscenare lipsită de perspective, mai ales acum, când ți-ai atins ținta și-l ai în față pe ultimul supraviețuitor într-o situație destul de mizerabilă; de ce te mai străduiești, în ce scop? Dar pentru dumneata

mistificarea, probabil, a devenit a doua natură, în cazul acesta ascultă sfatul meu: renunță. În amintirea vechilor noastre sentimente de stimă - pentru că eu nu am încetat niciodată să te stimez, și încă mai cred că ești o persoană înzestrată - fă-mi plăcerea de a fi cel puțin sincer dacă nu poți fi uman.

Jaap soarbe cuvintele lui Urun ca pe o otravă.

— Te ascult, spune el cu glasul sugrumat de iritare, te ascult și nu înțeleg cum de mai ești în stare să ții discursuri. În starea în care te afli, insiști să mă faci să cred că nu ai nimic de-a face cu eșuarea misiunii noastre, cu pieirea oamenilor.

Se ridică și pornește să măsoare cabana zbuciumându-se în lung și în lat, ca un șoarece în cușcă.

— Înseamnă că mă disprețuiești mai grav decât merit. În ce mă privește, nu sunt un analist, iar în afara profesiei mele am rămas un ignorant. Uneori însă realitatea îți oferă date atât de grăitoare așezate în formații atât de logice încât pentru a le citi corect e de ajuns numai să cunoști alfabetul.

Respiră greu, suferința lui e vizibilă, dar aceasta nu îl face cu nimic mai vulnerabil.

— Ai avut un plan cu bătaie lungă. Excelent alcătuit și splendid executat în toate detaliile. Ce ai urmărit în esență nu știu. Încă. Dar am s-o aflu. Cu orice preț.

Astăzi văd mai limpede ca oricând cum s-au petrecut lucrurile. Momentul inițial: domnul are nevoie de o navă cosmică spre a se îndrepta într-o direcție necunoscută. Ce-l cheamă acolo? O lume tainică despre care știe numai el și pe care ține să și-o rezerve? Ce anume îl leagă de colțul acela de spațiu despre care nu suflă o vorbă? E locul lui de origine sau se află numai în solda acelei civilizații care are agenți în mijlocul nostru? Nu știu nici asta. Încă. Nu e deloc sigur că o să aflu. Dar e neesențial.

Să continuăm. Pentru a părăsi Terra în urma

recepționării unui mesaj secret ori în conformitate cu planul inițial, trimisul are nevoie de o rachetă. Nu de orice rachetă, ci de una pulsatilă de mare viteză. Așa ceva nu se obține lesne și nu se dă pe mâna unui singur om. Dar Aixa e la ordinea zilei. Considerente dintre cele mai diverse au adus-o în actualitatea terestră sub o zodie favorabilă. Prin manevre delicate este pusă pe picioare o expediție. Pregătiri atente, inestimabile investiții de inteligență și perspicacitate sunt ratate printr-o întâmplare: persoana nu este selecționată în echipajul prim, ci în al doilea, și aici ca rezervă. Va mai porni însă o a doua expediție spre Aixa? Cosmonava „Fabulos” atinge solul planetei, dar membrii echipajului cad, rând pe rând, victimă unei serii de întâmplări stranii. Pământul are de ales între dezonoare și trimiterea unei noi expediții. Alege a doua variantă, decizie în obținerea căreia Urun și complicii săi investesc imens.

În sfârșit, iată a doua expediție gata de drum. Blestem! Nici de astă dată individul nu este selecționat! Nu rămâne decât să recurgă la manevre grele, să ocupe cu orice preț locul unuia dintre cei opt. Cel mai vulnerabil este comandantul. Împotriva lui se îndreaptă deci atacul principal. Competența lui Peir este pusă în discuție în asemenea termeni încât bietului om i se ia comanda fără explicații prea detaliate. Cum nu i se poate reproșa ceva substanțial, i se rezervă totuși un loc în echipaj.

Drumul e lung? Cu atât mai bine. Urun are timp să studieze oamenii, să pună pe picioare un plan. Unul atât de sigur încât nu numai să nu dea greș, ci și să nu permită, în cazul acestei triste eventualități, înapoierea navei pe Pământ, astfel încât nimeni să nu afle adevărul și în nici un caz să nu se descopere firele ducând la cine știe ce astru îndepărtat și care nu trebuie compromis. Rezerva aristocratică permite o comunicare trucată și comodă cu lumea. Te rezervi pentru Aixa. Ajunși aici, holocaustul poate începe. O clipă de descumpănire: resuscitarea lui

Stracco. Asta poate rata totul. Ar trebui înlăturat. Dar nu! Tăcerea lui odată asigurată - prin ce mijloace? Nu știm - îți concentrezi atenția asupra celorlalți, începi cu Peir din cauză că este un agitat și o persoană care ar da mult să te bage la apă. Provoci o criză în urma căreia să se considere că este firesc să se țină la distanță cel puțin câteva ore. Disputa pe teme de autoritate e salutară. Ea îți permite să nu pornești cercetările pe care le presupune un eveniment ca dispariția unui om. Între timp, undeva în pădure, folosind mijloace despre care nu putem preciza nimic, îl reduci la tăcere. Ce ai făcut cu corpul? Nu vrei să spui. Îngropat sau nu, e de negăsit. Ai lucrat rapid, precis, discret. Bravo!

E atât de logic să urmeze Hay! E și atât de comod încât nu te oprește nici măcar împrejurarea că nenorocitul încă nu s-a refăcut după accident.

Complice cu Peir - ai lăsat să se înțeleagă din timp asta, tu care nu ești deloc flecar! - Hay îl imită, pretinzi și determini o lume să creadă asta. Iar noi nu vrem decât să ne lăsăm convinși. Cercetările întârzie și acum. Nici nu-i de mirare.

Nu vor mai lipsi cu viitoarea ocazie, pe care o oferă - fără voie - Gror. O santinelă imprudentă Gror ăsta. Se lasă surprins, ridicat, azvârlit undeva în pădure ca un lucru neînsuflețit. Căutarea lui e o demonstrație de bună-credință. Trebuie să te răscumperi în fața tuturora pentru pasivitatea din celelalte cazuri.

Un Vrala, în schimb, e ușor de antrenat oriunde atunci când ești Urun. Încă o dată scopul scuză mijloacele. Dar intervine o complicație, una destul de gravă ca să dea lucrurile peste cap. Cumsecadele Ainen vrea să combată neliniștea mea, neîncrederea mea naivă față de Stracco printr-o experiență menită să aducă lumină. Bănuielile mele neîntemeiate îmi vor da mustrări de conștiință până la moarte. Însă inițiativa lui Ainen face ca, pentru o rundă,

Urun să piardă controlul. Pornind să verifice teoria mea, Ainen și Stracco se cred la adăpost de orice curiozitate deplasată. Dar Urun știe tot, el e la curent cu cele mai neînsemnate dintre convorbirile noastre - știe și ce gândim, și ce visăm. Înțelege că dacă Ainen și Stracco revin la baracă nevătămați sunt șanse să fie considerați în afara oricăror bănuieli. Și astfel suspecți rămân ceilalți, inclusiv Urun. Ei bine, nu va fi așa. Cu o îndemânare diabolică, Urun reușește să-l reducă la neputință pe unul dintre cei doi și să-l ucidă pe celălalt. Stracco e adus la cabană. Încordare: nu cumva „fabulosul" o să vorbească? Dar nu, mișcarea s-a bucurat de o execuție măiastră. Stracco nu are habar de nimic.

Urmează Neal, Neal care clădea teorii cât era ziua de mare. Un fel de copil incomod. Scos din minți, acest imaginativ își face singur seama. Umbra catastrofei e atât de generoasă că-l înghite și pe Stracco. Nefericitul nu e pentru prima oară victimă a unui atentat. De astă dată nu mai scapă.

Încă unul și gata. Încă unul și Urun va putea să dezgroape combustibilul de unde l-a ascuns și să se pregătească de plecare. Dacă vreodată picior de pământean va mai călca pe Aixa și va găsi rămășițele celor două expediții va avea de ce să se mire văzând că lipsește una dintre rachete!

Până atunci însă Jaap mai este încă pe picioarele lui. Nu peste mult va porni pe urmele celorlalți. Dar se întâmplă un mic accident. Târziu, foarte târziu, candidul Jaap înțelege totuși. Nu e prea greu: când ai rămas în doi și știi foarte sigur că nu tu ești vinovatul, înseamnă că e perechea ta. Corect? Să nu spui nu. Ei bine, iată pe ce mă bazez, domnule comandant și de șapte ori asasin!

22

Jaap trage cu furie mânșa tanchetei. Prea nervos ca să asiste pasiv cum automatul își caută singur drumul spre navă, preferă să conducă manual. Tancheta înaintează ca vai de lume, deviind la tot pasul din tunelul deschis cândva de același pilot. Jaap accelerează la refuz. Este foarte grăbit. Sau numai agitat, febril, nerăbdător să urce pe „Abisal”? Dacă cel puțin ar fi capabil să rezolve insolubila problemă a combustibilului. Turbează de furie că nu a izbutit să obțină de la Urun datele necesare.

Jaap strivește pedala acceleratorului. Înseamnă că totuși se grăbește. Nu, se poate preciza dacă ține să ajungă la navă ori să pună o distanță cât mai mare între el și baracă, între el și Urun, între el cel din baracă și imaginea sa dintotdeauna despre sine.

E vina lui Urun. Atâta încăpățânare! Ai zice: un erou, dacă ar apăra o cauză nobilă. Dar să nege la infinit, fără nici o dovadă, că el ar fi vinovatul, să afirme sus și tare că nu el a sustras combustibilul, că nu știe nimic de soarta lui!

Hopuri, zdruncinături. Jaap se clatină pe jețul metalic. A neglijat să ocolească un buștean de peste un metru grosime. Să-l spulbere durează câteva zecimi de secundă în plus, ceea ce duce la tulburarea ritmului de înaintare. Destul ca, în surescitarea lui, Jaap să-și vâre unghiile în carne.

Urun cel atât de reținut, elegant ca un aisberg, înmănușat până și sub duș, Urun îl privește cu pupile imense cum se apropie cu kaserul de tâmpla lui. Încet, hotărât.

O somație. Alta. Și încă una.

Un pas. Mai aproape.

— Jaap, trebuie să înțelegi! Nu știu ce se petrece, dar atentatorul nu sunt eu!

Urun vorbește ca un robot de lux. Așa vorbeau pe vremuri lorzii la curtea Angliei: „Domnule șambelan, Regina vă așteaptă.” „Vă mulțumesc, Sir. Voi încerca să n-o plictisesc prea mult pe Maiestatea Sa.”

Arătătorul vibrează de mânie, de teamă, de neputință. Strâns lipit pe butonul kaserului, apăsând ușor, mereu mai aproape de punctul de declanșare a focului, vibrează. Ochii lui Urun, fixați pe degetul care își trădează slăbiciunea, par diformi, sinistri, dezgustători. Să și-i întoarcă, să și-i închidă!

Foc! O pâlpâire scurtă, aproape nevăzută. O infimă fracțiune de timp. Câteva fire din cablul metalic s-au rupt ca niște coarde. Urun a răcnit. Sau i s-a părut numai? Nu se poate ști, Jaap era prea concentrat asupra cablului, trebuia să-i bage lui Urun frica în oase, nu să-i facă rău, nu să-l ucidă, e necesar ca Urun să trăiască, să dea indicațiile vitale asupra combustibilului, iar apoi să-l însoțească, să urce alături de el pe tanchetă, să facă împreună drumul până la navă, să încarce combustibilul, să se îmbarce și să întoarcă spatele capcanei ăsteia blestemate și verzi.

Spaima lui Urun e insultătoare. Poate fiindcă e brutală. Când țipă, gura lui face o strâmbătură care o urâțește și în aceste clipe e atât de hidos că îți provoacă remușcări, nu se poate să nu te gândești că e vina ta, că tu l-ai sluțit, că tu l-ai mutilat, că tu l-ai coborât din sferele sale.

E de la sine înțeles că asta jignește, irită, scoate din minți.

Doar nu vrei, n-ai vrut niciodată cu adevărat să-l distrugi. Reacția lui este însă atât de trivială că te murdărește, te umple de noroi, un noroi cât oceanele Terrei, asta te face să insiști, să apeși mai tare pe trăgaci, să apropii mai mult arma de tâmpla lui Urun. Paralel, de undeva, din coșul pieptului, urcă, amară ca fierea, nevoia imperioasă de a șterge orice urmă a scenei oribile, de a șterge de pe fața pământului acestuia străin chipul

schimonosit de groază, de a spulbera ochii ca două faruri supărătoare, glasul ca o sirenă care îți perforează creierii, de a le nimici!

Și faptul că neagă orice vină, că încearcă să explice, că se zbuciumă, se roagă, imploră reprezintă o ofensă. Oricine în locul lui Jaap, oricine în această situație ar apleca până la pieptul lui Urun linia de foc a kaserului care taie cablul fir după fir, mergând să se piardă aiurea, decupând în dulapurile de metal figuri stranii, dând foc efectelor uzate, combinezoanelor părăsite, căștilor inutile, deschizând în perete ferestre neavenite, opere de artă ale unor alienați.

Dar nu Jaap. El e prea slab și prea bun, prea omenos. I-a spus lui Urun ce gândește despre el și a plecat să-și încerce norocul. Combustibilul nu poate fi prea departe de navă. E greu de transportat și periculos. Cu flerul lui e imposibil să nu-l găsească, înainte!

Tancheta a suferit câteva nu prea grave avarii, ar fi putut să lipsească, desigur, dacă s-ar fi concentrat ca lumea asupra conducerii, dar cine în locul lui n-ar fi întors pe dos? Câteva devieri laterale în zone pe care jetul nu le-a defrișat au izbit vehiculul de arborii masivi, prea solizi ca să se resimtă. Alte greșeli de manevră l-au zguduit din temelii. Blindajele au început să zornăie amenințător, de parcă la fiecare pas tancheta ar sta să se desfacă în bucăți. Toate acestea sunt surse de enervare. Dar vine un moment în care tensiunea scade, iar simțurile reintră în matca firească. Jaap respiră adânc, se spală de întreaga mizerie a zilei nenorocite lansând o ghirlandă de înjurături orbitoare ca o rafală de artificii și trece comanda pilotului automat.

A ajuns. Părăsește tancheta, care arată destul de jalnic, și examinează nava. E la fel de impunătoare ca întotdeauna. Masivă. Solidă. O mașină de încredere. Respiră ușurat.

Animat de o nouă speranță, trece la studierea

luminișului. În principiu, prin roca topită de bomba inițială nu se poate pătrunde fără mijloace potrivite. Exclus ca Urun să fi dispus de ele și de răgazul necesar pentru a le folosi. Jaap cercetează totuși. Dar parchetul negru al poienii e neatins.

Perfect. Urmează lizieră. Linia de centură ar fi un loc foarte nimerit pentru a ascunde câteva containere nu prea mari. Jaap le cunoaște la perfecție forma, de aceea căutarea merge rapid. Liziera e curată. Nici o movilă suspectă, nici o groapă, nici un tufiș.

Demoralizant. Stă pe gânduri câteva clipe, descumpănit, apoi revine cu privirea la silueta robustă a navei. Se îndreaptă spre ea. Urcă cele câteva trepte. Apropie mâna de orificiul minuscul al „portarului”. Sasul se deschide. Pătrunde în cilindrul elipsoidal, atât de familiar.

Interiorul navei este reconfortant. Ah, barăcile cosmice, caricaturi ale vieții simple, confortul sportiv, explorările vane pe planete pustii! Sublim e numai zborul însuși. Cine are tupeul să vadă în vehiculul astral un simplu mijloc de locomoție nu e numai stupid, e orb!

Jaap face ocolul navei. Trece din cabină în cabină. Pretutindeni în spațiul prelucrat de un design pe cât de rațional pe atât de abstract a rămas impregnat, printr-o inexplicabilă magie, ceva din personalitatea celor care au trăit aici. Mormanele de înregistrări ale lui Neal, romanele lui Peir, uneltele de grădinărie ale lui Vrala formează un fel de naturi moarte criptice care își rezumă stăpânul. Până și cabinele lui Urun și Ainen, identice și aproape în starea în care s-au născut pe ecranul proiectantului, sunt nude fiecare în felul ei.

Numai propria sa cabină îi pare pustie. Normal. Aici să desfășurat vreme lungă întreaga lui existență. Contrastul e prea mare ca să nu-l tulbure.

Cabina de comandă, sălile de mașini sunt dezolante în părăsirea lor. Trece cu îndemânare prin îngustele spații de

vizitare spre motoarele în al căror sunet citea cu atâta precizie. Strânge pumnii: aceste instalații vor porni iarăși, de-ar fi să scotocească sub fiecare arbore de pe Aixa!

Se instalează în fotoliul pilotului. În față, un perete: aparatura de control. Cadrane de cele mai originale forme, dimensiuni și culori, înconjurând ecranele al căror limbaj îl cunoaște la perfecție.

Apasă un buton.

— Ce e nou pe „Abisal”? întreabă.

Computerul dă un raport succint și doct asupra stării navei. Ce ar zice oare dacă ar fi capabil să priceapă că turuiala lui monotonă și seacă face ca inima lui Jaap să bată mai repede?

În decursul trecerii sale în revistă nu a omis absența combustibilului. Asta este. Jaap se ridică. Trebuie să încheie cele începute. Să le încheie învingător. Să readucă nava în posesia facultăților ei și apoi să facă ceea ce fac toți băieții atunci când ceva nu e reușește: să se întoarcă acasă.

A revenit în poiană. Nici o schimbare. Numai soarele, care a început să coboare spre apus. Nu e vreme de pierdut. Jaap respiră adânc și privește în jur. Se simte tânăr, integru, puternic, lucid. Înzestrări cărora nimic nu li se poate împotrivi.

Avansează câțiva pași în pădure. Va face un cerc la doi-trei metri de lizieră, altul la doi-trei mai departe și iarăși, și iarăși, până va găsi containerele.

Înainte de a încheia primul cerc se simte obosit. „Nu se poate” - își spune, dar își aduce aminte că în urmă are o zi grea. Iar căutarea merge mai încet decât era de sperat. Jaap revine la tanchetă, pune în funcțiune motorul, intră în pădure și începe să taie un drum circular după altul. Codrul este spulberat felie cu felie, metodic, atent, cu grijă, ai zice cu duioșie. Containerele nu apar, se ascund, sunt undeva prin preajmă, nu se poate altfel, o știe, o

simte, dar ele, în perfidia lor, se trag înapoi din fața lui Jaap, se târăsc la o parte, își schimbă locul, trișează. Nu e bine ce fac. Nu e bine că încearcă să se sustragă de la datoria lor firească. Nu e bine că se opun lui Jaap, care a învățat ceva pe Aixa, nu a făcut degeaba drumul până aici, a învățat să fie necruțător, să nu cedeze, să insiste până în pânzele albe, să forțeze victoria, s-o smulgă, la nevoie să ucidă pentru ea, dar în final să fie a lui! Va doborî astfel, dacă e nevoie, cerc după cerc, toată pădurea, va curăța Aixa de pădure ca pe un măr de coajă și, chiar dacă ceea ce caută se găsește pe ultimul metru de verdeață, tot îl va afla!

Când a apărut oare în fața lui? Jaap își apropie fruntea de ambrazură, în vreme ce frânează dur. Fruntea se izbește pe muchea metalică, dureros, dar Jaap nu dă atenție. În fața lui, pe fundalul pădurii în continuă regenerare, inepuizabilă, proteică, e Stracco.

— Ești chiar tu, omule, sau e umbra ta? strigă, ca odată Peir, dar Stracco nu-l poate auzi.

Cum stă nemișcat în drumul tanchetei, imprecis desenat sub lumina voalată de coroanele arborilor, în prima clipă nu se poate deslușI dacă apariția e o ființă în carne și oase ori un spirit.

Jaap nu știe ce e frica, a dovedit-o chiar astăzi, apoi Jaap a ținut la Stracco, nu s-a numărat și el printre cei care l-au salvat? Stracco nu-i e străin, nu-i e indiferent, soarta lui îl interesează în gradul cel mai înalt.

Coboară din tanchetă și se îndreaptă către Stracco, întinde o mână spre el, îl atinge:

— Ei, ce te bagi, omule, în fața mașinii? Cât pe ce să te fac una cu tocătura asta.

— Dar tu? întreabă Stracco.

E cel mai autentic Stracco, într-o formă excelentă, poate puțin cam tras la față, cam solemn, dar când a fost slăbănogul exuberant?

— Pe naiba, ce să caut? Combustibilul pe care l-a dus de pe navă mișelul de Urun.

— Așa? spuse Stracco. Desigur, combustibilul. Combustibilul.

— Nu cumva ești la curent? Ei, te pomenești că de asta ai dispărut ieri de lângă „sfârleaza” lui Neal. Cred și eu! Asta a fost! Am ghicit? Ai pornit-o încoace să cauți combustibilul și s-o ștergi! Mizerabile! Am ghicit? Spune drept? Am ghicit sau nu? Ba nu, lasă asta, spune-mi dacă ai găsit containerele. Le-ai găsit, nu-i așa? Unde erau? Unde sunt? Le-ai pus la loc sigur? Unde puteai să le pui?! Stracco, trebuie să-mi spui totul! Îmi spui? Promiți? Bietul Urun, chiar dacă mi-ar fi spus, ar fi fost inutil! Degeaba l-am mai necăjit. Am pierdut atâta vreme! Încă puțin și ai fi plecat! Te-ai fi dus și ne-ai fi lăsat aici! Singuri pe Aixa! Ah, atunci containerele trebuie să fi fost, trebuie să fie, sunt pe navă, sunt la locul lor, iar nava e gata de drum! Să mergem! Să fugim!

Cu părul vâlvoi, cu pașii împleticiți, Jaap pornește alergând spre navă al cărei creștet abia se zărește dincolo de grămezile de retezături cât omul. Singură tanchetă ar putea să se descurce, dar Jaap e prea excitat ca să aleagă o cale ocolită, nu mai suportă decât drumul direct - cu orice risc și cu orice preț linia dreaptă!

După doi pași e la pământ, zbătându-se, gâfâind și strigând cuvinte neînțelese. Stracco se apropie de el. Se apleacă, îngenunche alături de Jaap, îi pune mâna pe frunte. Jaap se cutremură, ca și cum l-ar atinge o palmă de foc sau o compresă înghețată, dar nu o poate îndepărta, mâna îi mângâie fruntea cu mișcări monotone, hipnotice, și Jaap se liniștește, zbuciumul încetează, tremurul dispare. Omul cade într-o pace adâncă și netulburată. De pe solul presărat cu o ploaie de aschii și frunze unde s-a rostogolit Jaap, vârful navei nu se mai vede.

23

Cablul metalic refuză să cedeze. Cinci din cele șapte fire au fost retezate de kaserul lui Jaap. Al șaselea, fisurat cu aceeași ocazie, a sfârșit prin a se rupe cu un zbârnâit scurt. Ultimul însă, deși nu are mai mult de două-trei sutimi de milimetru, este destul de solid pentru a-l menține pe Urun imobilizat. Inerția metalului contra inteligenței, valorii și tenacității.

Și-a venit în simțiri după încercarea lui Jaap de a-i smulge cu forța un secret în posesia căruia nu se află. Are gura amară și vederea tulbure. Perfect normal, e din cauza șocului. Nimeni nu i-a adresat vreodată cuvinte atât de grele și nimeni nu i-a călcat în picioare ființa ca Jaap. Cine ar fi bănuit ce mină de violență doarme în sufletul acestui om pașnic!

Încă o încercare. Coeziunea dă firului rezistență, iar subțirimea îl preface într-un cuțit. Orice mișcare devine periculoasă. În același timp, nu se poate resemna să putrezească aici, părăsit și uitat. Încă o dată. Încă un efort. Din altă poziție, în măsura în care mișcările extrem de reduse la care mai are acces pot să ducă la o veritabilă schimbare a poziției.

S-a întors ușor spre intrare, dar nu și-a dus gestul până la capăt. Acolo, în ușă, e Stracco. Privește la sforțările pe care le face Urun fără să intervină, fără să-i sară în ajutor. E Stracco cel de totdeauna și totuși are un aer nou, în același timp neobișnuit și firesc, de parcă abia acum apare sub înfățișarea lui adevărată.

Stracco se apropie, trage un scaun lângă cușeta comandantului, se așază.

— Așadar tu, spune Urun.

— Îmi dai voie să desfac legăturile astea? întreabă Stracco.

— Dacă vrei.

Eliberat, Urun se ridică de pe cușetă, își masează brațele și picioarele amorțite, apoi își aranjează ținuta. Cu gulerul iarăși impecabil, cu părul pus în ordine, revine către Stracco. Se privesc îndelung, ca și cum s-ar vedea pentru prima oară.

Curiozitatea lui Urun e legitimă.

— L-ai întâlnit pe Jaap?

— Da, sună răspunsul, solemn ca un gong.

Din nou tăcere.

— Bănuiesc că ai multe să-mi spui, reia inițiativa, fără entuziasm, Urun. Arăți de parcă nu ai aștepta decât o întrebare ca să pornești destăinuirea.

Stracco ascultă, foarte rezervat.

— Prefer să nu-ți dau însă această satisfacție, continuă comandantul. Pot să-mi răspund eu însumi.

După o nouă tăcere, apăsătoare ca și cele precedente, Urun concede să-și expună punctul de vedere asupra celor întâmplate. Unicul său regret este că nu a putut-o face înaintea desfășurării evenimentelor sau cel puțin înainte ca grupul care i-a fost încredințat să piară. Trist lucru să știi atunci când e prea târziu.

Urun ține fruntea sus, dar suporturile sale tainice se prăbușesc. „Cel puțin să cădem elegant - își dă curaj comandantul. Să nu se creadă că nici în ceasul al doisprezecelea nu ne-am ridicat la înălțimea situației.”

Așadar, de ce nici o teorie nu a reușit până acum să explice întâmplările de pe Aixa? Fiindcă, este Urun de părere, o atenție disproporționată a fost acordată mobilului. Într-o situație ca a „abisalilor”, mobilul nu este necesar să apară ca evident. O analiză consecventă ar pune în lumină faptul că nimeni nu ar fi putut avea un mobil temeinic pentru asasinarea cuiva din grupul expeditionar.

După conflictul Urun-Peir, oricine ar fi putut crede că al doilea a decis drept răzbunare pentru ofense imaginate de

el, nu să-l ucidă pe comandant, ci să pustiască totul în jurul lui, să-l îngroape în singurătate pe o planetă-fantomă. Destul de bine creionat, nu-i așa? Asocierea lui Hay ar fi o consecință firească. Nimic mai simplu apoi ca într-un ceas prielnic să-l convingă pe Gror să li se alăture. Vrala putea fi pur și simplu răpit. Onestul Ainen ar fi făcut dificultăți, dar în acest moment ponderea grupului eretic ar fi fost destul de mare pentru a uza de forță. Dovada ar fi atentatul împotriva lui Stracco însuși, un soi de amenințare ascunsă. Din păcate, cel care și-a pierdut mințile nu a fost Urun, ci sofisticatul Neal. Evadarea lui de sub măsurile de securitate hotărâte de șef i-a fost fatală. Că în momentul accidentului prin preajmă se aflau și atentatorii se vede după dispariția aceluiași Stracco. Și nu se știe dacă defectarea în zbor a „sfârlezei” nu a fost urmarea unui atentat. Urmează pânda la ușa cabanei. Primul a ieșit, definitiv, Jaap. Se pregătește Urun.

Ce a obținut Peir? Regruparea echipajului întreg sau aproape sub ordinele sale. Perfect, nu-i așa? Dar lipsit de sens. Ce poate face Peir cu „Abisal” și cu echipajul acestuia? Cel mult să continue cercetările și să revină pe Pământ. Risc enorm, deoarece acolo fiecare subaltern l-ar putea nimici numai cu un cuvânt. Să pornească în altă direcție? Peir nu e un aventurier pur-sânge, un erou de epopee galactică. Atunci? Să se instaleze pe Aixa? Imposibil. Și-a dat și el seama că nu se poate rămâne indefinit pe o planetă atât de singulară. Așadar impas.

E și normal. Simpla căutare a mobilului unei crime nu poate lămuri esența ei. Mobilul trebuie văzut în relație cu oamenii, cu locul și timpul, cu împrejurările. Și mai trebuie păstrate întotdeauna și câteva locuri libere pentru necunoscute.

— Mi-am dat seama destul de repede, își dezvoltă Urun ideile, că nu Peir este autorul răpirilor și al eventualelor asasinate. Să-ți spun când am avut intuiția că ești

dumneata? Nu atunci când, atât de insolit și de teatral, ai intrat în viața noastră, ci mult mai târziu: când ai scăpat din cursa întinsă cu descurajantă naivitate de Ainen și Jaap. Rănit pe câmpul de luptă - era prea mult ca să pot crede. Am avut posibilitatea să mă conving de forța dumitale fizică neobișnuită. Un asemenea om ori învinge, ori piere. Din acel moment am fost cu ochii pe dumneata. Ai simțit și ai dispărut de îndată. Elementară mișcare, dar suficientă ca să mă faci să șovăi.

Și acum, cine ești și ce scopuri te animă? Proporțiile cazului sunt destul de impresionante ca să ne permitem o viziune mai îndrăzneață.

Să vedem: cine e Stracco? Supraviețuitorul inexplicabil al echipajului de pe „Fabulos”. Ce căuta „Fabulos” pe Aixa? Ce caută și „Abisal”: metale prețioase. Ceea ce promitea cu atâta generozitate radiografierea planetei cu ajutorul razelor cosmice. În special galactitul stabil, ingredientul-cheie al noilor aliaje capabile să dea navelor spațiale capacitatea de a face un nou salt, hotărâtor, pe scara vitezelor astrale.

De la coborârea lui „Fabulos” pe Aixa, nici o încercare nu a confirmat așteptările. Trebuie să credem că cercetările au suferit un eșec? O asemenea presupunere nu ne-ar duce prea departe. Să admitem, în schimb, ipoteza că minereul a fost găsit. Din acest moment ar fi cu putință să apară o tentație. Cineva poate încerca să transforme această inestimabilă comoară într-un bun al său. Ce ar avea de făcut omul acesta? Pentru început ar fi suficient să anuleze orice opoziție, fie angajându-și complici devotați, fie acceptând riscul să lucreze de unul singur. Stracco alege varianta a doua, mai sigură. Pe o cale sau alta face să dispară grupul de pe „Fabulos”. Întrerupe orice legătură cu Pământul, rămânând însă în alertă pentru cazul în care se ivește proiectata expediție „Abisal”. Ceea ce se și întâmplă.

Cei de pe noua navă trebuie nimiciți la rândul lor, cu dublul scop de a exclude orice primejdie pentru realizarea intențiilor lui Stracco și de a asigura șanse sporite unui șantaj la scară cosmică. Mai multe catastrofe costisitoare în serie vor convinge, neîndoios, Terra că e preferabil să cumpere de la Stracco decât să plătească în oameni și nave interstelare, fără a mai socoti efectele acestor nenorociri asupra ritmului expansiunii galactice în ansamblu.

Fără îndoială, nimicirea lui „Abisal" putea să aibă loc încă înainte ca nava să se pună pe sol. Aceasta ar fi presupus pierderea ei în mod stupid. Controlând o bogăție care întrece orice imaginație, Stracco e încă prea sărac pentru a-și permite o asemenea risipă. Nici proviziile, nici combustibilul de pe navă nu sunt de neglijat. În sfârșit, oricât ar fi de hotărât Stracco să acționeze solitar, undeva în sufletul lui nutrește speranța că va descoperi totuși printre „abisali" ceea ce nu a găsit în rândul „fabuloșilor": un tovarăș de idei, un camarad și un subaltern ager, docil, credincios. Dacă ar fi aflat ceea ce căuta pe „Fabulos", înlăturarea celor de pe „Abisal" s-ar fi făcut mai simplu și mai rapid. Cum nu așa s-au petrecut lucrurile, se poate deduce că nava pe care a venit Stracco nu a oferit material uman pentru o atare întreprindere.

Echipajul de pe „Abisal" este mai eterogen. Mai multe persoane promit să corespundă exigențelor lui Stracco. Dar înaintea oricărei decizii este nevoie de o perioadă de observare și studiu. Aceasta este rațiunea pentru care Stracco intră în grupul cel nou. Încadrându-se în structura lui, alege, cântărește, verifică.

S-ar putea presupune că fiecare dispariție a fost urmată de o întâlnire cu Stracco în vederea tratativelor, după care cei cărora oferta le-ar fi surâs ar fi rămas în așteptare, bine disimulați, pe când ceilalți ar fi pornit pe un drum fără întoarcere.

Dar sunt convins că adevărul e în altă parte. Peir era

destul de îndrăzneț pentru a se lansa într-o aventură de proporții. Fiind însă foarte personal și ambițios, ar fi devenit iute un asociat incomod. Prudența îl va fi reținut pe Stracco să facă o investiție atât de nesigură. Hay nu prezenta un astfel de inconvenient, dar aportul acestui executant fără gânduri la realizarea scopului acțiunii ar fi fost mai curând modest. Gror, fără să fie o capacitate, părea măcinat de invidii puerile. Jaap, Ainen și Neal erau prea leali ca să justifice chiar și cea mai timidă tentativă de a-i corupe. Îmi voi permite, în fine, trecând peste orice modestie, să alătur acestora și numele lui Urun.

Rămânea Vrala. Băiatul, plin de calități, nu excela prin tărie de caracter. Dintr-un punct de vedere ar fi fost partenerul ideal - supus, imaginativ, devotat, sensibil. Cum ar fi privit însă Vrala fondul lucrurilor? În fața dilemei etice, ar fi ales el calea dorită? Și cum l-ar fi putut Stracco determina să accepte multiplul asasinat și șantajul? Din păcate, și Vrala a trebuit să fie șters de pe listă.

Încercarea lui Stracco de a-și găsi un partener s-a soldat cu un eșec. Nu rămânea decât să-i înlăture pe cei pe care nu izbutise să și-i ralieze. Dacă ar fi atacat pe față, i-ar fi avut pe toți împotrivă. Dacă ar fi vânat, pe ascuns, câte unul, primejdia i-ar fi ajutat să se apere. Cel mai eficace era să rămână între „abisali” și, la curent cu mișcările lor, să profite de elementele noi care apar pentru a-i elimina pe rând și fără zgomot. Succesul confirmă justețea calculului. Excelentă premisă pentru reușita planurilor în ansamblu.

Ce spui, Stracco, în ce măsură m-am apropiat de adevăr? Te declari atins?

24

— Dacă e adevărat că aceia care v-au trimis pe Aixa au

șovăit între Peir și dumneata, nu pot decât să regret pentru ei. Cum însă până la urmă te-au preferat, mă simt obligat să-i reașez în stima mea. Ce ar fi putut opune un practician de talent, plin de voință și ambiție ca Peir înzestrărilor superioare ale lui Urun? Ceea ce impresionează la dumneata sunt grandoarea concepției, generozitatea ideilor. Un adversar cu adevărat redutabil. Cu nici un preț aliat, niciodată subaltern. Totul sau nimic. Ușor de ales. Un camarad foarte dificil. Dar, fără nici o intenție jignitoare, un adversar mai curând lesne de manevrat. Adesea inoperant în probleme concrete. Incapabil de o comunicare activă cu oamenii. Atras în prea mare măsură de construcțiile abstracte și neglijând carnea vieții, așa prozaică și crudă cum este ea. Trăsături destul de nepotrivite pentru conducător, ca și pentru medic. Dacă imaginația lui Urun acceptă o premisă de joasă extracție, precum interesul personal, egoismul, setea de înavuțire, în schimb le aduce la proporții care le conferă măreție și, oricât de paradoxal ar părea, frumusețe. Adevărul însă poate fi cine știe unde.

Pentru ce țin să discut cu dumneata înainte că inevitabilul să se producă? Pentru ce primesc să amân ceea ce am de făcut, oferindu-ți acea umbră de nădejde care doarme în orice așteptare? Din pură slăbiciune. O recunosc. Și nu mă laud. O slăbiciune care în general mie străină, te vei convinge. Care însă nu e mai puțin manifestă în clipa de față.

Toată admirația pentru compoziția dumitale. Mai mult: recunosc, fragmente întregi sunt bine gândite și rămân valabile așa cum au fost expuse. Un viciu de fond alterează însă această viziune, anulând construcția în ansamblu.

În ce constă eroarea fundamentală? În faptul că voi, „abisalii”, ați considerat că Aixa e un pustiu. Oricine ar fi văzut că planeta geme de viață. Voi nu ați observat-o, fără îndoială, din cauză că acolo, pe Terra, nu socotiți că

vegetația reprezintă ceva. Ei bine, cel puțin unul dintre pământeni, și anume Neal, s-a apropiat de adevăr atunci când a căzut pe gânduri privind structura puțin obișnuită a planetei noastre. O pădure imensă, uniformă, fără capăt, ocupând întreg teritoriul Aixei, fiecare arbore plasat la o distanță convenabilă de ceilalți, legat de aceștia atât pe sub pământ cât și în aer, alimentându-se printr-un sistem unic de canalizare subteran - ce poate fi aceasta dacă nu un gigantic organism, destul de solidar ca să ocupe o planetă, destul de flexibil ca să poată rezista proporțiilor sale?

Pentru a cuceri spațiul întregului corp ceresc pe care ne aflăm a fost nevoie de prelucrarea integrală a suprafeței sale, de nivelarea ei, eliminându-se oceanele și purificându-se apele în folosul vastului sistem de aducțiune, a cărui regularizare o asigură evaporarea controlată și precipitațiile.

Ceea ce pare să nu fie admis pe Pământ este natura superioară a vieții vegetale. De unde ideea că numai ceea ce se zbuciumă și se agită inutil și fără preget, cu o nesfârșită cheltuială de energie, ceea ce nu prinde rădăcini este vital și temeinic, destinat perpetuității? O prejudecată, pe care s-ar putea ca realitatea terestră s-o confirme. Cea de pe Aixa o neagă însă cu putere.

După cum știți, personajul central pe planeta noastră este arborele. Pentru protecția lui a fost îndepărtată orice eroare a naturii din care ar fi putut să evolueze alte forme de viață. Pădurea este omnipotentă. Ea își ajunge sieși, se poate dezvolta și apăra fără ajutorul nimănui.

Aixa a trăit astfel milenii în șir. Dar întâmplarea face ca în subsolul planetei noastre să fie identificat un minereu foarte rar și care ar facilita imens traficul în limitele galaxiei. În plus, acesta pare mai lesne de exploatat pe Aixa decât aiurea.

Prima coborâre pe solul nostru a unei nave de pe alt

corp ceresc ne-a găsit nepregătiți. Năvălitorii din Ir au ras pădurea de pe o mare întindere înainte de a-și porni excavațiile, care aveau să tulbure grav circulația apei. A fost un moment extrem de critic. Lungul răgaz de stabilitate și pace tocise forța combativă a celor ce reconstruiseră Aixa din temelii. Viața părea condamnată.

Revăd tabloul dezolant al planetei lipsite de apărare. Din cerul ostil coboară stoluri negre de nave spațiale. Sosesc de pe Ir. De la bordul lor descind câteva sute de ființe năucitor de sprintene, amintind vag niște furnici disproporționate și aduse la statura bipedă. În urma lor își fac apariția cohorte întregi de mașini dizgrațioase și autonome. Un front continuu de monștri metalici sinistri și neiertători, cu un soi de gură flexibilă și foarte ageră, în ciuda formei grosolane, înaintează greoi, dar neoprit. Menirea lor e să smulgă din rădăcini arborii seculari, frângându-i ca pe niște bețe și azvârlind resturile undeva înapoi. După ce au curățat locul, mașinile se instalează în cerc și pornesc să muște și să înlăture solul, formând o groapă uriașă, o carieră de proporții inimaginabile, pentru a ajunge la zăcământ.

Apeductele naturale sunt distruse, apa se irosește în bazinul sterp al pâlniei care se cască mereu mai adânc. Faptul nu pare să stânjenească funcționarea mașinilor, dar alterarea sistemului circulator poate fi mortală pentru echilibrul vieții pe planetă.

Numai un efort imens de scuturare a inerției poate feri Aixa de nimicire. Acțiunea trebuie întreprinsă prompt, înainte ca primele încărcături să ajungă pe Ir, unde să pledeze pentru continuarea cu orice sacrificii a exploatării.

Unul dintre lucrurile de care pădurea pare incapabilă este să se grăbească. Atunci când nu există o altă ieșire, ea poate atinge însă performanțe incredibile. Brațele înlănțuite ale rădăcinilor se află pretutindeni, așadar și sub tălpile mașinilor de defrișat și săpat, ca și sub marile nave

astrale. Ele acționează. Într-un timp record pentru mișcarea vegetală și totodată destul de rapid pentru că întâiul transport să nu apuce să părăsească Aixa, frământarea secretă a solului de către rădăcinile arborilor seculari își atinge scopul: navele încep să se prăbușească una după alta, frângându-se sub propria lor greutate.

O panică indescriptibilă îi cuprinde pe oaspeții nesuferiți. Părăsindu-și ocupațiile, aleargă care încotro, asemuindu-se din ce în ce mai mult cu un mușuroi de furnici în panică. După care, dând ascultare unui insesizabil principiu coordonator, năvălesc în direcția navelor care încă nu au fost doborâte, se înghesuie la bordul acestora și fug.

Planeta e salvată, dar numai pentru moment. Peste un an-doi, o altă expediție își face apariția la bordul unor nave de tip nou. Acestea au o stabilitate aproape inatacabilă și sunt înzestrate cu un sistem foarte ingenios de asigurare. Odată ajunsă nava pe sol, din corpul ei apar un număr de picioare care, telescopate lateral până ating un unghi de 45 de grade, se înfig în pământ, dând întregului soliditatea unei piramide.

Vremea însă a lucrat și pentru Aixa. Navele perfecționate pot fi distruse mai lesne, prin simpla slăbire a solului în locuri alese cu inteligență. Drept urmare brațele de sprijin sunt prinse ca într-un soclu de beton. La fel și fundul navelor. Nimic nu le mai poate urni.

Pare limpede că în acest moment al istoriei Aixa a înțeles că singura cale de a se apăra este anihilarea celor care au coborât pe pământul ei. Altminteri, odată întorși pe planeta lor, aceștia nu vor face decât să-și perfecționeze încă o dată mijloacele de distrugere și să revină, iarăși și iarăși, fără răgaz. Îndărătnici, agresorii au ferma convingere că o trăsătură inalienabilă a vieții vegetale este absența oricărei reacții, supunerea, pasivitatea. Ideea nu poate fi spulberată decât prin acțiune, chiar dacă aceasta

semnifică violență și moarte.

Începând cu a doua debarcare a celor de pe Ir, nimeni nu mai părăsește Aixa. Străinii mișună înarmați prin codri disputându-și ultimele provizii și înlăturându-i fără milă pe aceia care încearcă să-și apere comoara. După care pier, inevitabil, de foame și disperare.

Eșecul a constituit o lecție nu numai pentru năvălitori. În perioada următoare, pădurea își vindecă rănile, îngroapă resturile mașinilor care zac pretutindeni, ca și epavele cosmice. În același timp însă, ciclopii vegetali își întind rădăcinile mereu mai adânc, frământând solul care nu a văzut niciodată lumina zilei spre a deplasa mai afund, făcându-le inaccesibile, zăcămintele cele mai avantajoase, plasate prin hazard în apropierea suprafeței. Este un efort ale cărui proporții nu pot fi apreciate, dar care va fi justificat de evenimentele ulterioare.

După un lung șir de secole, alte ființe inteligente apar pe firmament. Au nave antigravitaționale, iar pentru a le pune pe sol usucă pădurea cu ajutorul razelor invizibile.

Adversarul e redutabil. Noii căutători de galactit sunt niște ființe cu membre atrofiate de o îndelungată nefolosire și cranii bombate, în care se deschid orbite imense. Fiecare stârpitură de acest fel reprezintă sâmburele unui soi de robot multifuncțional cu care se află în adevărate relații de simbioză, ultimul fiind executantul docil al ordinelor transmise de primul. Creaturile forfotesc pretutindeni, orientându-se de minune pe planeta necunoscută, străbătând-o neobosiți. O tehnică inedită se însumează forței fizice ieșite din comun a complexului bioelectro-chimic și mecanic. Efectul e înspăimântător.

Singurul atu de care dispune Aixa rămâne adâncimea zăcămintelor. Inșii de coșmar trebuie să-și adapteze mijloacele situației pe care nu au prevăzut-o. Rapiditatea cu care o fac ar da fiori privitorilor. Pentru a excava fără pierdere de vreme, utilizează exploziile. Foraje adânci,

bine calculate, permit plasarea eficientă a unui explozibil de o rară putere. În curând apar veritabile circuri constituind guri de mină comode și practice. În diferite puncte ale planetei funcționează stații de prelucrare a minereului. Nu peste mult, primele cantități de galactit sunt încărcate pe nave. Aixa este pe cale să piardă partida. Pare lesne de prevăzut că, după acest succes, agresiunea va crește în amploare, ducând la ștergerea fără urme a vieții de pe planetă.

Singura ieșire rămâne violența. În mod inexplicabil, câteva încărcături de exploziv au rămas nedetonate. Căutate atunci când a fost cu putință, ele sunt de negăsit. E și normal. Pădurea nu doarme. Fiecare dintre navele atât de sigur invulnerabile stă pe un vulcan. Aruncarea lor în aer produce o stupoare nemărginită în rândul compoziților.

Urmează o vânătoare insolită. Orfani de confort, piperniciții hominizi pier ca muștele. O parte dintre roboții purtători cad în imobilism și-și află treptat odihna veșnică lângă minele pe care le-au deschis. Alții, rămași în funcțiune dintr-o cauză sau alta, pribegesc în neștire, ajungând la distanțe uimitoare, până la epuizarea pilelor energetice de lungă durată. Uneori, când apare un defect, roboții pot fi văzuți încercând să smulgă un arbore, frângându-i ram după ram sau retezându-l din rădăcini, fără ca pădurea să poată interveni. Alteori mașinăriile dereglate încep să se atace reciproc. Spectacolul e cu atât mai grotesc și lipsit de sens dacă ne amintim că în locul creierului, al motorului comportamentului, acum patrupezii metalici poartă un cadavru mic și urât mirositor.

Pentru a curăța terenul, pentru a se izbăvi de acești strigoi mecanici, Aixa trebuie să aștepte. O face cu nesfârșita răbdare a corpurilor cerești, suprem paciente în evoluția lor discretă. Dar timpul are un capăt. Ziua în care planeta se regăsește integră și pură, în care au pierit până și cicatricele rotunde ale craterelor vine în cele din urmă.

Iarăși senină, tânără iarăși, Aixa renaște.

Dar nu uită încercările prin care a trecut. De altfel, năvălirile se succed în continuare. În vreme însă ce o parte a planetei opune o rezistență încăpățânată, o alta întemeiază un sistem nou de apărare.

Să inventeze sisteme vii, apte să acționeze cu brio împotriva oricărui adversar este o sarcină dificilă pentru Aixa. Nicicând o armă dată nu va fi absolut superioară tuturor celorlalte arme.

Totuși absolutul există. L-a descoperit Aixa. Adversarul perfect al fiecărei structuri este o structură identică. De acord? Pentru a obține această structură este necesară o singură însușire, foarte rară, infinit de greu de obținut, dar admisă în natură: mimetismul, cameleonismul. Opune oamenilor-furnici ființe identice, cu un plus de forță, având în spate o întreagă planetă, și vei învinge. Fă același lucru atunci când te asediază compoziții. Nici un dușman, oricât ar fi de înzestrat, nu va rezista.

De la idee la realizare, drumul e dificil. Începutul se prezintă de-a dreptul descurajant. Totul se ridică împotrivă. Până și gândul de a încerca pare o aberație. Dar nu avem de ales.

Taina persistenței unei păduri ca a noastră este stabilitatea. Numai menținerea cu grijă a parametrilor optimi, odată atinși, face ca organismul să poată funcționa fără greș. Fixismul nu este însă decât rezultanta unor oscilații în limitele admise. Prin accident, se mai întâmplă ca veniții de aiurea să influențeze, izolat, alcătuirea câtorva segmente ale pădurii. O luptă corp la corp îndelungată poate să aibă și astfel de urmări.

Pădurea nu avea decât să surprindă tendințele timide, să le caute, să le încurajeze, să le cultive. Timpul, răbdarea și perseverența - iată materia primă a miracolului de pe Aixa. Pentru a copia structurile care o interesau, pădurea a prelungit dincolo de firesc viața unora dintre odioșii săi

vizitatori. Aceasta a permis proteicului codru să risipească milioane de probe, să semene planeta cu eșecuri. După fiecare experiență, Aixa era mai aproape de adevăr. Cunoașterea și în bună parte inventarea mecanismului biologic de preluare a structurilor străine au fost în cele din urmă încununate de succes.

Eu însumi sunt rodul acestei reușite. Însușirilor mele moștenite din generații li s-au alăturat pe nesimțite trăsături noi.

Și iată, după un răgaz de milenii, o nouă astronavă ivindu-se dintre stele. O rachetă modestă, informă, pipernicită și singură, fără îndoială rătăcită, ajunsă în această zonă a cerului dintr-o eroare de calcul. E „Fabulos”. Dă târcoale Aixei, timid și stângaci. Apoi își ia inima în dinți și lansează o bombă. O rană face pădurea să sângereze.

Totuși planeta nu simte repulsia obișnuită față de musafirii odioși. Plaga netedă înscrisă pe corpul fără pată al Aixei va permite navei să se plaseze pe sol. Atunci vom vedea ce urmărește.

Dar cei de la bordul lui „Fabulos” nu au încredere în lumea verde, nu au încredere în propriile lor mijloace de defrișare. Ei aruncă la întâmplare alte bombe, ciopârțind pădurea inutil și barbar. Planeta tresare. Așadar, și ei?

„Fabuloșii” coboară, în sfârșit, și-și încep explorările, în căutarea celor mai comode aglomerări de galactit, bântuie pretutindeni. Fiecare deplasare se face prin sfâșierea materiei vii a pădurii. Fiecare foraj experimental înseamnă distrugeri pe o mare suprafață și tulburarea sistemului circulator subteran. Tatonărilor necesare după optica terestră li se adaugă stricăciuni gratuite: eliminarea a mii de arbori pentru luminarea orizontului, din considerente așa-zis estetice ori de-a dreptul după bunul plac.

Mecanismele de ripostă ale Aixei erau în alertă. Ele sau declanșat de îndată ce abuzul a fost dovedit.

Am intrat în acțiune. M-am fixat asupra unuia dintre „fabuloși”, l-am studiat cu temeinicie, neobservat, punându-mă cu el într-o comunicare continuă, care să-mi permită să preiau cât mai fidel atributele lui morfologice și funcționale, însușirile lui omenești. Atunci când am considerat că operația este încheiată, într-o zi, la marginea unei poieni, i-am apărut în față. A înlemnit, uluit să afle pe Aixa o ființă în plus și mortificat de inexplicabila noastră asemănare. Am profitat de stupoarea lui pentru a aduce la îndeplinire ceea ce era de datoria mea.

Să-i iau locul în grupul expediționar, să-i îndeplinesc o vreme însărcinările nu a fost prea greu. Pot să mă laud cu performanța mea: nimeni nu a ghicit vreodată substituirea. Nici măcar atunci când a ieșit la iveală singura imperfecțiune a izbânzii mele: incapacitatea de a merge cu alimentația dincolo de minerale.

Nu mult mai apoi, cei de pe Terra au început să piară unul după altul. Printr-o coincidență de care nu sunt străin, sursele de energie de pe „Fabulos” au dispărut și ele. Nava devenea în felul acesta un morman de fier vechi. Releele automate, posturile de radio de mare putere au fost și ele iremediabil scoase din funcțiune. Orice retragere era tăiată. Ceea ce trebuia să se întâmple s-a întâmplat.

Atunci când a apărut „Abisal”, opera mea era de mult încheiată. Rănile nu apucaseră încă să fie vindecate, nici eliminate urmele invadatorilor. Aixa începe să îmbătrânească. Iarăși rachete de distrus, de îngropat, iarăși mașinării și case de șters de pe fața planetei. În plus, de înlăturat roca topită care acoperă poienile croite de bombe. Și din nou de suturat apeductele, de răsădit arbuștii, de legat pe sub pământ și în aer copac de copac pentru a reface astfel integritatea ființei multiple, atotcuprinzătoare a codrului.

Ați venit înainte să fi fost îndeplinite aceste munci. V-am zărit pe orbită. V-am suportat bombardamentul. Nu era

vreme de pierdut. De astă dată eram grăbiți. Nu aveam de gând să rămânem în expectativă, să vedem cum se comportă noii veniți. Prezența lor includea de la sine condamnarea. Să așteptăm distrugerile pentru a lovi? Nu avea nici un sens.

Am preferat deci să fiu „găsit” în cabana aceasta și să nu vă las răgazul de a adăuga rănilor care brăzdau trupul Aixei altele, noi. Am profitat de statutul special de membru asociat al expediției, care îmi permitea o mai mare libertate de mișcare, și de fiecare eveniment care îmi îngăduia să fiu singur cu vreunul dintre voi. Așa cum ai spus, o confruntare deschisă cu toți adversarii uniți, în mâini cu armele lor distrugătoare, nu mi-ar fi dat nici o șansă. În plus, ea nu ar fi protejat pădurea de atentatele cele mai demente. Nici conspirativitatea mea nu a ferit-o cu desăvârșire de lovituri, dar ele au rămas izolate.

Mulțumită ambiției nemăsurate a lui Peir, am putut face cu el începutul. Alegerea inspirată a omului și a momentului a economisit până și efortul vostru de a-l căuta. A urmat, firesc, aliatul său credincios, Hay. Ați putut crede că o fire instabilă, roasă de invidie și un om încă bolnav sunt în stare s-o rupă astfel cu ai lor și să fundeze o nouă colonie pe o planetă nepopulată? Nu m-aș fi așteptat.

Gror a fost o întâmplare. Nici unul dintre voi nu a sesizat și nici exigentele voastre comisii de pe Pământ nu și-au dat seama că în omul acesta mocnește un sâmbure de nebunie. Sunt singurul martor al crizei lui și mă felicit că i-am pus capăt înainte ca zelul său nemăsurat să prefacă Aixa într-un deșert.

Nici Vrala nu a fost prevăzut. Dispariția lui poate fi considerată un act de caritate. Acest copil simțea totul. Constrâns la tăcere de autoritatea însumată a atâtor supraoameni, a băut până la fund paharul spaimei, fără să se plângă, fără să ceară ajutor. Din fericire pentru el. Răspunsul ar fi fost încă o dezamăgire și nu cea din urmă.

Reducerea numărului suspecților a agravat bănuielile. Când am înțeles ce cursă îmi întind Ainen și Jaap, nu am avut de ales. Dacă aș fi dispărut pur și simplu, nu aș mai fi putut să apar în fața nici unuia dintre voi fără primejdia de a fi volatilizat pe loc de kaserele voastre. Trebuia să rămân pe loc. Ocazia era însă prea bună pentru a nu-l scoate din competiție pe dificilul Ainen. Ceea ce am și făcut. Stracco rănit nu a fost poate la fel de convingător ca Stracco supraviețuitor de pe „Fabulos", dar o altă ieșire nu exista. Mișcarea următoare avea, dacă nu să mă reabiliteze, cel puțin să-mi ofere o soluție.

Neal m-a scutit de inițiativă. Evadarea lui era cât pe ce să se soldeze cu un cadavru. Am fost însă mai îndemânatic decât voi și am avut aliații mei de nădejde.

Odată cu dispariția lui prezența mea în grup devenea un lux. Rămași în doi, nu puteați decât să vă acuzați unul pe celălalt, să vă scoateți reciproc din luptă, în final învingătorul apărând în fața mea singur.

Victoria lui Jaap a fost provizorie. În aceeași zi a împărtășit soarta celorlalți.

Și iată-l pe ultimul pământean de pe Aixa. O persoană inteligentă, de o rară capacitate combinatorie, aptă să conducă zece nave ca „Abisal" și în stare să construiască ipoteze solide, viabile, de anvergură. Comandantul Urun este însă la fel de singur în ceasul din urmă ca un soldat de rând. Nu-mi permit să-l plâng. În forul meu interior, îi acord onorurile maxime rezervate adversarilor.

Și acum câteva generalități. Aixa nu-și poate permite prea multe fantezii. Experiențe repetate au demonstrat că într-o situație ca a ei orice indecizie se plătește disproporționat de scump. Chemarea spațiului, setea de Cosmos, dorul de Univers reprezintă mobiluri sufletești pe cât de frumoase pe atât de nobile. În numele lor, ființe de tip uman de formule din cele mai diferite pornesc în necunoscut, cheltuind energie și vieți omenești. Dulce

risipă, de vreme ce rezultatele ei himerice nu-i descurajează pe cei care vin pe urmele lor. Dar adesea planetele vizitate, dacă nu sunt niște întinderi de piatră, nu au decât de pierdut. Fiecare popas pe Aixa s-a soldat cu durere și moarte pentru pădurea ei și nici o satisfacție nu a venit să compenseze deficitul. Nu există justiție care să recomande supunerea la violență. Dacă non-agresiunea este definitorie pentru viața de pe planeta aceasta, riposta rămâne un drept inalienabil. Aixa înțelege să-l folosească, iar eu sunt o armă din panoplia ei!

A trecut o zi, o noapte și încă o zi de când durează colocviul ambasadorilor celor două lumi care se exclud. Au fost formulate toate întrebările, au fost date toate răspunsurile. Mai e ceva? Desigur: sfârșitul.

Nici o legătură între o relatare în termeni corecți și trăirea directă a unui eveniment. Valabil și în cazul marii treceri de care au beneficiat „abisalii”. Urun o știe. Dar nu se opune implacabilului. Nu ar avea nici un rost. De altfel, nici nu este în stare. De câtva timp se simte mereu mai sărac. Mai întâi l-a părăsit voința. Treptat pe conștiința lui se lasă o umbră. Ar trebui să protesteze, să obțină cel puțin dreptul de a fi martor până la capăt. Dar nu se mai poate. Funcțiile vitale încetinesc, pentru ca în cele din urmă să se oprească.

Atunci vânjosul Stracco ia în spate corpul țeapăn al catalepticului și pornește spre locul stabilit. E un spațiu liber între câțiva copaci venerabili. Stracco depune ușor, ai zice duios povara pe solul întunecat. Scoțând la iveală o unealtă ușoară, prinde a săpa o groapă în pământul afânat ca un ogor. De astă dată nu se grăbește, nu se ferește de indiscreți. În câteva minute a săpat un metru și jumătate. O lovitură abilă cu latul tăișului și apeductul natural e deschis. Face apoi câteva fine incizii în tălpile desculțe ale lui Urun, îl ia de subsuori și lasă trunchiul uman să alunece

lin în groapă, pe al cărei fund s-au acumulat între timp miraculoasele substanțe care hrănesc pădurea. Picioarele reci cu degete rigide par un simulacru de rădăcini. Câteva clipe de acomodare, de autoreglare a concentrației substanțelor componente, și sângele verde începe a sui în cel care a fost comandantul „Abisalului”. Seva urcă lent, dar neoprit, forțând vasele, curățindu-le, înlocuind sângele mort, înlăturând depunerile impure.

Odată cu ascensiunea vieții în mușchii picioarelor, aceștia se transformă în țesuturi noi, cu alte calități. Călcâiele, degetele, gleznele aflate în baia nutritivă înfloresc deodată în buchete de radicule tinere și vioaie, care se agită în toate direcțiile ca niște pui de șarpe, sorbind cu sete apa vie.

Procesul se accelerează. Picioarele se umflă, își schimbă structura, cresc, în vreme ce pielea se preface în scoarță de copac. Seva urcă, făcându-și loc, atunci când este nevoie, cu forța. Sub acțiunea ei, corpul tresare nefiresc, are mișcări ciudate, de mecanism detracat. Între timp nu contenește să se înalțe, a ajuns de trei metri, apoi a depășit cinci, acum circumferința trunchiului are dublul taliei lui Urun, hainele au plesnit de mult pe corpul în creștere cvasiinstantanee, la diferite niveluri au început să apară noduri, prin ele răsar minuscule crengi, care se zbuciumă fără preget, lungindu-se, îngroșându-se, biciuind aerul în impacienta lor de a deveni. Arborele în formare tinde spre zece metri și aduce destul de bine cu ceea ce sunt cei din jurul său. Nimic în înfățișarea lui nu mai amintește omul, în afară de câteva zdrențe, o mânecă rămasă inexplicabil pe un vârf de ram, de unde refuză să cadă, un ecuson metalic pe jumătate îngropat în zbârciturile cojii. Baza trunchiului ocupă acum întreaga lărgime a gropii, pe măsură ce prinde puteri, copacul obligă pământul să se retragă, rădăcini solide se înfig adânc, voinicește, căutând sprijin și echilibru. Arborele

atinge cu creștetul plafonul neîntrerupt format de coroanele pădurii, înfigându-se ca un berbece în frunzișul întrețesut, își face drum spre înalt, spre soarele alb, spre lumină.

Metamorfoza s-a încheiat. Procesul a durat douăzeci de minute. Stracco își vâră mâinile în buzunare și, întorcând spatele celui mai tânăr copac de pe planetă, pornește într-o direcție necunoscută.

25

Doi oameni stau la masă. De o parte a ei, către intrare, un bărbat osos, cu fața brăzdată de riduri adânci, printre care ochii sclipesc furiș. De cealaltă parte, spre fereastră, un tânăr înalt și bine făcut, cu plete blonde și chip de înger. Alimentele din cele două gamele nu sunt identice. Dar în vreme ce uscățivul se străduiește să pară că mănâncă cu poftă, deși în realitate habar nu are ce bagă în gură, băiatul cu umeri largi și talie de fată nu se atinge de nimic, mulțumindu-se să-și măsoare convivul cu o fascinație dublată de neîncredere. Întreaga lui atitudine arată că tânărul este dominat de teroare. Corpul atât de armonios, făcut pentru libertatea stadioanelor și duioșia îmbrățișărilor, nu este decât un nedemn receptacol al groazei. Frica ocupă fiecare milimetru cub al acestui produs uman atât de reușit și emană prin toți porii lui, ceea ce, pentru o clipă, anulează farmecul tânărului, aliniindu-l printre ființele de rând, care pot fi umilite fără teamă de represalii și fără sentimentul că prin această viața însăși pierde din strălucire.

Cel dinaintea sa, omul cu fața ca o scoarță de copac se apleacă adânc peste gamelă, prelungind masa pentru a nu fi obligat să întâlnească fierul roșu al privirii tânărului.

Acesta nu scoate o vorbă, dar nici dacă ar ține un discurs, dacă ar încerca să uzeze de cuvânt pentru a îndepărta de la sine lucrul acela care îl umple de oroare, nu ar avea nici o șansă de a fi auzit.

Într-adevăr, Stracco - el este cel ce depune atâta zel pentru a se preface foarte înfometat - participă chiar în acest moment la o acerbă dispută asupra comeseanului său Vrala.

Stracco este gata să recunoască, și o face, spre propria sa mirare, cu un soi de mândrie: periplul printre cei veniți de pe Terra, încheiat în ansamblu așa cum se cuvenea, nu s-a consumat fără intervenția neprevăzutului. Oricât ar părea de ciudat, este purul adevăr că și-a însușit cu atâta convingere și forță mimetică structurile interioare ale pământenilor încât s-a contaminat de câteva trăsături de o reală umanitate.

Stracco e conștient că nu va avea nici un avantaj de pe urma lor. Mofturi, capricii, oricum ar fi calificate, prezintă însă pentru el o valoare pe care nu o poate nega, deși nu e în stare să-i definească izvorul.

Pădurea nu a avut nevoie să discute cu Stracco pentru a ști că acesta a contractat o slăbiciune față de Vrala. Termenul just în limba coplanetarilor tânărului ar fi milă.

„Auziți, arbori venerabili și cinstite crânguri: milă, compasiune, simpatie pentru unul de-al lor, pentru un ins care ar putea oricând, în cazul în care ar da peste armele culese cu grijă și îngropate de noi în locuri neștiute, să atenteze la viața și ordinea de pe Aixa! Asemenea defetism ascundea o tendință de compromis extrem de periculoasă, care nu a întârziat să se manifeste. Am intuit-o în manevra inabilă prin care, după ce l-a răpit pe Vrala dintre ai săi, în loc să-l facă a împărtăși cât mai curând soarta celor ce i-au premers, Stracco a insistat ca tânărul să aștepte, sub pază, încheierea misiunii sale. Am văzut-o confirmată de neliniștea și îndoielile sale.

Înțelegerea adversarului, cunoașterea mobilurilor lui puteau să pară simple mijloace de surprindere a fisurilor din apărarea inamică și, nu se poate nega, în unele cazuri acestea au servit de minune scopului nostru. Dar apropierea excesivă, renunțarea la reticențele firești, la repulsia instinctivă față de intruși au făcut ca Stracco să apară dezarmat, influențabil și lesne de contaminat.

Astfel, în final, când opera părea încheiată, când năvălitorii au împărtășit, după merit și după Legile Pădurii, soarta predecesorilor lor, trecând la o nouă formă de viață, Stracco a refuzat să-l predea pe cel de care s-a atașat, insistând fără noimă ca protejatul său să fie tolerat pe Aixa și angajându-se că acesta nu va afecta cu nimic întoarcerea planetei noastre la vârsta de aur. O asemenea pretenție nu putea fi decât respinsă.

Periculos nu este faptul în sine, ci semnificația lui. Luând o asemenea atitudine, Stracco s-a înstrăinat de noi, s-a desolidarizat de interesele noastre, de a căror legitimitate nu se îndoiește nici el însuși. El merge mai departe, ajungând să-și formeze o adevărată opinie personală, un punct de vedere propriu. Deși înțelege în ce măsură poziția lui se află în contradicție cu a noastră, cu necesitățile care ne conduc, aceasta nu-l face să renunțe în mod automat la ideile lui, la reținerile sale în fața mijloacelor noastre de apărare, singularizându-se în cele din urmă ca individ autonom!

Ideile lui Stracco nu pot fi admise. De aici până la declararea persoanei ca entitate supremă și a libertății ca drept inalienabil al individului nu e decât un pas. Asemenea erezii sunt străine de tradițiile Aixei și pot fi mortale pentru ea. Considerațiile lui Stracco asupra avantajelor unei societăți care să-i asocieze pe membrii săi pe baza interesului comun, a principiilor și convingerilor, a idealurilor și aspirațiilor unanime sunt pure speculații. Unica structură capabilă să reziste pentru că are o bază

reală și sigură este spiritul gregar.

Încăpățânarea lui Stracco, refuzul obstinat de a da ascultare Pădurii, de a se supune, de a-și desăvârși opera făcând ca Vrala să împărtășească soarta alor săi și revenind el însuși la forma și modul de existență anterior, la familia noastră atotcuprinzătoare, pactizarea absurdă și fără speranță cu ultimul năvălitor de pe Terra ne îndreptățesc să-i condamnăm pe amândoi la hăituire și nimicire.

Dacă intrusul mai poate fi înșelat de ritmurile noastre lente, Stracco știe în ce superioară măsură ele sunt eficace și nu se leagănă în iluzii, gândind că va ocoli într-un fel sentința noastră. Aceasta arată cât este de viciat. Drept care îl rupem din ființa noastră și-l declarăm străin de Aixa și mobilizăm împotriva lui toată forța noastră, a cărei întindere o cunoaște atât de bine. Așadar, să se ferească!”

Un ecou pătrunzător prelungește impresia covârșitoare a momentului. Vrala se întreabă dacă scena la care în mod inexplicabil a luat parte are vreo contingență cu viața ciudată a planetei verzi. Să fie numai o părere, un joc al simțurilor sale rătăcite, ori a fost, într-adevăr, martor involuntar și neavenit la epilogul unei nebănuite înfruntări între Stracco și marea ființă a pădurii?

Vrala e atât de crispat că o simplă atingere l-ar ucide. Încordarea lui supraomenească este însă de altă natură decât apele negre care îl bântuiau cu câteva minute mai devreme și-i reface statura morală. Șovăitor, întinde o mână peste masa îngustă și o lasă peste a lui Stracco. Un gest spontan, de încredere și comuniune. Stracco tresare, în gardă. Cercetează figura lui Vrala, nădăjduind că nu s-a produs ce e mai de temut, că nu s-a trădat, că omul din fața lui nu a surprins și dacă a făcut-o nu a intuit amploarea conflictului a cărui miză a devenit. Dar aerul tânărului îi arată că se înșeală. Pe o cale sau alta, Vrala a înțeles totul.

Stracco lasă ochii în jos, copleșit. Senzația pe care o încearcă e bizară. Împotriva voinței, împotriva datelor sale originare, ba chiar și a logicii oamenilor, pe care și-a însușit-o cu atâta sârguință, legătura sufletească dintre el și băiatul venit de aiurea a devenit realitatea primordială a existenței sale. Va trăi, va muri cu el, pentru el.

Am spus legătură sufletească? Nu e o scăpare. Poate că din punctul de vedere al pădurii de pe Aixa transformarea lui Stracco s-a dovedit un eșec. Din punctul nostru de vedere, lucrurile stau altfel. În loc să mimeze umanitatea, Stracco și-a însușit-o adânc, total, fără întoarcere. O atestă și căldura pe care o simte urcându-i din stânga pieptului către obraji.

— Frate, spune, și glasul acestui bărbat fără frică tremură.

Cu mâinile goale, doi oameni înfruntă destinul.

JOC DE SOCIETATE

Mesajul

1

N-au mai vorbit cu Pământul de o veșnicie. Nici n-ar avea rost să încerce. Ar însemna să consume nepermis de multă energie. Nici un mesaj nu ar justifica o asemenea risipă.

Făcându-și apariția la micul dejun, Ivins arborează un surâs strengăresc. I-l și uitaseră. Caraghiosul lui de surâs! În rețeaua de încrețituri lungi și dese ce-i schimonosesc obrajii, surâsul deschide o breșă prin care inamicul s-ar putea strecura lesne. Zâmbetul provoacă o adevărată revoluție în mușchii faciali ai comandantului. Câmpuri întregi de riduri o iau care încotro, schimbând ca prin minune fizionomia lui Ivins. Întinerit cu douăzeci de ani, acesta pare un adolescent nins de zbârcituri.

— Astăzi vorbim cu Pământul, spune așezându-se la masă și făcându-și de lucru cu tacâmul.

Surâsul îi lățește chipul mai mult ca oricând, iar cârlionții roșcovani joacă sarabanda în jurul frunții bombate.

— Cum dracu! izbucnește Dog, dar se oprește ca prin farmec.

Știe că nu se poate, însă ceva îl oprește să refuze imposibilului o șansă, fie ea cât de firavă.

Reno își mai toarnă o ceașcă de cafea. Tânărul e în asemenea măsură conștient în fiecare clipă de situația navei, de rezervele ei de combustibil, de hrană, de oxigen,

încât vede lumea numai prin imaginile suprapuse ale tablourilor de bord, ale aparatelor de măsură, ale curbelor înscrise pe ecranele osciloscoapelor, gata să smulgă din panoplie și să prezinte argumente capabile de a spulbera orice iluzie.

De ce oare ezită s-o facă? Se îndoiește de autenticitatea datelor sale ori în subconștient pune sub semnul întrebării cunoașterea însăși? Greu de aflat, pentru că nici Reno nu are habar ce anume îl oprește să deschidă gura. Se mulțumește să mormăie trecându-și degetele prin părul tuns perie:

— Trebuie să pun la punct codorul.

— Până deseară să fii gata, precizează comandantul.

Surâsul rebel nu-l împiedică pe Ivins să fie o întruchipare vie a exigenței. Un exemplu: pe nava plutind într-un haos fără puncte cardinale se păstrează intactă împărțirea tradițională a zilei. Cârlionțatul nu vede la ce ar servi să se priveze de aroma inconfundabilă a micului dejun și a cinei. Desigur, între diviziunile zilei pe Terra și acolo, în spațiu, distanța e proporțională cu depărtarea dintre cele două puncte. Dar cei câțiva ani petrecuți la bord le-au ascuțit simțul nuanțelor, încât nici unul dintre astronauți nu ar confunda gustul cafelei de dimineață cu al celei de seară.

Trisa e nu numai nedumerită, ci de-a dreptul intrigată. Ideea că vor irosi o cantitate uriașă de energie pentru a încerca fără sorți de izbândă să transmită pe Pământ un mesaj i se pare grotescă. Nici nu ar lua-o în serios dacă Reno nu ar fi amintit de codor. E prea concret ca să nu fie convingător. În situația lor, utilizarea codorului, capabil să transcrie orice text într-un minim de semne apte să redea la descifrare toate sensurile originalului, e obligatorie, ca în orice zbor extraterestru. Totuși risipa rămâne imensă, iar în cazul acesta lipsită de sens. Trisa și vede parcă undele electromagnetice pornind cu forța unei bombe,

maturând spațiul, făcându-l să oscileze frenetic, depășind cu o viteză dincolo de imaginație zonă după zonă, înghițind febril distanțele, fără să pară că înaintează câtuși de puțin, pierzând, în schimb, din intensitate pe măsură ce străbat întinderile, destrămându-se, în cele din urmă, cu mult înainte de țintă, ca să se piardă în zgomotul de fond al Cosmosului.

— Ce aveți de gând? întreabă agasată ca de șotiile unor copii.

— Nimic deosebit. Să vorbim cu ai noștri. Ce te supără?

Exasperantă e naturalețea răspunsului, al cărui absurd Ivins nici nu se ostenește să-l ascundă.

— Chiar așa, Trisa, nu știi deloc să știi ce se mai aude pe Pământ?

A vorbit Ens. Femeia îi aruncă o privire suspicioasă. Ca timoratul Ens Chulli să i se adreseze pe un asemenea ton, trebuie ca la bordul navei să se fi petrecut un eveniment extraordinar.

— Ce s-a întâmplat? întreabă.

— Pe dracu s-a-ntâmplat! bombăne Dog foindu-se pe loc.

Singurul care ar putea s-o ajute e Ong, dar el a căzut pe gânduri de la prima replică a comandantului. În cele din urmă, cu un efort, ca și cum gestul l-ar costa enorm, Ong își lasă mâna pe brațul soției sale.

— Dog vrea să spună că nu s-a semnalat nimic nou. Nu ne-am trezit iarăși în preajma lui Cecil 114, nici o altă planetă demnă de interes nu a apărut în drumul nostru, iar Ivins nu a descoperit o mină de cărbuni. Suntem la fel de săraci și de bogați ca și ieri la aceeași oră.

— Și atunci?

— He-he, chicotește Dog. Situația nu s-a schimbat, dar ceva s-a schimbat: astăzi vorbim cu Pământul!

Ivins și-a terminat cafeaua.

— Ens, vorbește comandantul ridicându-se de la masă, faci o ciornă a mesajului și mi-o arăți astă-seară.

2

Cabina e tapisată cu hărți ale cerului. Dacă le-ai confrunta cu ceea ce se vede prin hubloul de o palmă, ai avea surpriza să constați că imaginile nu corespund nici pe departe. Alături de planșele tipărite elegant pe o peliculă indestructibilă spânzura însă foi cartografice pe care Ens a însemnat aștrii după observațiile proprii. Ele se suprapun perfect cu firmamentul.

De ce a ținut Ens Chulli să deseneze cu mâna lui bolta cerească de vreme ce automatele telescopului și radiotelescopului de pe navă au înregistrat, fără îndoială, toate sursele de radiații, vizibile sau nu, putând să alcătuiască în orice moment o hartă a stelelor? A făcut-o pur și simplu ca să nu-și piardă mâna sau a vrut să transmită un suflu de umanitate celulei de gheață în interiorul căreia evoluează?

Navigatorul împinge la o parte calculul ermetic la care lucrează și trage o filă albă. Trebuie să se gândească la mesajul cerut de Ivins. E puțin probabil să se transmită ceva pe Pământ, dar ordinul e ordin. Și apoi cine știe? Poate că Ivins și Reno au găsit o cale. Deși cel mai tânăr din expediție, Reno e departe de a fi un oarecare. Ultimul tip de codor îi poartă numele. Iar dacă astăzi aparatul e scos din funcțiune nu înseamnă decât că istețul cu ochi albaștri încearcă o perfecționare de ultimă oră.

Ca de obicei, Ivins îl lasă să se descurce. Și tot ca de obicei Ens nu găsește că este cazul să se ducă la comandant și să-l întrebe ce șanse are mesajul de a fi transmis și ce ar vrea să cuprindă. Simte că făcând astfel s-ar descalifica în ochii lui.

În definitiv, e la curent, ca toată lumea, cu situația navei, iar poziția ei o cunoaște la perfecție. La ce ar servi însă un mesaj prin care să comunice acasă niște date de o mie de

ori inutile? Să fie vorba de o mai exactă localizare a lor, de precizarea direcției pe care o urmează „Fotonic” de când a fost abătut din drumul spre Tejas? Inoperant. Cei de pe Terra tot nu ar fi capabili să-i ajungă din urmă. Și ce ar putea să aștepte din partea celor de acasă? Ce încărcătură miraculoasă ar fi în stare să înlocuiască epuizarea energiei de deplasare a navei? Ce formulă neașteptată le-ar putea oferi o ieșire, izolați cum se află de orice aglomerare de materie?

Dacă ar fi existat o cale și dacă ar fi fost ceva de comunicat, cei de pe Pământ ar fi acționat de mult. E limpede că acest capitol trebuie considerat închis.

Atunci? Nu rămâne decât o singură interpretare: este vorba nu de un mesaj, în sensul propriu al acestui termen, ci de un alt înțeles al lui, cel familiar, de scrisoare către cei dragi.

Un asemenea text nu-i prea lesne de redactat, mai ales ținând seamă de împrejurări.

Prima tentație ar fi aceea de a oferi celor de acasă o imagine a situației lor. Ens ridică din umeri: exclus. Ce să cuprindă un astfel de mesaj? Un strigăt de disperare, un hohot de plâns, la fel de inutil? Curba exactă a unui spasm agonic?

Dar cine vorbește de agonie? Din fericire, „Fotonic” are tot ce-i trebuie pentru ca pasagerii lui să moară de bătrânețe. Desigur, grava deviere care i-a proiectat în spațiu, departe de ținta lor, epuizarea resurselor principale de energie în lupta pentru evitarea catastrofei îi lipsesc nu numai de perspectiva întoarcerii, ci și de autonomia necesară pentru a-și încerca norocul în alte zone. Este însă acesta un motiv să lanseze în direcția Pământului o ploaie de lacrimi? Se imaginează rămas pe Terra și înregistrând, odată cu cele zece miliarde de coplanetari, un mesaj ca acesta:

„Voi care huzuriți pe globul de un albastru fără cusur, voi care vă bucurați de lumina Soarelui și respirați fără grijă un ozon garantat, nu simțiți un nod în gât atunci când vă gândiți la noi? Nu vă grăbiți să întoarceți capul! Suportați amintirea noastră precum și noi îndurăm soarta care ne-a fost hărăzită. Copiii voștri se tăvălesc în iarba spălată de rouă, când vin acasă strigă: «Mamă, am luat concursul de cibernetică!». Fiii noștri nu se vor naște niciodată! De Ziua Eroilor Cosmosului îi luați de mână pe ai voștri și mergeți să asistați la o ceremonie în memoria noastră. Ei bine, nu avem dreptul nici la această satisfacție, pentru că, vai, nici măcar nu am pierit! Păstrați-vă, așadar, bunele sentimente și forța sufletească pentru opere mai constructive. De la distanța care ne separă, efluviile recunoștinței noastre nu pot să adauge nici o cuantă de energie celei produse de centralele voastre suprasolicitate”.

Se scutură, traversat de un fior. Nu i-ar plăcea să recepționeze un asemenea text inutil și nedrept.

Atunci? Poate ceva în genul: „Dragii noștri, noi suntem foarte bine. Habar n-avem încotro ne îndreptăm și unde o să ajungem, dar nu ne pierdem cu firea pentru atâta lucru. Ce mai e nou pe la voi? Cine a câștigat campionatul de hopping? Dog ține să-și parieze toți banii pe Patrulater și descendenții lui. Reno transmite spre brevetare următoarea formulă...”.

Sprințar, optimist, aproape monden. Problema e că Ivins n-ar transmite așa ceva.

Ens șterge mânios cele câteva semne pe care le-a mâzgălit.

— Afurisit să fiu dacă sunt în stare să ghicesc ce gândește Ivins!

Afurisit sau nu, trebuie să ia o decizie.

— Ia să vedem cum ar suna un mesaj diferit: mesajul meu!

Își părăsește locul din loja mesei de lucru și face de câteva ori ocolul cabinei, declamând cu afectare:

„Dare de seamă asupra stării de spirit de pe «Fotonic».

Ivins: un vulcan bine temperat. Dacă l-am putea folosi ca sursă de energie...

Dog: veșnicul actor monorol joacă o nepăsare cât mai naturală. Mă întreb cât o să reziste.

Trisa: un pachet de nervi care vrea să înțeleagă totul, dar nu face nimic pentru asta.

Ong: singurul mister de pe navă. Se va ține bine până la capăt.

Reno: mașina lui de calcul funcționează neabătut.

Ens: martirul expediției. Își asumă în taină vina pentru toate ghinioanele ei. La nevoie ar putea să explice pe ce cale întortocheată a provocat nenorocirea. Însă are tăria sufletească de a nu se trăda. Zborul acesta e ultima lui șansă”.

3

— Ei, spune Ivins, totul e gata, Reno?

Drept răspuns, cel numit apasă clapeta verde care pune sub tensiune codorul. Fără să se lumineze încă, ecranele prind viață.

— Ia să vedem ce a pregătit Ens.

Pune pe masă fila scrisă de acesta. Ceilalți sunt răspândiți prin cabină. Nimeni nu se apropie să privească peste umărul șefului.

— Așa, da, foarte bine, spune Ivins, iar Ens știe că nu a reușit să intuiască gândul ascuns al comandantului.

Acesta îi întinde lui Reno o altă foaie, care conține

câteva rânduri scrise mărunt.

— Poți să transmiți asta?

Reno nu se osteneşte să răspundă. Ia fila și începe să atingă clapele codorului. Ca un ecou al gesturilor operatorului, câteva indicatoare se agită în casetele lor de cristal. Apoi Reno se oprește, așteptând ordine.

— Ei? rânjește Dog. Ce aștepți, Reno, ca să lansezi mesajul?

— În nici un caz dispozițiile tale, i-o tăie rece tânărul.

— Dă-i drumul, rostește sec Ivins.

Din surâsul pe care l-a arborat cu zece ore mai devreme n-a mai rămas nici urmă.

Reno acționează câteva clapete, apoi apasă un buton roșu. La bordul navei intensitatea luminii scade brusc. Săgeata unui aparat de măsură bate mult spre dreapta, vrând parcă să forțeze limitele sale firești. Lupta durează o secundă sau două, după care totul revine la normal.

— Formidabil! exclamă Dog cu glasul său de fost fumător inveterat.

I-ar fi peste putință să explice de ce a simțit nevoia să tulbure clipa. E un reflex geamăn cu acela care te face să-ți dregi glasul atunci când simți un nod în gât. Cu gura întredeschisă, Trisa privește aparatele mute. Ong o ține de mână, dar ea nu-și dă scama. Ens își întoarce privirea spre Ivins. Dar acesta a părăsit încăperea, luând cu el atât ciorna preparată de Ens Chulli cât și textul transmis.

Comandantul nu-și mai face apariția decât la cină, care se desfășoară într-o liniște netulburată. După ultima ceașcă de cafea, Dog se lasă pe spătar și se adresează șefului:

— Mă predau, Ivins. A fost seara ta. Efect sută la sută. Noi știm însă că energia de care dispunem e măsurată și mai știm că tu nu ești omul care s-o risipească atunci când stăm așa cum stăm. Nu e posibil ca tu, Ivins cel rațional, să fi făcut un gest într-atât de gratuit. Fii băiat bun și spune-

ne ce-a fost asta.

Ivins are cei mai inocenți ochi de pe lume.

— Reno, zice, vrei să ne spui ce ai făcut cu mesajul nostru?

— Mesajul a fost lansat în direcția Pământ, răspunde băiatul cu timbrul său cel mai cazon.

— Cum bine știi, Dog, nu eu am efectuat operația, completează roșcovanul, sobru.

— Haide, Ivins, doar nu suntem copii. E limpede că putea să fie un aranjament între tine și Reno.

— Aranjament! În folosul cui?

— Ei, știu eu? Să zicem: un cântec de leagăn pentru adormirea spaimei.

— Reno, ai toată libertatea să vorbești. A fost vreo înțelegere între noi?

— Nici un fel de înțelegere, generale.

Dog râde subțire.

— Mi se pare că ați asistat la lansarea mesajului, spune Ivins. Codorul a funcționat sub ochii voștri.

— Și Reno nu l-ar fi putut face *să pară* că funcționează? Bazaconiile astea - lumini care se micșorează, aparate care dau semne de viață - sunt mai ușor de trucat decât un al cincilea as.

— Așa te poți îndoi și de propria ta prezență pe „Fotonic”, îl întrerupe Ivins. Fiindcă a venit vorba, știi că eu te-am cerut în echipaj. Nu te-ai întrebat de ce? O să-ți spun totuși: ca să economisesc un program pentru calculatorul nostru. Eram hotărât să am la bord un sceptic.

— O.K., am înghițit-o, dar ce-ar fi dacă ne-ai spune totuși adevărul?

— Adevărul e acesta: împotriva oricăror calcule, împotriva oricărei prudențe, am lansat spre Terra mesajul pe care l-am considerat necesar. Alte întrebări?

Sunt nenumărate. Sau nu-i decât una, repetându-se la nesfârșit. Nici o întrebare însă nu comportă un singur

răspuns.

Ong face un pas înainte.

— E chiar atât de greu să vorbim omenește?

Comandantul se întunecă.

— Spre deosebire de Dog, tu mă dezamăgești.

— De ce? izbucnește Trisa, trăgându-și mâna dintr-a bărbatului de lângă ea. Pentru că vrem să știm? Și mesajul? Nu se poate cunoaște? Ce sunt misterele astea?

Cârlionții roșcovani par că se zbârlesc.

— Mă credeți sau nu în stare să vă reprezint?

— Până la un punct, fără îndoială, spune Ong.

Ivins își rotește asupra celor de față privirea verde și pătrunzătoare.

— În cazul acesta, vă asigur, până la un punct, mesajul transmis de Reno este și al vostru.

Cei de pe „Fotonic” nu au adormit decât într-un târziu. Ore lungi au stat de vorbă cu cei de acasă, întreprinzând pe cont propriu ceea ce nu au vrut să admită că ar sta în puterea celei mai perfecționate aparaturi cosmice.

4

E trecut de miezul „nopții” când în cabina de pilotaj urcă greoi Dog. Reno întoarce către acesta priviri neliniștite. Imprevizibilul boem al navei nu este un companion lesne de suportat. Într-un sens, cei doi bărbați n-au nimic de împărțit. Aici, pe navă, tinerețea explozivă a lui Reno își strigă inutilitatea pe atâtea glasuri că nu ar putea fi pizmuită altfel decât irațional. În schimb, savoarea pe care o află Reno în afectarea unei discipline din zi în zi mai gratuită se află la polul opus al degajării și naturaleței cu care Dog pune orice lucru sub semnul întrebării,

considerând că numai astfel se justifică suportarea pe umeri a poverii capului.

De astă dată însă, Dog nu vine să zgândărească susceptibilitatea lui Reno, să mai treacă un tăiș ironic peste rănile încă vii ale unor ciocniri trecute. Ceea ce are de gând să încerce Dog e cât se poate de șocant și cu desăvârșire în afara obișnuințelor sale.

— Reno, spune Dog după ce se instalează comod într-un fotoliu, șeful tău s-a dovedit mai tare. Jocul psihologic de astăzi mi-a alungat somnul.

— Vrei un generator hipnotic?

Reno e gata să se ridice și, servindu-și camaradul, să pună capăt unei convorbiri de care se teme.

— Nu, Reno, țin încă la principiile mele și nu vreau să vă dau satisfacția că mi-ați răpit una dintre puținele însușiri de care sunt mândru: somnul natural.

Reno își mișcă nerăbdător și anxios picioarele sub pupitrul comenzilor.

— E rușinos, și mă disprețuiesc pentru asta, reia Dog, dar trebuie s-o recunosc: istoria de ieri m-a făcut într-atât de curios încât iată-mă aici.

— Și? întreabă timid Reno, căutând febril o ieșire.

— Trebuie să-mi spui ce conține mesajul.

Reno întoarce privirea spre aparatele sale, mirându-se în același timp că respiră mai liber. Formularea limpede a dramei umanizează situația.

— Dog, știi bine că nu am dreptul.

— Știu, sigur că știu, dar dacă te încăpățânezi să taci s-ar putea să te omor.

Tânărul îl privește cu mirare pe corpolentul său adversar. Noțiunea de omucidere pare atât de departe de liniile rotunde ale acestuia că nici nu se pune problema luării în serios a cuvintelor lui. Nu rămâne decât să caute mai adânc.

— Nu-ți mai bate capul, intuiește Dog frământarea lui

Reno. Nu voi băga un cuțit de masă în pieptul tău de înotător pierdut pentru sportul acesta. Pur și simplu, mă voi ocupa de tine până vei vorbi.

Junele lipsit de subtilitate se face vânăt. Nu ține să devină ținta șicanelor fără sfârșit ale cinicului lor camarad pentru care nutrește o solid argumentată antipatie.

— Reno, îți propun o afacere fără precedent. Dacă ai cât de puțin spirit de prevedere, dacă în pofida aparențelor ai păstrat un dram de orgoliu și numai sărăcia vieții noastre pe navă l-a împiedicat să se manifeste în întreaga sa bărbăție, iată, îți ofer o șansă. Reno, fii atent: eu, Dog, omul cel mai individualist, căzut în autoadmirație și desfizând orice indemnitate, ei bine, eu te rog, Reno - înțelegi ce vreau să spun? - *te rog* să-mi arăți mesajul.

Reno tace, impresionat. Știe cât îl costă pe Dog aceste cuvinte. Dar mai ales e îngrijorat, întrucât nu are de gând să le dea urmare.

— Nu, spune și așteaptă cataclismul.

— Cum, șoptește Dog ridicându-se în picioare, îndrăznești să refuzi întâia rugăminte pe care am formulat-o de când mă țin minte?

Reno se ridică, la rândul său, căutând cu ochii butonul de alertă pe care trebuie să apese în caz de nevoie.

Dar cum de se poate gândi la una ca asta? Doar n-au să se încaiere ca doi copii!

— Hai, îl sfidează, cu ochi strălucitori, Dog; apasă butonul, cheamă-l pe Ivins, convoacă-i pe toți. Pe măsură ce trece timpul, reținerile mele cedează. Am să le spun exact ceea ce ți-am spus ție.

Până și puțin subtilul Reno înțelege că Dog bravează.

— Inutil, spune.

Dar în sufletul său geometric suma pătratelor catetelor pare să nu mai fie perfect egală cu pătratul ipotenuzei. Dog își urmează neabătut agresiunea:

— E o plăcere fizică, fără îndoială, acest joc al

secretelor. La fel ați procedat cu avaria. De când „Fotonic” a luat-o razna, tu și cu Ivins v-ați grăbit atât de bătător la ochi să dați vina pe amărâtul de Cecil 114, care ne-a tăiat calea cu multe luni mai înainte, că ați sfârșit prin a părea suspecți. Bietele mele cunoștințe de fizică astrală sunt insuficiente pentru un calcul exact, însă din relația dintre masa și viteza noastră și a vagabondului de piatră nu are cum să rezulte o asemenea deviere. În plus, și aici îți dezvălui eu ție un secret: nici o deviere nu a urmat în mod nemijlocit întâlnirii. Habar n-am de calculele voastre subtile, dar ochii mei își mai fac datoria. O schimbare de direcție ar fi modificat substanțial poziția stelelor. Or, așa ceva nu s-a petrecut decât mult mai târziu, și, fără îndoială, altele sunt cauzele ei. În ceea ce vă privește, nu a trebuit să vă asigurați decât o singură complicitate: a lui Ens. Nu a fost prea greu de obținut, nu-i așa?

Rânjește cu dinții lui urâți, dar intacți.

— Ei bine, sunt convins că adevărata cauză a devierii noastre, a condamnării noastre la veșnică rătăcire în beznă constă într-un viciu de construcție, într-un defect de fabricație care a ieșit la iveală abia acum! Însă, Reno, de ce tăcem? S-o spunem cu glas tare, să afle Cosmosul, să știe lumea, doar mai suntem în termen de garanție! Sau mă înșel?

— Ivins a vrut așa, rostește nu fără greutate Reno.

Și deodată își dă seama că aceste patru cuvinte ascund confirmarea teoriei lui Dog și un grav act de neloialitate față de Ivins. În același timp e uimit de faptul că impietatea lui nu-l face să sufere cum ar fi fost de imaginat.

— Hei, exclamă cu jumătate de voce Dog, așadar am dreptate? Și o spui direct, fără nici o reținere? Nici o acoladă, nici o încercare de a ocoli? Atunci e sigur că s-a întâmplat ceva. Noua enormitate a lui Ivins te-a eliberat de orice angajament față de cea dinainte, nu-i așa? Nu cer să-

mi confirmi, nu e mare lucru să intuiești una ca asta. Acum sunt sigur însă că secretul cel mai important, poate numai pentru că e cel mai nou, cel care te-a zguduit foarte recent, nu-l vei mai ceda la fel de ușor. Mă tem chiar că-mi pierd vremea de pomană. Din fericire, aici, la bord, am vreme destulă. „Noapte” bună, Reno, și cart voios.

5

Între timp, un alt membru al echipajului încearcă soluționarea enigmei, dar pe o cale fundamental diferită. E Trisa. Curiozitatea a împins-o să se angajeze într-o acțiune riscantă, dar mult mai simplă decât aceea de a-l îndupleca pe inflexibilul Reno. Bazându-se pe faptul că nici un ungher al navei nu mai prezintă secrete pentru ea, se strecoară pe coridoarele iluminate cu zgârcenie și pătrunde în cabina radio. Închide atent ușa, face lumină și se apropie de silueta barbară a codorului. Sub carcasa inestetică, fără nici o simetrie, se află, tradus într-un limbaj aproape criptic, un text a cărui cunoaștere i se pare mai de preț decât riscul de a fi surprinsă în timp ce violează secretul impus într-un mod atât de straniu de Ivins.

Trisa nu-i străină de conținutul cabinei aglomerate până la sufocare cu aparataj electronic. Nu o dată a ascultat aici prelegeri încărcate cu termeni de specialitate, a căror tălmăcire întreprinsă de Reno cu prea multă pasiune îi făcea de-a binelea mistici. Curajul Trisei de a merge înainte se justifică prin convingerea că, dacă ar produce vreo stricăciune ori dacă Reno ar găsi-o aici, tânărul ar avea cavalerismul să tacă.

Printr-o adevărată minune, încercările femeii, făcute mai mult sau mai puțin la întâmplare, orientate de inscripțiile ermetice corespunzând claviaturii și de noțiunile rămase

capricios în amintirea ei, nu prefac delicata mașinărie într-o grămadă de piese fără viață. După o serie de tatonări, Trisa reușește să obțină ieșirea din amorțire a memoriei aparatului. Și astfel pe micul ecran octogonal se înscriu semnele mesajului așa cum a fost el transmis. Deși greu descifrabile în versiunea lor abstrasă, nu sunt de nepătruns pentru Trisa, care a urmat aceleași cursuri de pregătire generală ca întreg echipajul.

Dificultățile deslușirii și înțelegerii textului, refacerea lui pe bâjbâite, utilizând comenzile unei mașini lipsite de eleganța ordonată a produsului industrial, se soldează cu întârzieri firești. În cele din urmă însă, nimic nu mai poate amâna contactul cu substanța însăși a mesajului. Ea ar face pe oricine să sară în aer, iar dacă indignarea Trisei nu capătă o expresie violentă meritul nu este al educației sale de om al Cosmosului, care, de altfel, nu a epurat niciodată curiozitatea, dorința de a ști, ci al duratei travaliului, al îndelungatei migăliri pentru tălmăcirea textului, care au tocit orice surpriză.

În esență, mesajul transmite pe Terra concluziile asupra accidentului care a condamnat expediția. Cauzele sunt identificate ca depinzând în exclusivitate de nefericita întâlnire cu Cecil 114.

Nepotrivirea e grosolană. De necrezut. Fatala apropiere a celor două corpuri cerești s-a produs cu multă vreme înainte de avarie, și nu e nimeni pe navă care să nu știe asta. Pentru ce recurge Ivins la o asemenea stratagemă? Vreme de o clipă, Trisa se simte gata să cedeze imboldului de a se duce direct la comandant și de a-i cere cont pentru înșelăciune. Rezistă însă. Ține să nu se prezinte în fața lui atât de dezarmată.

Citește încă o dată textul lacunar, așa cum a izbutit să-l refacă după eforturi demne de tăria ei de caracter. La o nouă lectură, scopul mesajului apare mai limpede.

„Frați pământeni - grăiește subtextul frazelor în care

termenii tehnici impenetrabili se bat în capete - nenorocirea noastră e rodul întâmplării, al ghinionului nostru, al incapacității noastre dacă vreți, dar în nici un fel și în nici un caz nu s-a produs din vina voastră. Nici un pământean să nu aibă remușcări din cauza pieirii noastre și nimeni să nu-și piardă somnul gândind că o eroare a lui a retezat sensul vieților noastre. Iar planeta întreagă să se bucure și de acum încolo de albastrul cerului și de limpezimea conștiinței."

Trisa e palidă, mâinile îi tremură.

„Dar e o minciună! - strigă fără glas în singurătatea populată de ochi electronici ai cabinei lui Reno. E o minciună, Ivins! Pe o minciună se va bizui de acum încolo echilibrul și seninătatea Pământului!"

„Ei bine - aude, iar cel care vorbește nu-i decât ea însăși - de astă dată minciuna va servi unei cauze nobile. Fii fără grijă, draga mea, cei câțiva care vor analiza datele tehnice transmise de Ivins vor deduce, fără îndoială, natura defecțiunii, oricare ar fi ea, iar dacă pierderea noastră a fost urmarea ușurinței unora dintre cei de acasă pedeapsa pe care și-o vor atribui ei înșiși va cădea mai neiertător ca lama ghilotinei. În schimb, mesajul din urmă al lui «Fotonic», pe care îl va citi cu sufletul la gură planeta întreagă, nu va fi un reproș, ci un demn cuvânt de rămas bun. Iar lumea își va aminti de noi fără ca veninul vinei să-i ardă gâtlejul."

Tulburată de semnificația descoperirii sale, de care nimic nu ar mai putea-o face să se îndoiască, Trisa se grăbește să dispară. Acum are mai puțin ca oricând poftă să fie găsită aici, să se explice. În tulburarea momentului face mai mult zgomot decât ar fi de dorit, dar un minut mai târziu se află pe cușeta sa măsurând noaptea cu simțurile nebănuite ale atotștiutorului.

A doua zi, Dog are de ce să facă ochi mari când, la micul dejun, Trisa, care îndeobște ignorează ceea ce zeflemistul

expediției numește atributele esențiale ale femeii, Trisa, care de la bun început a refuzat să facă oficiul de stăpâna a casei, ia din proprie inițiativă bolul de cafea și-i toarnă lui Ivins o ceașcă plină.

Joc de societate (1)

— Cel mai important lucru când pui pentru prima oară piciorul pe o planetă este să nu te lași surprins.

— Fiecare astru are dreptul să fie unic.

— Datoria noastră e să ne facem o asemenea gimnastică a imaginației încât riscul de a rămâne cu gura căscată să fie nul.

— Cine ar fi în stare să facă un inventar al formelor în care se poate înfățișa o lume? E o întreprindere care întrece posibilitățile unui om.

— Nu și ale mai multora.

— Dacă nu-i o idee salvatoare, nu este mai puțin o idee.

— Originală.

— Și de o actualitate acută.

— Cred și eu, de vreme ce mâine-poimâine vom coborî pe planeta visurilor noastre...

.....

— Și totuși. Ba dimpotrivă. Tocmai de aceea.

— Ce va să zică bateria asta de adversative?

— Simple justificări ale unui joc de societate.

.....

— Să inventăm peisaje pentru Tejas.

— Un continent de gresie. Alb, zgrunțuros, rece.

— Șisturi. Paralele frânte. Uneori ies la lumină: valuri prea lenețe ca să recadă.

— Un pustiu de nisip fără miraje.

— De ce nu mlaștini secate de milenii, sfâșiate de crăpături aberante? Sub ele, amprente ale vieții care a fost.

— *„Granit masiv în care numai lumina roade”.*

— Pulberi de cristal în văi circulare. Temelii de curcubeu. Arcuri transparente migrează unele prin altele. Geometrice. Iluzorii.

— O profuziune de cioburi după un chef monstru. Răscolite de furtuni, scot un clinchet subțire, cu iz de șampanie.

— Lespezi uriașe, netede, lustruite, despicate în serie de niște ciclopi industrioși. Au acoperit cu ele continentele. Un parchet fără margini. Un deșert de sală festivă. Un Baalbek dus până la capăt.

— O pardoseală de țepi ascuțiți. Așchii de piatră străpungând aerul. Degete conice acuzând constelațiile. Un vulcan de piatră clocotită încremenit în plină fierbere. O planetă-arici. O lume pentru fachiri.

— O banchiză sferică, lucioasă. Un glob de atârnat în bradul negru al cerului. Pe suprafața lui, bulgărele de zăpadă azvârlit cu putere alunecă atât de bine că ne izbește bocancii după ce a ocolit planeta.

— Spații tăiate de sloiuri arborescente. Garduri anarhice crescând vertical din fluvii. Ape care cristalizează în fagure, construind fastuos în aerul hibernal. Granițe albe între teritorii ascunse. Sfredelite îndelung, tunelurile sunt închise brusc de o lentilă de gheață. Divizată în compartimente etanșe, lumea e un submarin polar.

— Un arhipelag de insule plutitoare, de plauri vagabonzi, rătăcind fără sens, legându-se după legi indescifrabile, despărțindu-se pentru a închipui formații noi, socluri în veșnică metamorfoză, în derivă perpetuă între antipozi.

— Atoluri mari, întretăiate, risipă de cercuri vii, imagini osificate ale Soarelui prefăcând marea într-un labirint cu linii curbe.

— O crustă de cristale desfășurată ca un covor până la orizont. Un relief bătut în cristale. Canioane de cristale imprimându-se arzător pe retină, cu tăișuri de diamant.

— O planetă dintr-un singur cristal, transparent, adânc, o pupilă multicoloră, mereu schimbătoare, un ochi al spațiului, pătrunzător și terifiant.

— O lume de oglinzi. Lacuri de oglindă și câmpii de oglindă. Reliefuri stranii îmbrăcate în straturi reflectorizante. Noi și fantomele noastre deformate în toate dimensiunile. Totul e iluzie. Calci pe un ciob de cer, pe care, strâmb, alunecă norii. Spațiul dintre două stânci e un perete rigid oglindind neantul. O libelulă care plutește devine un asalt de rinoceri. O frunză cazând pare o stâncă în zbor.

— O planetă de apă. De ceai. De alcool. De acid.

— O planetă vâscoasă. Un aluat de cozonaci. Vanilie, stafide, nuci curățate, sărbătoare cât cuprinde.

— Un vulcan de noroi. Pufăit de vapori. Nori tereștri. Ploi verticale, fierbinți. O locomotivă cu aburi se rostogolește în spațiu. Poftiți în vagoane!

— Un vârtej de fulgi colorați, de zăpadă caldă, o furtună continuă, kilometri cubi de picături în cădere curbă, răpite de vânt într-un carusel rotitor.

— Un câmp străveziu de materie subtilă. O lume de energie pură, tenace, de neatins. Un fulger global înaintea dezlănțuirii.

— O planetă de treflă. De pică. De inimă. De caro.

Iconoclastul

Dog despre Ong

S-a aventurat mai departe decât fusese stabilit. Incidentul s-a produs nu din cauza încălcării de către Ong a consemnului, lucru dincolo de orice imaginație, ci ca urmare a pierderii direcției. După puține minute de zbor cu multijetul, Ong a fost orbit de o baterie de reflectoare semănate pretutindeni. A coborât să lămurească fenomenul și să facă observațiile necesare pentru a găsi drumul, dar, apreciind greșit altitudinea, în loc să se așeze lin, s-a izbit de sol. Aparatul e distrus, iar pe Ong îl dor toate încheieturile.

Mijește ochii și-și rotește privirea. Se simte dezorientat. Îi lipsește ceva esențial: un cuvânt. Nu poate defini ceea ce vede în fața ochilor. Un conglomerat verzui ca și cerul, marmorat cu alb. Peisajul conține ceva incert, care împiedică privirea lui Ong să aibă puterea de rezoluție firească.

Înaintează. Se oprește de îndată, amețit. De la primul său gest, Universul s-a pus și el în mișcare. Fiecare pată de culoare, fiecare linie s-a urnit de la locul ei, aberant și totuși logic, deși după o lege imposibil de ghicit. Striațiile se deplasează ca niște valuri foarte lenețe, urmând parcă direcția aleasă de Ong, în vreme ce ochiurile de alb și verde își schimbă necontenit forma și dimensiunile: o ființă monstruoasă, formată numai din ochi, un câmp nesfârșit de ochi verzi și albi clipind în contratimp, fără nici o noimă, holbându-se ori mijindu-se, revărsându-se, apoi restrângându-se la un punct, pierind ca să apară cine știe unde.

Jocul de lumini face imposibilă deducerea poziției. Ong își reia mersul, dar după numai câțiva pași se poticnește și cade. Piatra, bolovanul, neregularitățile terenului care l-au făcut să se împiedice nu se pot deslușI. Încă prăbușit, are surpriza să vadă o erupție de pete de culoare sumbră spărgând monotonia bicromatică de până atunci. Ochi maronii, de culoarea prafului și a noroiului, ochi palizi, ca și chipul lui Ong, își fac loc îndrăzneț prin mlaștinile schimbătoare de verde și alb. Se ridică, dar nu înainte de a observa că, orice ar face, culorile îl urmează, deși nu au același drum, o iau care încotro, șerpuind aiurea, prefăcându-se în bălți de nămol, dispărând ca să apară iar sub cine știe ce formă.

Se ridică, și astfel își desprinde mâna de pe suprafața rocii. O saltă la câțiva milimetri de ea și se oprește. O pată maronie își restrânge conturul pe chiar locul în care mai înainte se afla palma lui. O apropie iarăși. Pata revine, se metamorfozează, până ajunge la dimensiunile și forma palmei lui Ong, apoi, chiar în clipa în care astronautul atinge solul, se lipește de ea.

Ong se lasă să cadă, închide ochii și izbucnește în râs. Misterul a cedat: cât vezi cu ochii, peste accidentele mari și mici ale terenului, continentul acesta nu e decât o imensă oglindă, una impracticabilă, din păcate, din cauză că folia de argint urmează fidel topografia locurilor.

Ong își continuă tentativă. Trebuie să înainteze. Pipăie cu talpa solul alunecos ca sticla. Precaut, execută pasul. Oglinda totuși a reușit să-l înșele, determinându-l să-și echilibreze greșit corpul. Se regăsește în patru labe. Se așază. Admiră panorama. În jur, un mozaic de lumini și culori, aproape în exclusivitate verde și alb, descurajând orice încercare de a se orienta.

Ong șade pe rocă lucioasă și-și analizează sentimentele. În singurătatea și încurcătura în care se află, ar fi normal să se simtă decepționat, depășit, dar nu mai mult. Constată

însă uimit că starea lui de spirit e aceea a unui ofensat.

Într-adevăr, poziția îl privează de demnitatea lui firească, iar incapacitatea de a acționa nu e de natură să-l flateze. Îl supără până și jocul nevinovat al reflexelor, datorită căruia trăsăturile sale, marcate de un echilibru interior neclătinat, sunt grav deformate în toate sensurile, când lungindu-se peste măsură spre a-i compune un chip filiform, topindu-se și curgând ca o pastă peste umărul rotund al unei stânci de oglindă, când lățindu-se inimaginabil și monstruos pentru a-i întoarce o mască hidoasă și rizibilă în același timp.

Nimic de natură să-l bucure pe Ong. Calmul, măsuratul, imperturbabilul cosmonaut, lângă care o echipă de geniști ar putea să dezamorseze în tihnă o piramidă de torpile, consideră inadmisibil să suporte o vecinătate atât de neplăcută resemnându-se cu ideea că odioasele caricaturi îl reprezintă.

Se descalță cu grijă, apucă de vârf bocancul astral blindat cu metal din cel mai dur și începe să izbească un braț de stâncă aflat la îndemână. Multă vreme, piatra șlefuită nu se lasă învinsă. Arma improvizată ricoșează adesea pe suprafața rotunjită și netedă. Într-o clipă de neatenție, bocancul zboară cât colo. Cu greu se stăpânește flegmaticul Ong să nu strige de supărare. Pierdută în jocul reliefului și al reflexelor, încălțămintea nu se vede nicăieri. Ong pornește să cerceteze terenul metru cu metru. Merge de-a bușilea, cu inima strânsă, ca și când ar putea fi surprins în această nedemnă postură, și nu mai puțin jenat de privirile sale proprii multiplicate de atâtea ori.

Perseverența și voința învinq. De după o denivelare își face apariția, mai întâi într-o interpretare liberă datorată legilor opticii, apoi în toată substanțialitatea lui, bocancul. Găsindu-și o altă poziție de atac, mai prielnică, Ong aplică unui țurțure imens de oglindă o lovitură năprasnică. Un snop de scântei celebrează, ca un foc de artificii, victoria.

Frântura de rocă e tocmai ce-i trebuie. Își trage la loc bocancul și, apucând bine în mâini măciuca de piatră, o repede asupra celei mai apropiate suprafețe ce are nerușinarea să-i oglindească infidel chipul. Șoldul curbat al unei stânci își pierde strălucirea. Smalțul sare în pulbere. Se târăște spre un alt monticul, aplicându-i același tratament. După o vreme, în jurul lui Ong spațiul e presărat de goluri. Oglinda cedează. Odată cu haina de argint, feeria și jocul necontrolat al imaginilor sucombă. De sub scoarța subțire de oxizi fără nume scoate capul o rocă întunecată, impură, exalând un miros fetid. Inestetica prezență se multiplică strâmb în hora oglinzilor nesfârșite, murdărind lumea poleită în care a descins Ong. Aceasta nu-l mai deranjează însă de vreme ce opera lui progresează. Se simte împăcat cu inedita realitate din jur.

De mult ar fi trebuit să renunțe. Onoarea a fost spălată. Ofensa a pierit ca și când n-ar fi fost. Dovada superiorității omului se etalează pe o suprafață mereu mai întinsă. Istovit, ar putea să-și potolească ardoarea, să lase continuarea pe altă dată. Oricine ar face așa, dar nu Ong. El își urmează nepotolit lucrarea.

Când îl găsesc, peste două zile, zace fără cunoștință la marginea unei mări de cioburi. Are dinții încleștați, iar în mână ține încă strâns arma cu ajutorul căreia și-a apărat demnitatea.

Joc de societate (2)

— Cine știe ce aniversare e astăzi capătă moțul cozonacului!

— Ce idee: să aplici moțuri tradiționale unor cozonaci deshidratați, garantați pentru o sută de ani și care urmează să fie consumați la un milion de kilometri de Pământ!

— Fără ele cine știe ce divertisment ați mai fi găsit..

— Chiar așa? Nu-și aduce nimeni aminte? Rușine! strigă Trisa.

— Rușine, fără îndoială, râde strâmb Dog. Ești însă atât de bună să ne spui ce înțelegi prin astăzi? Te referi la calendarul terestru, pe care cu atâta încăpățânare îl respectă Ivins, obligându-ne și pe noi să facem la fel? Ori la ziua siderală? Nu cumva te orientezi după rotațiile lui „Fotonic” în jurul axei sale? Dar tu ai fi în stare să iei în considerare și mișcarea de rotație a galaxiei din al cărei sistem facem parte, oricât de rupți am părea de lume. Ei, după ce calendar ai socotit aniversarea?

Ong sparge liniștea cu glasul lui de bronz!

— Talentul speculativ al lui Dog nu a fost niciodată pus la îndoială.

Reno nu gustă umorul de cremene al colegului său mai în vârstă. Întreabă nerăbdător:

— Nu cumva e ziua ta?

— Nu, și astfel ai pierdut moțul cozonacului.

— Dar e totuși ziua cuiva, nu-i așa?

— Este.

— O fi a mea, tot mă încearcă o migrenă, constată Ivins cu o strâmbătură.

— Eu unul, zice Dog, nu mă simt într-o dispoziție festivă și nu sfătuiesc pe nimeni să încerce a-mi demonstra că aș putea fi sărbătorit pentru ceva.

— Ei bine, reia Ong, odată trebuia să mi se întâmple și mie: să fi uitat că e ziua celei de dragul căreia am suit la cer?

— Urâcioșilor, parcă numai voi ați fi pe lume! E greu să numeri când ai numai cinci degete, dar în cele din urmă va trebui să vă obișnuiți: suntem șase la bord!

— Nu cumva...? se întrerupe Ivins întorcându-se către subalternul pe care l-a uitat. Să fie ziua de naștere a lui Ens?

Toți privesc spre acesta, care tace în colțul său.

— Așa e, bătrâne?

— Dacă zice Trisa, așa trebuie să fie.

— Dacă o spune Trisa, o spun și calendarul terestru, și timpul navei, și ora galaxiei; toate clopotele bat după cum le dictează Trisa, ceea ce înseamnă că astăzi pentru tine bat, bătrâne cariu de hărți astrale!

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc, murmură încurcat Ens.

— Nu mulțumi încă, reia Ivins și se ridică. Nu ți-am adresat nici o urare. Nu fiindcă nu am vrea să-ți facem urări, nu-i așa, băieți? Trisa e de vină, Trisa, care ne-a luat pe nepregătite! Cu viața trepidantă pe care o ducem la bord, nici nu e de mirare că mai încurcăm zilele!

Dog ridică din umeri și desface brațele, depășit.

— Nu schimba vorba, Dog, lasă-mă să-i spun lui Ens de ce nu i-a urat nimeni nimic, deși au trecut, ia te uită, patru minute de când am aflat.

— Patru minute au trecut pe Terra, nu aici, pune lucrurile la punct Dog.

— Aici e Terra, sper că rămânem înțeleși. O prelungire a ei, o peninsulă foarte îngustă, mai îngustă decât o rază de lumină, dar una neîntreruptă, care ne leagă ferm de continent!

— Și dacă nu mai e? Dacă firul de ață s-a dezagregat de ani de zile și numai noi ne încăpățînăm să nu vedem realitatea, atunci știi ce se întâmplă?

— Ce?

— Atunci suntem o insulă...

Râsete.

— Ens, nu încerca să dispari, să te strecori, să te faci uitat. Ești membru cu depline răspunderi ale acestui grup și în această calitate nu ai dreptul să ocolești clipele frumoase. Vino încoace să te îmbrățișăm și să-ți urăm ani mulți și fericiți.

— Sfârșitul discursului.

— Mulțumesc, Dog.

— Ești insuportabil, Dog.

— Pentru asta am fost angajat. Atunci când s-a stabilit că la bord se va afla o femeie, iar aceasta vei fi tu, nu au mai avut de ales: ori vine și Dog, ori se renunță la expediție. Cunoașteți rezultatul.

— Ens, știi că ținem cu toții la tine, spune Trisa. Lasă mutra asta de înmormântare și vino la masă. Moțul cozonacului va fi al sărbătoritului!

— Trisa, ceea ce ai declarat e un nonsens, precizează Dog. Atunci când spui că ținem cu toții la Ens nu te excluzi nici pe tine. Dar în cazul acesta, cum noi toți suntem supușii tăi adoratori, apare limpede că noi, ceilalți, suntem dușmanii de moarte ai lui Ens!

— Există o ieșire, dragul meu. Și anume: voi țineți într-adevăr la Ens. De unde rezultă că nu sunteți geloși pe mine și că, în măsura în care este așa, nu mă iubiți. Nici nu e de mirare, fiindcă sunteți niște dogi și niște ivinși urâți și cinici. La mine nu țin decât Ong, pentru că e bărbatul meu, Reno, pentru că e un înger, și Ens, pentru că e Ens.

Mingea

Ivins despre Reno

Reno palpează cu talpa solul necunoscut al planetei. Îl simte solid, rezistent. Se lasă cu toată greutatea în seama lui. Face doi-trei pași la dreapta, la stânga. Nici porozități, nici crevase. Descheie curelele jetului individual. Aparatul i se culcă la picioare ca un câine.

Fixează un punct de reper: ciocul de papagal în care se termină o înălțime apropiată. Pornește. La fiecare sută de metri se oprește să-și facă măsurătorile. Observațiile și le notează în caietul prins de centură, ca și instrumentul de scris, cu o legătură elastică imaginată de el însuși.

Între vârful pe care a coborât și ciocul de papagal, terenul coboară ușor. Pare că cele două puncte sunt legate cu un cablu de câțiva kilometri, peste care a fost azvârlită o pânză uriașă, coborând lateral în pantă dulce.

Reno merge câteva sute de metri, după care se oprește să inspecteze împrejurimile. Orizontul e când foarte aproape, când la o distanță incomensurabilă. Văile, în schimb, sunt fermecătoare. Risipite pe versanții molcomi din dreapta drumului, cristale de toate culorile sclipesc - o ploaie mirifică. Fără a fi de limpezimea celor de pe Terra, au culori vii, de carnaval. Reno e tentat să coboare în vale, să aleagă eșantioane pe care să le ascundă în cele douăzeci și patru de buzunare ale combinezonului astral. Rezistă și-și continuă mersul, atent la particularitățile peisajului, fără să se abată de la direcția aleasă. În urechi îi sună un aliniat din regulament: „Deplasează-te numai între repere fixe și nu te vei rătăci niciodată”.

Își urmează drumul, dar nu fără a regreta. Se și vedea, la cină, descoperind, ca din întâmplare, într-un buzunar, un smarald, o agată și depunându-le neglijent pe albul mesei din careul astronavei.

— O amintire din plimbarea de azi.

— Pietre prețioase?

— Desigur, ce e de mirare?...

Înaintează voinicește, cu pasul prescris pentru acea înclinare a pantei, pentru temperatura care se citește pe brățara lui multifuncțională, pentru ora, costumația și starea de spirit date. Un computer nu ar fi ales mai bine.

Dar buna dispoziție s-a spulberat. Vinovatul e lesne de identificat; dorința irezistibilă de a coborî panta, de a străbate valea și a juca în palmă câteva dintre capricioasele cristale care strălucesc acolo.

„Absurd” - își zice și privește de cealaltă parte a drumului.

Valea din stânga acestuia coboară încă și mai lin. Este acoperită de concrețiuni comparabile cu un soi de nisip mare. Fără voie, îl asociază în minte cu un gazon tuns proaspăt, deși nu vede ce apropiere ar putea să existe între ele. O mâncărime specifică în degetele picioarelor îi amintește că au trecut ani de când, consemnat la bordul navei cosmice de un țel ambițios, nu a avut la dispoziție o suprafață mai mare de șapte metri pătrați. Aici spațiul e nemăsurat, dar piscul din zare, parcă în fiecare clipă mai îndepărtat, ai zice că ridică în fața dezertorului prezumtiv un deget acuzator. Exclus să abandoneze, între altele, pentru că el însuși a fixat ținta, iar lista sacrificiilor făcute pentru a ajunge aici, a greutăților depășite de când echipajul a părăsit Pământul e imens de lungă.

Dar pe neașteptate se oprește. Nu mai poate face un pas. Reno strânge pumnii, dar nu are împotriva cui să-i folosească. E imposibil să-și stăpânească privirile atrase de valea pe care se etalează grădina de cristale. Învins, ridică

din umeri și pornește spre locul în care acestea își unduiesc, jucăuș, curcubeiele. Coboară alergând, sprinten ca în copilărie, spre florile din vale, căci flori sunt, flori de rocă fină, flori de cuarț, de mică, de ametist și de opal, suflate de sticlari nevăzuți și înzestrate cu o viață a lor, inconfundabilă. Reno rătăcește printre ele, culege câteva și se întinde la soare pe covorul fabulos. Undeva se aude, ca un roi de albine, bâzâitul întrebărilor: Din ce sunt făcute, ce reprezintă florile de rocă, de ce nu sunt nici dure ca piatra, nici fragile ca vegetația terestră și la urma urmei ce rost au pe planeta asta? Oprește însă la vreme asaltul, și nedumeririle sunt exilate în cel mai dosnic ungher al conștiinței.

Trândăvește astfel o jumătate de oră, poate un ceas și nu e sigur că între timp nu a și ațipit câteva clipe, deoarece atunci când, leneș, deschide ochii se simte mai tânăr ca niciodată și plin de forță. Bijuteriile sunt aici, așadar nu a visat. Își îndeasă buzunarele cu ele și urcă vioi spre cumpăna dintre cele două înălțimi. Privește înapoi, dar cu inima ușoară, despovărat. După care se îndreaptă spre valea cealaltă, goală și netedă, lipsită de viață și totuși atât de sugestivă.

Deodată înțelege: ceea ce leagă aspectul văii de nisip de gazonul pe care cine știe dacă are să-l mai revadă e jocul cu mingea. Panta pare atât de lină că nici un băiat de pe strada lor nu ar fi avut nimic împotrivă să tragă câteva șuturi pe un asemenea teren. Se apleacă și culege un pumn de nisip. Are o consistență aparte, dar e numai bun pentru o partidă de fotbal. Însă băieții au rămas departe, dincolo de orizont. Partenerii lui de odinioară nu pot nici măcar să-l admire pe acela dintre ei care a avut fericirea să pună piciorul pe un astru necercetat. Reno e cel mai tânăr cosmonaut într-o expediție de rutină. După unii, meseria asta te face întrucâtva mai cunoscut, dar în realitate nu cine știe ce.

Își vâră mâinile adânc în buzunare. Strânge între degete florile de piatră. Brusc se simte flămând. Atunci, dintr-un ungher pe care nu l-ar fi descoperit nici cel mai iscusit hoț de buzunare, scoate un tub de plastic. Îl decapsulează într-o clipă. Compoziția pare a fi excelentă, Reno însă nu are răbdare să treacă alimentele prin ecluza căștii. Golește tubul pe jos, regretând că pe planeta aceasta pustie nici un animal n-o să se bucure de conținut. Apoi, ținându-și respirația, cuplează ambalajul elastic la rezervorul său de oxigen. Tubul se umple văzând cu ochii, rotunjindu-se, fără să se spargă. În curând e mai mare decât un cap de copil. Reno îl desprinde cu grijă de conducta rezervorului de oxigen, îl capsulează la loc și cuplează iarăși la cască oxigenul. Cu balonul în mâini, își amintește că, un minut mai devreme, avusese de gând să ia o gustare. Dar foamea i-a trecut. Ridică din umeri și o ia la fugă, driblând, cu mingea ca lipită de vârful bocancului, un adversar nevăzut.

Un brad în Cosmos

Trisa despre Ivins și restul lumii

Comandantul soarbe ultima picătură de cafea și se ridică de la masă.

— Gata, băieți. Acum la lucru.

Încruntat de parcă nu vine de pe planeta care a descoperit surâsul, părăsește cel dintâi careul. Ceilalți se îndreaptă și ei, fără chef, spre posturile lor.

Trisa pare gata să izbucnească în plâns. Așadar, nici în al doisprezecelea ceas nici un cuvânt despre Anul nou! Și când te gândești că în seara asta, pe Pământ, zeci de miliarde de oameni vor cânta și vor dansa, vor umple străzile, vor inunda, ca o niagară a bucuriei, orașele strălucind sub casca orbitoare a focurilor de artificii spre a celebra o dată mai mult cea mai dramatică întrebuințare dată cifrelor de la începutul istoriei: materializarea timpului.

Iar ei? Prinși în capcana de oțel a navei, porniți spre o țintă pe care trebuie s-o uite și spre noi primejdii, despre care nu știu nimic, li se ia până și dreptul de a serba nașterea unui an, și asta numai pentru că omul din fruntea expediției are o mașină de calcul în loc de inimă!

Atâta uscăciune sufletească e de neîndurat. În loc să dea însă drumul unui șuvoi de lacrimi, Trisa pornește hotărâtă spre cabina ei.

Racheta străbate în tăcere câmpiile negre ale Cosmosului. Prin ochiurile rotunde ale hublourilor se vede cerul mereu înstelat, defilând fără grabă. Nici o piatră kilometrică nu măsoară drumul parcurs și nimic nu

desparte ziua de noapte. Dar pe navă ceasurile arată timpul de acasă.

Cu o jumătate de oră înaintea mesei de seară, Trisa se furișează în careu ascunzând cu grijă un sul mare de hârtie. Încăperea e pustie. Desface sulul și se urcă pe un scaun. Tocmai îl prinde în ace de stratul izolant al peretelui, când simte că o privește cineva.

E Ong. A încremenit în ușă, la fel de încurcat ca și femeia cocoțată pe scaun. Prea târziu ca să dea înapoi. Înaintează.

— Ce faci acolo? întreabă, deși a citit cele scrise pe sulul de hârtie, între stele de poleială: „*La mulți ani, urâcioșilor!*”.

— Dar tu ce cauți aici? îl repede, stingherită.

E totuși limpede: Ong ține în brațe un buchet de globuri colorate care nu cer decât să fie atârnate de lampă ca să aducă în careul cenușiu clinchet de sărbătoare.

Știe cu câtă greutate a ferit Ong delicatele baloane de sticlă de curiozitatea ei și de zeflemelele celorlalți. Și-și amintește cu un frison prima lor apariție.

Era la numai câteva luni de la decolare. Fiecare se simțea copleșit de importanța demersului său, iar unii trăiau cu atâta patetism gravitatea răspunderii lor încât numai demonetizarea cuvântului îi oprea să se considere supraoameni.

În ajun de Anul nou, Ong a scos la iveală modesta sa comoară. Dar în această horă de giganți fragilitatea globurilor lui a părut de-a dreptul insultătoare. Părea că sferele de inefabil atârna ghiulele de picioarele zburătorilor, trăgându-i înapoi pe acești bărbați între bărbați spre tot ce avea inconsistent și zadarnic mica planetă pe care o părăsiseră. Nici un cuvânt nu a fost rostit, dar de atunci nimeni nu a mai încercat să sune clopotul anilor.

Acum însă totul e altfel. În situația în care se găsesc, ar

trebui să soarbă puteri din orice poate oferi o fărâmă de bucurie. Dacă Ivins nu înțelege, dacă în uscăciunea sau în deznădejdea lui calcă în picioare ultimele resurse ale rectitudinii lor, atunci greșește și trebuie să i se arate acest lucru. Dacă nu se găsește nimeni s-o facă, o va face ea, Trisa. Din fericire însă, Ong are același sentiment. Dovadă: e aici, lângă ea, gata să înfrunte orice risc pentru ca în seara aceasta peste masa lor să lucească un crâmpei de aurora polară.

— Te iubesc, se luminează Trisa.

Înfige încă un ac în capitonajul moale, coboară de pe scaun și-l sărută.

E rândul lui. Urcă pe masă și fixează ciorchinele sclipitor și delicat. Se pregătește să coboare, când ușa se deschide din nou ca să intre, cu spatele, Reno. Pășește pe vârfuri și e drapat în ghirlande multicolore. O parte atârnă pe jos, iar tânărul ține să le ferească de ușa-ghilotină cu închidere automată. Izbutind să se strecoare înăuntru fără ca gingașa sa povară să sufere vreo stricăciune, Reno se întoarce către centrul careului. E la fel de serios și concentrat ca în zilele marilor sale misiuni. Zărindu-i însă pe ceilalți, pălește brusc.

— Ia te uită! e tot ce poate să spună.

Trisa și Ong pufnesc în râs.

— Repede, până nu vin alții!

Câteva minute mai târziu, ghirlandele migălite cu o infinită răbdare traversează careul în lung și în lat, dându-i o înfățișare necrezut de primăvăratică.

— Splendid, apreciază Trisa. Acum însă trebuie să mă grăbesc. Și împinge ușa bucătăriei.

Zadarnic: e încuiată!

— Hei, cine-i acolo?! strigă femeia simțind pe spinare fiorul rece al insolitului.

Ascultă. Nici un zgomot. Ce-ar putea fi?

Încearcă din nou:

— E cineva în bucătărie? Deschide!

Nimic. Deodată Reno exclamă:

— Ne-am ars! Comandantul!

Salutară idee. Două clipe mai târziu, o mână grăbită bâjbâie în preajma încuietorii, deschizând. În pragul bucătăriei apare chipul speriat al lui Ens.

— Unde-i?

— Nu e nici un comandant, dă Trisa din mâini, agasată. Dar ce faci acolo?

Ens e prea uimit de aspectul feeric al careului ca să poată răspunde. Trisa năvălește în bucătărie și în curând e lămurită: Ens pregătește o prăjitură. Fata bate din palme.

— Parcă aud ce mormăieli or să fie deseară, spune începând să trebăluiască alături de Ens.

— Pariez că a uitat că 31 decembrie este ajunul Anului nou, încearcă Ong să-l apere pe comandant.

— Nu, amice, nu a uitat deloc. Dacă uită, nu ar fi arborat la prânz o mutră atât de acră.

— E un bărbat sobru, un adevărat lup al spațiului, completează Ens. Ar putea să conducă nava și cu o singură mână și nici n-ar clipi când i-ar fi smulsă cealaltă. Dar parăzile, chermezele, maimuțărelile cu fundulițe în păr și poezii ocazionale nu sunt pentru el.

— Cum adică: să serbezi Anul nou e o copilărie? strigă Trisa.

— Vezi tu, face Ong o tentativă de a liniști lucrurile, de anul ăsta legasem atâtea speranțe! Urma să fie anul sosirii noastre pe Tejas, al încercării de a planta acolo germenii vieții terestre, de a face din această planetă rece și părăsită un al doilea cămin al oamenilor, primitor și fertil.

— Ei bine, reia Trisa, fără să dezarmeze, ar fi fost anul cel mai de seamă din viața mea. Și, chiar dacă planurile noastre au eșuat lamentabil, n-am de gând să trec sub tăcere venirea lui!

Bărbații au tăcut. Deodată se aude un glas puternic și

grav:

— Astă-seară mâncăm ceva?

Reno încremenește:

— Sper că nu te-a auzit. Când o să vadă careul prefăcut în grădiniță...

Ies din bucătărie destul de spășiți, dar hotărâți să reziste. În careu, comandantul, mai concentrat ca niciodată, se îndreaptă, fără să se uite la nimeni, spre masa așternută cu deosebită grijă și depune ceva în centrul ei, acolo unde un loc liber așteaptă prăjitura lui Ens.

Ceilalți se apropie. Într-un vas de o palmă se ițește, singuratic, dar mândru și drept, cel mai mic puișor de brad ce se poate imagina. Nu e decât un fir de ață cu câteva ace verzi. Dar nu o imitație din material plastic, nu o imagine proiectată pe un perete, ci un brăduț adevărat, crescut dintr-o sămânță anume adusă de acasă.

Trisei nu-i vine să-și creadă ochilor. După atâta vreme de zbor în comun, de trai fără secrete, fiecare să fie la fel de necunoscut ca în ziua în care s-au văzut pentru prima oară? Sau e vina ei, a tinereții sale, care nu a știut să vadă dincolo de aparențe*?*

Reno a fost în stare să migălească zile întregi la o dantelă de hârtie colorată, sacrificând ore de odihnă, și asta în umbra unei taine tot atât de greu de păstrat la bordul unei rachete ca și într-o casă de sticlă!

Ong, plecând în spațiu, și-a încărcat bagajul cu un set de globuri care trebuiau ferite de șocuri și trepidații, gândindu-se de la bun început la seara aceasta!

Ca să nu mai vorbim de Ens, cititorul în stele, în stare să lase totul ca să prepare prăjitura festivă!

Dar comandantul? El a văzut cel mai departe. Dacă „Fotonic” a ratat, alte nave își vor atinge ținta. Făcând să încolțească cine știe de când sămânța brună, Ivins a adus pe navă, cu o mie de ani înainte de triumful ei, foșnetul

pădurii de pe Tejas.

— Scuzele noastre și la mulți ani, sparge gheața Ens. Nu ne așteptam la una ca asta.

— E, totuși, elementar, spune comandantul. Doar ce avem de făcut noi, pământenii, dacă nu să ne transplantăm codrii în saharele de pe Tejas? Ce credeți, o să crească bradul în văile de acolo?

— Trebuie să crească, murmură Trisa cu lacrimi în ochi, primele pe care i le-au surprins bărbații cu care a pornit să cucerească o lume.

Joc de societate (3)

— Să inventăm sentimente pentru planeta noastră.

— Mai întâi uimirea de a o găsi, la finele unui traseu fără halte și borne kilometrice. Să fie chiar ea, cea din calculele noastre, din obiectivul telescoapelor, din paginile cataloagelor? Sau o întâmplare perfidă ne-a scos în cale o sferă diferită, însă geamănă? Cine ești, astru de la capătul drumului?

— Apoi uluirea tulburată de neîncredere în fața izbitoarei asemănări dintre corpul ceresc pe care ai pus întâia oară piciorul și cel pe care l-au explorat înaintașii. Să afli, la milioane de kilometri de Pământ, inconfundabile, rocile descrise în tratate și mările reproduse în atlasuri! Să le recunoști...

— Șocul de a vedea, pe neașteptate, izbitor de concret, de material, ceea ce atât de general și de vag ți-a servit imaginația. Sfârșitul oricăror ipoteze, retezarea noianului de posibilități, înscăunarea legitimă a realității, unică, imprescriptibilă, oricât de prozaică ar fi.

— De aici oarecare dezamăgire și chiar frustrare. Moartea iluziilor. Interdicția de a visa un astru paradisiac și baroc. Descoperirea unei planete care nu știe de glumă. Ca toate planetele.

— Panica secretă a primei guri de aer. Dincolo de atestările altor expediții, confirmate de aparatură, organismul se crispează. Instinctul de conservare se divide. Soluția: să respiri fără să respiri. Învinge rațiunea. Lași să pătrundă în tine fluidul străin. Șerpi de aer compuși din atomi diferiți de ai tăi lunecă pe trahee, coboară în bronhii, mișună în plămâni. O gură de aer și

răul nu mai poate fi ocolit. E în noi. Moleculele de aiurea au infestat sângele, s-au instalat în celule, ocupă creierul. În câtă vreme vom înceta să mai fim pământeni?

— Euforia unei promenade. Mersul adevărat, fără bandă rulantă bioreglabilă, fără simulator de gravitație și generator de oboseală. Mersul pur și simplu. Deplasarea fără aeromobil, fără multijet și fără broască. Mișcarea.

— Tentația singurătății. După o eră geologică de conviețuire fără aparteuri[4], toți cei din jur ți-au fost, rând pe rând, prieteni, dușmani sau indiferenți. Prezența lor s-a încrustat în pereți, încât niciodată nu poți fi singur pe o navă cosmică. Zăvorât în cabina ta, ești mai expus decât în arenă, deoarece fiecare îți cunoaște pe dinafară liniile de forță și slăbiciunile, idealurile și nostalgiile. Și ce viciu poate fi ascuns într-o cușcă, transparentă? Planeta noastră oferă fiecăruia un ungher pentru clipele de singurătate.

— Ce ispită! Dar te întreb: vei profita? Mai ai curajul, mai ești în stare, mai știi, din motive de igienă morală și din respect față de ceilalți, să te reculegi, să te regăsești, să te scuturi de fantasme, să alungi demonii singur cu tine însuți?

— Beția spațiului. Nu încape îndoială că, odată ajunși acolo, vom lua-o razna, vom apuca-o care încotro, vom porni la întâmplare, grăbiți și lacomi, să înghițim distanțe, să înfulecăm suprafețe, iar pieptul ni-l vom umple cu volume. Vom sări ca iezii și ne vom rostogoli, ne vom fugări și ne vom prinde. Iarba poate să lipsească, la fel și luncile, și pădurile. Ceea ce contează e spațiul, imensitatea, evadarea din limite.

[4] Scurt monolog rostit cu glas scăzut de un actor pe scenă, ca pentru sine, în așa fel încât să fie auzit numai de spectatori, nu și de partenerii aflați pe scenă.

O groapă în cer

1

Când a observat prima oară ușoara deplasare a direcției în care zburau, Ens a crezut că are de-a face cu o dereglare a aparaturii. Verificări minuțioase au arătat însă că defecțiunea era de alt ordin. Iar atunci când motoarele s-au dovedit incapabile să corecteze traiectoria, când, sub ochii împietriți de neputință și neînțelegere ai echipajului, principalele rezerve de combustibil s-au irosit în van, fără ca „Fotonic” să se poată elibera de forța care-l făcea să devieze, Ens și prietenii săi de pe navă s-au văzut brusc demiși din posturi și trecuți pe listele pasagerilor.

A început atunci o lungă vacanță, nu prea veselă, se poate deduce, dar cu desăvârșire lipsită de obligații și fără termen. Deriva în Cosmos are, în dicționarul nenorocirilor, o poziție privilegiată...

Oamenii superiori deznădăjduiesc fără să se lamenteze. Tiradele tragice, părul despletit, gesticulația elocventă sunt cenzurate dinainte de a se naște. La fel se desfășurau lucrurile pe „Fotonic”.

Ens își petrecea timpul studiind cerul. Devierea se accentua neîncetat. De la locul său din loja mesei de lucru, putea să vadă cum se modifica dispoziția stelelor. Aștepta nerăbdător încheierea curbei, spre a putea să fixeze noua direcție. Câteva încercări de a o precalcula dădură greș: ordinatorul era incapabil să identifice drept factor perturbator vreunul dintre aștrii vizibili.

În cele din urmă, răbdarea lui Ens a fost răsplătită. Direcția navei a început să se precizeze. Dar cu asta nu a făcut lucrurile să progreseze prea mult. Ce anume ar fi putut smulge nava de pe traiectoria ei decât o masă nemaivăzută? Numai că, acolo unde duceau toate indiciile, în tapetul înstelat al cerului nu strălucea nici un astru. Ceasuri lungi a petrecut Ens în fața telescopului, căutând să determine imposibila țintă a navei. Nimic edificator nu ieșea la lumină.

Aștepta cu încordare stabilizarea finală a axei zborului. Dar nici atunci când nava s-a echilibrat definitiv, cercetarea încăpățânată a zonei spre care se îndreptau nu a adus vreo lămurire. Dimpotrivă, în direcția aceea părea că spațiul se rarefiază și se formează un gol. Nici un astru nu marca punctul de la intersecția perpendicularelor telemetrice.

Acum însă putea să facă o fotografie grarifică[5] a pătratului, spre a identifica forța care îi sorbea fără milă. Aceasta a indicat o neobișnuit de puternică sursă. Avea să-i înghită un adevărat monstru astral, nemilos, invizibil.

— Un *black hole*[6]*?*

— De ce nu?

Ipoteza le-a părut astronauților extravagantă. Ivins a avut însă prevederea să ia în considerare și posibilitatea mult mai prozaică a unui astru întunecat. În cazul acesta, unghiul de atac al navei avea o importanță vitală. În loc să se strivească de rocile înghețate ale corpului astral ori să fiarbă în focul său fără lumină, „Fotonic” mai putea, utilizând cu artă insignifiantele sale rezerve și arta navigatorilor de la bord, să se plaseze pe o orbită în jurul

[5] referitor la gravitație.

[6] Gaură neagră - un obiect astronomic limitat de o suprafață în interiorul căreia câmpul gravitațional este atât de puternic, încât nimic nu poate scăpa din interiorul acestei suprafețe, cunoscută și sub denumirea de „*orizontul evenimentului*”.

lui. Este ceea ce a realizat inteligența unită cu experiența.

Din fericire. Pentru că fotogravimetrul nu a greșit: prăpastia e în realitate un imens corp ceresc, nici soare, nici planetă, o masă grea de întuneric pândind pe șoselele cerului, un sorb gigantic aspirând totul, fără alegere, mecanism detracat funcționând orbește lungă vreme după ce și-a devorat stăpânii.

Din fericire?! În ce măsură e preferabil să dai la infinit ocol unei sfere de fontă decât s-o izbești drept în inimă? La acest subiect au vreme acum să mediteze fără restricții cei șase naufragiați.

2

— E o provocare, spune Ens Chulli; o face înadins.

Sensul exact este: parcă ar face-o înadins. Așa s-a format inițial ideea în mintea lui Ens. Dar în crâmpeiul de secundă dintre scânteia dintâi a gândului și formularea lui finală undeva, în cine știe ce straturi obscure, s-a produs o schimbare, și iată că, reformulată, judecata lui Ens dă glas unei sinteze noi.

Ca insul tenebros, deseori placid, mereu închis în sine, personaj cu desăvârșire străin de spiritul aventurii, să simtă dintr-o dată imboldul de a pogorî pe astrul mohorât, să se descopere fără veste chemat să șteargă petele albe de pe harta lui e aproape de necrezut. Sentimentul pe care-l trăiește Ens Chulli nu-i însă o simplă deșteptare virilă. Omul își observă cu sinceră uimire tainicele modificări din organism.

În cele câteva luni de zile terestre de când vegetează legați cu un lanț nevăzut de astrul fără lumină, ar fi putut să completeze un catalog de senzații bizare. Toate par să răspundă unei subtile invitații, pe care corpul a înregistrat-

o nu se știe pe ce cale, fără știrea și peste voința lui. Caracterul imperativ al chemării, somația conținută în pașnicul magnetism care-l învăluie și-l pătrunde îl fac pe Chulli să fie suspicios.

Evenimentul s-a petrecut în celula sa însingurată de pe „Fotonic”. Fără îndoială, își spune, vina e numai a lui dacă din această împrejurare, a cărei semnificație are o greutate atomică aproape nulă, spiritul său morbid, prea suplu pentru un lup spațial, prea iubitor de complicații pentru axiomele galaxiei, a distilat o picătură de otravă.

Cine, adică, ar fi putut lansa provocarea?

Răspunsul e zguduitor: *cineva.* S-o spunem cu tot curajul: cineva de pe planeta asta.

— Nu, protestează Ens: de pe steaua asta.

— O Stea, groapa asta în cer? O absență și atât!

— O stea.

— O stea, globul ăsta stins, mingea asta dezumflată și rece, lipsită de furii luminescente, de cascade arzătoare și protuberanțe?

— De ce nu?

— O stea cu faze? Acum câteva luni era perfect opacă, o adevărată prăpastie. De-o vreme și-a procurat un fel de lumină zodiacală. Ți se pare serios?

— Nu tot ce-i neserios e și neadevărat. Am o bănuială mai gravă încă: steaua noastră nu e decât o stea ca toate celelalte. În orice moment poate să explodeze în lumină și radiații.

— Ești un vizionar, Ens, unul teribil de orgolios. Timid, ascuns, măsurat pentru oricine crede că te cunoaște. Asta e rolul pe care ți l-ai ales și-l joci, dacă nu cu talent, cel puțin cu încăpățânare. În fond ești un Hannibal comprimat într-un șoarece, eventual de bibliotecă. O simplă răsturnare de situații, o bruscă emancipare a rozătoarelor, și s-ar vedea ce zace în Ens Chulli.

— Oamenii ca și stelele pot să se construiască pe sine.

Rămâne ca privitorii să surprindă înțelesul spectacolului la care asistă.

— Ens, ești pe cale să faci un sacrilegiu: gândești despre stele ca despre oameni.

— Superbă eroare! Sunt mândru de ea.

— Nu te gândești că o nouă inchiziție ar putea să te condamne pentru faptul că atribui aștrilor un suflet?

— Grozăvia ar fi să mă condamne stelele. Oamenii s-au mai bătut cu ereziile; au sfârșit prin a învăța că doar ele contează. Nici un supliciu nu m-ar face să mă dezic de sentimentele mele. Ars pe rug de dragul unei stele - ce poate fi mai grandios?

— Imprudentule! Mă tem că o inchiziție modernă ar comuta expierea pe rug, inoperantă, într-o expediție pe steaua ta, cu scopul de a produce dovada spuselor tale. Mai puțin crud, însă mai grav.

— Nici nu cer altceva.

— Replică de teatru.

— Nu, fratele meu, nu ai dreptate. Mă cunoști prea bine ca să nu te înșeli uneori asupra mea. Mai sunt capabil de gesturi. Îndoiala ta e inspirată. Simt că mă fortifică, dându-mi curajul să mă înfrunt pe mine însumi. Sper să învingă. Adio, frate! La revedere pe Steaua Neagră!

3

— Să fim serioși, spune Chulli. O spune tare, fără teamă, pentru că e singur.

Singur... Cine poate avea certitudinea singurătății sale? Ens Chulli știe că de pe navă îl urmăresc cel puțin două persoane: Reno, care-i de serviciu, și Trisa.

I se strepezesc și acum dinții când își amintește - iar nervii lui nu fac decât să i le readucă neîncetat în fața

ochilor și în auz - penibilele minute în care a smuls învoirea de a pleca în expediție pe solul astrului. Pentru ca Ivins cel pozitiv să cadă de acord, era nevoie fie de o demonstrație matematică, exclusă în cazul nostru, fie de o aberație curajoasă. Una din trăsăturile caracteristice maniacilor de tot felul este faptul că nu admit să aibă o idee fixă. Ens a fost destul de șiret ca să joace cartea opusă. În locul unui expozeu savant și nefondat, Ivins a fost obligat să asculte o pledoarie de un subiectivism declarat, absolut și lipsit de orice mistificare. Teoriile abstracte au și ele dreptul de a fi susținute, mai ales dacă autorul nu pretinde să aderi la ele. Când un creator de asemenea himere cere să plece în căutarea lor, e rațional oare să i te împotrivești? În nici un caz atunci când ai eșuat la *n* ani-lumină de Pământ și nu există minune care să poată evita catastrofa. În numele cărei cauze să interzici unui mitoman să coboare pe steaua sa? Ce prejudicii poate aduce co-naufragiaților acest ocol în drumul spre niciunde? Ivins a trebuit să-i dea permisiunea. Instinctul lui Ens calculase bine.

Acum însă...

A petrecut pe astru două zile de o durată cu totul specială, două zile de rătăcire fără țel, de libertate și bun plac. Două zile mai curând searbede totuși dacă ținem seama de rezultatul cercetărilor lui Ens. Astrul nostru e modelat fără geniu. Un păcat care, luat în sine, e inocent. Să faci însă un asemenea drum, să plătești curba care ți-a dat ocazia de a pune piciorul pe steaua întunecată printr-o lentă execuție în masă pentru a vedea cum dealuri de granit alternează cu văi de granit, ca într-un concurs de lipsă a imaginației, asta e prea mult. Aici se ascunde sensul exclamației lui Ens Chulli, sătul de ceea ce i se pare a fi prea urât ca să fie adevărat.

— Să fim serioși! repetă.

Nu e de condamnat. Abia trezit din somn, a ieșit din igluul autogonflabil ca să tragă o gură de aer proaspăt - figură de stil gratuită pe un astru lipsit cu desăvârșire de atmosferă. Să arunci însă, în zori - altă figură de stil de vreme ce globul nostru nu se rotește sub raza vreunui soare luminos - așadar să arunci în jurul colibei o privire asupra orizontului, să iei din nou, după o noapte (?) de absență, contact cu lumea pe care ai părăsit-o pare un gest necesar, și Ens nu ezită să-l facă. Numai că astrul i-a jucat o festă. Pe când omul se odihnea, printr-o tehnică al cărei secret îl deține, și-a modificat peisajul. Granitului dezolant i-a luat locul un granit zvăpăiat. Până la orizont, valuri mari de piatră crenelate, limbi de ferăstrău fără ferăstrău retează exploratorului orice avânt.

Dar Ens nu este un explorator obișnuit. O atestă pretenția că steaua lui să fie rezonabilă. Nu poți studia un corp ceresc dacă își schimbă înfățișarea ori de câte ori i se năzare.

„Cu atât mai bine” - pare să exclame cel încriminat și, iată, un drum se deschide prin șirurile de ziduri impenetrabile.

Invitația e formulată prea ritos ca să poată fi trecută cu vederea. Un om de bun-simț ar lua-o pur și simplu la sănătoasa. Rareori însă oamenii de bun-simț părăsesc leagănul dulce al planetei natale.

Chulli ar avea toate motivele să jubileze: astrul dă dovadă de multă originalitate. Impresiile sale par să se confirme. Un impuls dat aparatelor de înregistrare și, nesperat de convingătoare, imaginea unei lumi în plină prefacere, capabilă să efectueze treceri senzaționale de la o formă a reliefului său la alta, imprevizibilă, ar fi înregistrată, permițând norocosului descoperitor să demonstreze oricui justețea intuiției sale.

Dar la ce bun? Ens nu ține să-și convingă prietenii și este hotărât să nu inoportuneze gazda. Martorul principal

și judecătorul sunt una și aceeași persoană.

Astrul dorește să-și manifeste aptitudinile? Ține să dovedească personalitate? Cu atât mai bine. Să ne bucurăm de ocazie, să deschidem ochii, dar mai cu seamă să dăm frâu liber facultății de a primi sugestiile din afara noastră fără a le obliga să treacă prin filtrul deformator al spiritului critic. Nu-i niciodată prea târziu ca să contești o inepție. Deocamdată se pune problema de a nu rata clipa de nebunie a naturii.

Așadar, curaj! Drumul neted ce se deschide în fața lui Ens prinde să se lărgească, prefăcându-se într-o câmpie linsă ca-n palmă? Foarte frumos. Porțiunea de teren pe care se află igluul o pornește din loc, părând că evoluează pe gheața unui patinoar? Perfect. Ochiul de astronom al lui Ens Chulli apreciază că insula sa de granit se apropie vertiginos de un punct care, cu puțin timp în urmă, era situat pe linia orizontului. Cu atât mai palpitant. Vom vedea cum arată astrul mai departe. O clipă de neatenție și micul iglu a dispărut. O pagubă importantă, dar Ens nu se formalizează. Nu are timp. Sub ochii lui, piatra se preface într-un cristal transparent și melodios. Din senin apar ziduri limpezi, înalte, formând rețeaua unui labirint a cărui structură nu poate fi ghicită. Deocamdată Chulli străbate pereții străvezii cu aceeași ușurință cu care a traversat vidul spațial, dar prezența lor, cât de imaterială ar fi, rămâne stânjenitoare. În orice clipă, omul are impresia că se va strivi de o placă rece și dură.

Ens e pe cale să se enerveze. Își ia vânt și sare de pe insula sa lunecătoare. În același moment, porțiunea pe care cade o pornește, la rândul ei, într-un iureș. Chulli își simte sângele presându-i tâmplele. Nu se poate opune. Se lasă în patru labe, se întinde pe covorul său zburător, sperând într-o ameliorare. Curând surprinde o schimbare fundamentală: discului de gheață i-au crescut pereți de gheață, ceea ce schimbă statutul pasagerului într-unul de

prizonier. Disperat, Ens izbește în peretele inefabil, pe care îl străpunge cu aceeași ușurință ca și mai înainte. Construcția nu dispare însă. Iar imaginea claustrării, deși întru totul iluzorie, acționează eficace asupra nervilor exploratorului. Acesta nu ignorează faptul că sita în care străbate pustiul astral se poate metamorfoza oricând într-o închisoare veritabilă. Cum a ieșit din raza de observație a navei, dacă Ens nu comunică cele petrecute, nimeni nu va bănui nimic. Dar Ens Chulli ezită să pună în funcțiune aparatura de radio a costumului autonom. Nu vrea să-și provoace adversarul și nici să facă acolo, sus, o figură jalnică. Parcă și aude comentariile acide ale lui Dog și-l vede pe Reno pregătindu-se, cu un reproș mut, dar, cu o promptitudine de robot eficace, să-și salveze partenerul de zbor atât de inapt și lunatic.

De altfel, în reținerile lui Ens nu pe ultimul loc se află simțul ridicolului. Cum să formulezi o amenințare atât de difuză? Și cum să eviți ironiile când e sigur că, odată cu apariția celorlalți, demonstrațiile vor înceta?

De ce e sigur? Asta e și mai greu de precizat, însă Ens Chulli ar paria pe mâna sa dreaptă că așa se vor petrece lucrurile dacă va apărea vreun martor. Steaua lui își face de cap numai pentru el. Un delicat semn de atenție celui care a descoperit-o. „Încântat!” - simte Chulli tentația de a-și pocni ceremonios călcâiele înclinându-se țeapăn.

Între timp jocul continuă. De undeva, de sus, de jos, de pretutindeni începe să erupă lin, dar palpabil, în cascade, lumina. Raze dulci, calde, în tonuri plăcute. Nimic dur, fierbinte, nu un rug, nu o lavă distrugătoare, nu un vulcan. O mare lumină potolită emană din solul devenit opalin.

— Nu am greșit! spune Chulli. E o stea! O stea cu lumină intermitentă. Pulsatorie? Poate. Explicații? Câte vreți. În anumite perioade, o gravitație ieșită din comun întoarce din drum fotonii, împiedicând iradierea să se producă.

— Splendid, exultă spiritul critic. Cât ar trebui să atârne

la suprafața unui astru de asemenea tip un călător despre care nu se poate spune că ar fi scheletic și care pe deasupra mai poartă și costumul spațial? Nu ar fi el strivit de propria sa greutate?

— Firește, dar cazul Ens Chulli nu-i decât o întâmplare minoră, pe când steaua, steaua...

— Ei bine, steaua ta s-a dovedit extraordinară prin aceea că până la un punct e perfect normală: poate să lumineze. Lista rezervelor e însă atât de lungă...

— Steaua mea e o stea de excepție!

— Știam că o să ajungem aici, în plin deșert al subiectivității... Steaua ta luminează, dar își stăpânește forța din același motiv pentru care nu ne arde tălpile. Care este acest motiv? Nu se știe, dar e comod să-l căutăm în teritoriul arbitrarului, al voluntarismului și sentimentalului. Spune-o de-a dreptul, Ens Chulli, de dragul tău face steaua tot circul ăsta! Pentru epatarea ta își schimbă înfățișările mai des ca o femeie rochiile, pentru ocrotirea ta își stăpânește respirația de foc. De altfel, ea te-a chemat, elocvent, irezistibil, de pe navă, obligându-te, cu prețul unor înfruntări penibile, s-o asculți, să cobori pe suprafața ei, să i te încredințezi. Mai mult: ai avansat ideea că ea a smuls nava de pe orbită, atrăgând-o spre sine. Atunci nu văd ce ar putea să te împiedice, fericit de a fi scuturat de pe umeri povara unui destin întru nimic glorios, identic tuturor celor de pe navă, să pretinzi că însuși acest rapt cosmic s-a produs numai pentru că steaua ta a ținut să te întâlnească!

— Absurd! strigă Ens în tăcerea meschină a costumului său etanș.

Dar e o minciună. Construcția fantasmagorică e prea cuceritoare ca s-o nege. E și unică, de neînlocuit. O adoptă.

„La naiba - își spune, imitându-l fără voie pe Dog - doar îmi aparține!”

4

Cuvântul just rezolvă problema cel puțin pe jumătate. El joacă rolul diagnosticului. Odată acesta corect stabilit, lucrurile se ordonează. Simptomele nu mai par disonante semnale din haos, iar bolnavul nu mai este un ins bântuit de strigoi, ci o persoană căreia i se recomandă un tratament.

Capriciu. Cuvânt mai degrabă vag, puțin angajant. *Capriciu feminin.* Epitetul are calitatea de a lăsa impresia că lămurește lucrurile. O face oare într-adevăr? E mai curând frivol și perfect neștiințific. De ce atunci îi ia lui Ens o piatră de pe inimă? Gândirea lui nu cere, pentru a socoti că lumea e rațională, decât ca orice mișcare din Universul infinit să se înscrie într-o formulă? Deșertăciune, dogmatism, scolastică, iată alte formule, de astă dată infamante, apte să reducă la neant încercarea de a risipi dramatismul orei prin magia cuvântului.

Și totuși Ens Chulli încearcă o reală ușurare. Faptul că poate caracteriza într-un fel comportarea stelei, că nu mai trebuie să rătăcească printre concepte, că poate, dintr-o lovitură, diminua proporțiile întâmplării, că o poate minimaliza îl ajută să se regăsească. Mai mult, îi dă un aer de superioritate pe care nu l-a avut niciodată.

— Ens, îi spune celălalt în vreme ce străbate în bărci de lumină roșie apele schimbătoare ale stelei, cum poate o simplă alăturare de cuvinte, găsită prin hazard, să te împace cu o situație inadmisibilă? Iar faptul că aceste două vocabule aruncă asupra gigantului o fragilă aură de senzualitate face cu putință ca tu să înregistrezi dezlănțuirea lui ca pe o mișcătoare declarație de amor?

— Exagerezi, protestează Ens, dar nu într-atât încât să greșești registrul. Dragoste e un termen foarte precis și prea terestru pentru a numi atracția reciprocă între două

entități pe care totul le desparte. Interesul, curiozitatea, jocul sunt alte zone vaste din care te poți inspira dacă ții să ghicești fondul relației puțin obișnuite dintre mine și steaua asta. Dar mai curând ar trebui să cauți în lista noțiunilor care ne lipsesc. Cunoașterea faptică o ia mereu înaintea înțelegerii. Între ele persistă distanța dintre fenomen și esență. Ești cu mine, aici, la nivelul mării; cum vrei să-ți formezi o imagine de ansamblu? Pentru asta ar trebui să te ridici deasupra, să te rupi de realitate și astfel, până la un punct, s-o negi. Dar e rațional oare să dai trăirea pe cunoaștere? Visul omului e să le obțină pe amândouă. Noi însă trebuie să optăm. Ei bine, îți mărturisesc: satisfacția experienței îmi pare mai prețioasă. Sunt aici nu din voia mea, ci pentru că nu pot altfel, și voi face totul ca să-i regăsesc pe ai mei, dar nu voi regreta popasul pe steaua mea, oricât de scump l-aș plăti!

5

Autorul se întreabă ce sens ar avea să enumere doctoral și exact șotiile a căror victimă a fost Ens Chulli. A trecut echivalentul unei luni de când a dispărut omul căruia Ivins n-ar fi trebuit nici în ruptul capului să-i dea învoirea de a coborî pe astrul străin. Încercarea tovarășilor săi de a-l urmări, de a păstra legătura cu el s-a soldat cu un eșec. Să se fi defectat aparatura electronică din costumul lui Ens? Foarte probabil. Ce altceva l-ar fi putut determina să tacă atâta vreme? Ivins și Reno, Trisa și Ong, ba chiar și scepticul Dog au explorat în repetate rânduri și cu mijloace variate suprafața corpului ceresc în căutarea camaradului pierdut. Zadarnic.

În mod ciudat, cei cinci resimt cu putere absența lui Ens, pentru care, atunci când se afla printre ei, aveau destul de

puțină înțelegere. Datoria dă însă o nuanță afectivă obiectului său. De această circumstanță beneficiază fără să știe și Ens Chulli.

Dar el ignorează îngrijorările de la bordul navei care se rotește la mare distanță de furul stelar. După ce a pus piciorul pe solul acestuia, nu a mai avut nici un gând pentru ai săi, într-atât l-au acaparat evenimentele. De atunci încoace, recitalul de transformism al astrului nebun s-a succedat aproape fără oprire. O demonstrație de fantezie etalată obositor, asociată unui joc al pisicii cu șoarecele, în forme noi, dar la fel de nemilos și fără speranță. Câteva răgazuri de lâncezeală ca pe un ocean fără vânt, când victimă voluntară și agresor agreabil cad, istoviți, într-un fel de neființă care ar putea fi la fel de bine uitarea sau somnul. Resuscitarea, regăsirea sunt colorate de un abur de tandrețe. Urmează o nouă repriză, amplă, istovitoare, lipsită de sens ca toată aventura lui Ens Chulli.

Într-unui dintre răgazuri, intrusul și-a amintit că de la începutul expediției sale nu a pus nimic în gură. Energia nu-i lipsește însă, dimpotrivă, niciodată n-a mai avut, ca acum, senzația că radiază prin toți porii forța de a trăi.

Placidul și melancolicul de pe «Fotonic» a suferit o prefacere de mii de ori benefică. Nu găsește cu cale să se mire, având sentimentul că, într-un fel, această compensație i se cuvine. E un semn de recul al lucidității? Greu de apreciat și neesențial.

Mai grav e faptul că nu întrevede un sfârșit. Mai exact, de la o vreme adulmecă ceva, în jur tremură, imperceptibil, umbra unei soluții. Nimic practic, nimic rezonabil. Doar, pe de o parte, un gol de energie, o sete imensă, disperată, iar pe de alta un rezervor care debordează, risipește fără minte, zvârle în patru vânturi avuția cea mai de preț din Univers. Alături. Dar ce prăpastie între ele! Cum să furi, jalnic Prometeu, focul pentru corabia ta!

O singură armă: comunicarea cu monstrul. Din păcate

univocă: Ens recepționează în felul său chemările vagi lansate de purtătorul capriciilor pe care le suportă. Nimic nu dovedește însă până acum că ar fi posibilă și transmisia în sens invers. În ce măsură ar fi eficientă o astfel de comunicare abia rămâne de văzut.

O experiență poate fi edificatoare. S-o efectuăm. Să alegem bine momentul. Și:

— Nu, spune Chulli.

Nu rostește cuvintele, ci doar le gândește cu limpezime, răspicat. Este un răspuns la ultimă rundă de solicitări ale partenerului.

Reacția? Cvasinulă. Poate o clipă de șovăire a fluxului. Dificil de precizat, senzațiile fiind diluate la extrem în zona subtilă în care se produc. Ens face un efort imens pentru a rezista. Refuză continuarea jocului, denunță acordul tacit, suspendă comuniunea sufletească. Închide porțile în fața transferului de energie care îl ține pe picioare de atâta vreme. Cum o face? N-ar ști nici el însuși s-o spună. Își concentrează la maximum forțele într-un ghem de voință. Cu o bărbăție de care nu se credea în stare, cu o hotărâre a ființei sale întregi, prefăcută într-un arc de oțel fără nici o fisură, modestul Ens Chulli se opune indefinisabilului.

Fazele conflictului sunt multiple. Ciclopul stelar crede că se înșală ori că Ens propune un joc nou și e gata să-l urmeze. Solicitudinea sa rămânând însă fără efect, lansează o nouă invitație înspre firul de praf de care s-a legat cu atâta putere. Acesta o ignorează. La fel procedează în fața manevrelor menite să-l aducă la sentimente mai bune.

În definitiv ce vrea omul ăsta? Nedumerirea uriașului apare manifest în acțiunile sale contradictorii. Ens Chulli riscă enorm și e conștient de aceasta. Dar nu șovăie. La fel de ferm cum a știut să lupte, pe navă, pentru autorizația de a se prezenta la întâlnirea cu ceea ce îl solicită îi întoarce acum spatele.

Încordarea crește. Astrul căruia nimic nu i s-a ridicat vreodată împotrivă ia notă de o situație intolerabilă. În straturile cele mai adânci ale obscurei sale conștiințe au loc disocieri inedite. Caracterul lor dramatic nu e de natură să alimenteze optimismul. Dar Ens e neclintit. Solul tremură surd, însă omul, întins ca pe o plajă, cu ochii închiși, un surâs neglijent pe buzele arse, este imaginea însăși a mulțumirii de sine, a încrederii în forțele proprii. Un preopinent mai puțin primitiv, un mai bun cunoscător al sufletului omenesc ar fi respins de mult insolența fără acoperire a bobului de nisip adus de vântul cosmic. O prudență care pledează mai curând favorabil pentru astrul fără nume întârzie declanșarea represaliilor. Dar nu poate s-o înlăture atunci când rezervele răbdării sunt epuizate. Ens nu e luat prin surprindere, dar aceasta nu face lucrurile mai lesne de suportat.

Dacă Ens nu-și urmează disproporționata pereche, aceasta îl smulge de la sol ca pe o păpușă jucându-l fără milă, târându-l de-a lungul continentelor schimbătoare, zvârlindu-l în vid ca să-l prindă în brațe aiurea, deschizându-i la picioare prăpăstii fără fund și vărsând asupra lui avalanșe de rocă fierbinte. Ens Chulli suportă fără crâcnire tratamentul, dar stoicismul său nu e resemnare și supunere, ci sfidare. Astrul o simte. Jocul și-a pierdut caracterul de divertisment, de capriciu nevinovat, și e tot mai mult confruntare și conflict. Evident, o încercare a puterii nu poate conveni stelei, căci anihilarea adversarului nu reprezintă victoria decât într-o competiție cu spectatori. Astrul ține să-l vadă pe Ens Chulli revenind la sentimente mai bune și pentru aceasta are nevoie de integritatea lui corporală. Atent să nu-l volatilizeze, îl supune unor torturi atroce, dar omul, care nu a cedat în primele momente, a avut vreme să-și adune forțele și să-și compună o atitudine. Fiecare nou act dement al molohului nu face decât să-l întărească în poziția lui.

Această secretă acumulare durează de cine știe când. Vine însă momentul în care plinul a fost făcut. Fiecare moleculă concentrează o forță aptă să zdruncine mecanismele galaxiei, iar omul întreg dispune de puteri fără limită.

Și atunci

Și atunci

Și atunci

(momentul e atât de grandios că ar trebui anunțat prin răpăit de tobe)

Atunci Ens Chulli scoate un strigăt - dar nu, mă înșel, nu e un strigăt, ci echivalentul lui în plan macrocosmic. Apelul concentrează tot ce reprezintă omul, până la ultimul strop de energie, până la ultima vibrație a convingerii, tot ce este în el viață, flacără, caracter. Ceea ce rămâne după o asemenea operație este mai puțin decât o umbră, mai puțin decât o amintire, și Ens o știe. Lansează totuși, epuizând zestrea sa vitală până la cel din urmă atom, cuvântul în care se regăsește.

E o poruncă. Intensitatea ei arde spațiul și învie roca. E un imperativ, o somație de un asemenea patetism că Steaua încremenește și ascultă. Fulgerate de sensul mesajului, galaxiile par să se oprească și chiar lumina își domolește galopul.

Ceea ce interesează însă e răspunsul stelei. Acesta vine, implacabil, nemăsurat și dement. Astrul se aprinde instantaneu, e un rug, o trombă de foc. Materia solară urcă vulcanic, precedată de un câmp a cărui forță e capabilă să modifice fața cerului.

Spectacolul ar orbi pe oricine. Dacă s-ar găsi totuși un privitor capabil să suporte avalanșa incandescentă, ar vedea cum, pe aripile suave ale câmpului anonim, pământeanul Ens Chulli este purtat spre „Fotonic”.

Cel care a dezlănțuit incomparabila reacție nu-i poate urmări efectul. Saltul pe care-l execută în înaltul stelei renăscute face să-i cadă pe ochi perdele negre. În această stare traversează ca pe o pânză de apă impenetrabilii pereți ai navei, regăsindu-se ca prin minune în mijlocul alor săi.

În aceeași clipă, „Fotonic”, cu toate condensatoarele doldora de energie, țâșnește din loc, fără ordin, părăsind captivitatea pentru totdeauna. Stupefacția e imensă. Ivins are însă prezența de spirit să amâne întrebările pentru mai târziu. Fericit să fie din nou stăpân pe rachetă, ordonă mașinilor întoarse la viață să readucă nava pe traiectoriile rațiunii.

La întrebarea neformulată: „Încotro? Înapoi, spre Pământ, sau către ținta inițială?”, răspunsul e unanim și umple spațiul umanizat al navei cu aromele uitate ale bărbăției și încrederii:

„Spre Tejas!”

CUPRINS

VERDE AIXA.....3

1.....5

2.....9

3.....16

4.....22

5.....26

6.....32

8.....40

9.....42

10.....46

11.....50

12.....55

13.....60

14.....62

15.....65

16.....70

17.....73

18.....77

19.....80
20.....84
21.....89
22.....97
23.....105
24.....111
25.....124
JOC DE SOCIETATE.....129
Mesajul.....130
1.....130
2.....133
3.....136
4.....139
5.....143
Joc de societate (1).....147
Iconoclastul.....150
Joc de societate (2).....154
Mingea.....157
Un brad în Cosmos.....161
Joc de societate (3).....167

O groapă în cer.....169
1.....169
2.....171
3.....173
4.....179
5.....180

Lector: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: MARIANA PUȘCAȘU
Bun de tipar 26.X.1978. Apărut 1978. Comanda nr. 580. Tiraj: 33 500 broșate. Coli de tipar: 11,5.

Comanda nr. 60 456
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”,
București - Piața Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 4,25

IN ACEEAȘI COLECȚIE
au mai apărut :

Adrian Rogoz
PREȚUL SECANT AL GENUNII

Vladimir Colin
DINȚII LUI CRONOS

XXX
OAMENI ȘI STELE

Georgina Viorica Rogoz
ANOTIMPUL SIRENELOR

Karinthy Frigyes
MOARTEA HIPNOTICĂ

Mihnea Moisescu
INTOARCERE PE ȚĂRMUL DISPĂRUT

Stanislaw Lem
CIBERIADA